

AHOs styre

Dato: 06.12.2023 00:00

Sted:

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil +4741252441 evt.
på e-post irene.lonne@aho.no.
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 04.12.2023

For leder i AHOs styre , Lisa Ann Cooper

Irene Alma Lønne
Rektor

Saksliste

For handling

70/23 Godkjenning av innkalling til styremøte	3
71/23 Protokoll styremøte 11.10.2023	4
72/23 Årsrapport for studiekvalitet	10
73/23 Endring av studieplanen for grunnutdanningen for 5,5 årig master i arkitektur og 5 årig master i design 76	
74/23 Ny reisepolicy for AHO	90
75/23 Kallelse, toårig åremål på Instituttet for Urbanisme og Landskap	103
76/23 Søknad om status som professor emeritus - Birger Sevaldson	107
77/23 Budsjett 2024	110

Other cases

78/23 Regnskapsrapport per oktober 2023	116
79/23 Rektors rapport	120
80/23 Planer for 2024	124
81/23 Status for arbeid med økonomisk omstilling	126
82/23 Statusrapport for arbeid med gjennomtrekk i administrasjonen	127
83/23 Referat fra råd og utvalg	130
84/23 Årsplan for styrets arbeid	138
85/23 Eventuelt	141

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 70/23 Godkjenning av innkalling til styremøte

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00763-1

Saksliste og innkalling til styremøte 6. desember 2023 for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner innkalling og saksliste.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 71/23 Protokoll styremøte 11.10.2023

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Jeppe Bucher
Arkivnummer 21/00542-125
Vedlegg: Protokoll AHOs styremøte 11.10.2023
Protokoll AHOs styre 11.10.2023 (Unntatt etter offentlighetsloven Offl § 25)

Vedlagt protokoll fra styremøte 11. oktober 2023 til godkjenning. Begge protokoller er godkjent av styreleder.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner protokoll fra styremøte 11.10.2023.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Protokoll AHOs styremøte

Dato: 11.10.2023 kl. 12:00
Sted: AHO Styrerom

Til stede: Lisa Ann Cooper
Mathilde Aggebo
Bård Folke Fredriksen
Anna Røtnes
Heidi Hemstad
Einar Sneve Martinussen
Mari Hvattum
Reier Møll Schoder
Vignir Freyr Helgason
Anna Kristine Aarø Halvorsen
Hans Jacob Wernersen
Irene Alma Lønne
Randi Stene

Møtende
varamedlemmer:

Forfall: Jacob Aars, Ragnar Evensen(vara)

Andre
tilstedeverende:

Referent: Randi Stene

Sakskart		Side
Saksnr.	Vedtakssaker	
Sak 56/23	Godkjenning av innkalling og saksliste	2
Sak 57/23	Protokoll styremøte 13.09.2023	2
Sak 58/23	Satsning utenfor rammen - budsjett 2025	2
Sak 59/23	Ansettelse av instituttleder ved Institutt for arkitektur - Unntatt etter offentlighetsloven Offl § 25	2
Sak 60/23	Budsjettmodell	3

Saksnr.	Orienteringssaker	
Sak 61/23	Regnskapsrapport per august 2023	3
Sak 62/23	Rektors rapport	3
Sak 63/23	Statsbudsjett 2024	3
Sak 64/23	Status på oppfølging av strategi	3
Sak 65/23	Status for arbeid med økonomisk omstilling	3
Sak 66/23	Lønnsforhandlinger - Unntatt etter offentlighetsloven Offl §13 jfr Fvl §13	3
Sak 67/23	Referat fra råd og utvalg	3
Sak 68/23	Årsplan for styrets arbeid	3
Sak 69/23	Eventuelt	3

Oslo, 11.10.2023
Irene Alma Lønne

Vedtaksaker

56/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak
Styret godkjenner innkalling og sakliste.

57/23 Protokoll styremøte 13.09.2023

Vedlegg:
Protokoll AHOs styremøte 13.09.2023

Vedtak
Styret godkjenner protokoll fra styremøte 13. september 2023.

58/23 Satsning utenfor rammen - budsjett 2025

Vedtak
Styret støtter at AHO søker om 30 studieplasser til Master i design (5 årig).

59/23 Ansettelse av instituttleder ved Institutt for arkitektur

Unntatt etter offentlighetsloven Offl § 25

Saksdokumentet er unntatt offentlighet

60/23 Budsjettmodell

Vedlegg:

Tiltak frem mot ny budsjettmodell
AHO budsjettmodell

Vedtak

Styret slutter seg til de foreslåtte endringene i dagens modell for budsjettet for 2024.

Styret ber om at det igangsettes et arbeid med ny budsjettmodell, som skal ha virkning fra og med budsjettet for 2025.

Orienteringssaker

61/23 Regnskapsrapport per august 2023

Vedlegg:

Driftsregnskap AHO per august 2023 endelig versjon

62/23 Rektors rapport

63/23 Statsbudsjett 2024

64/23 Status på oppfølging av strategi

Vedlegg:

Handlingsplan 2021-2025
Oppfølging av handlingsplan

65/23 Status for arbeid med økonomisk omstilling

Vedlegg:

Oversikt over prosjekter
Tidsplan illustrert
Powerpoint, informasjonsmøte

66/23 Lønnsforhandlinger

Unntatt etter offentlighetsloven Offl §13 jfr Fvl §13

Saksdokumentet er unntatt offentlighet

67/23 Referat fra råd og utvalg

Vedlegg:

Sak 67-23 Referat fra FU, 31.08.2023

68/23 Årsplan for styrets arbeid

69/23 Eventuelt

Vedtak

Dato, 18. 10.2023

Protokoll godkjent

Lisa Ann Cooper, styreleder

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: Protokoll AHOs styre 11.10.2023 (Unntatt etter offentlighetsloven Offl § 25)

Tilgangskode: Keep from public access

Paragraf: Offl §13 jfr Fvl §13

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 72/23 Årsrapport for studiekvalitet

Dato 06.12.2023
 Saksbehandler Rachel Karine Bergesen Troye
 Arkivnummer 23/00785-1
 Vedlegg: Sak 72-23 - Studiekvalitetsrapport AHO 2022-2023

I styremøtet 26. oktober 2022 ble følgende vedtak fattet:

«Årsrapport for studiekvalitet for studieåret 2021/2022 godkjennes, med de kommentarer som kom frem i styrets behandling. Styret ber om at AHO går gjennom studiekvalitetssystemet. Styret ber om en avklaring av roller i studiekvalitetsarbeidet og klarere evaluering av måloppnåelse i neste års rapport. Styret ber om at AHO vurderer evalueringsformer for å sikre validitet i studenttilbakemeldinger. Styret ber om å få et malverk for en ny rapport i løpet av våren 2023.»

I styremøtet i juni 2023 godkjente styret de nye kvalitetsområder og ny mal for studiekvalitetsrapporten:

- Rammekvalitet
- Inntakskvalitet
- Læringskvalitet
- Resultatkvalitet

Siden før sommeren har faglige og administrative ansatte arbeidet med Studiekvalitetsrapporten. Prorektor for utdanning og Avdelingsleder Uff har hatt flere møter med Instituttledere og i programstyrene for å forankre prosessen og skape bevissthet og begeistring rundt arbeidet med studiekvalitet.

Denne første «beta versjon» eller piloten av den nye studiekvalitetsrapporten foreligger nå. Den er et viktig steg i å styrke kvalitetsarbeidet på tvers av skolen. De nyetablerte kvalitetsområdene er tydelige, og gir mening og faglig eierskap til kvalitetsarbeidet. Dette igjen skaper en god ramme for selve studiekvalitetsrapporten, gjør den mer kompakt og mer forståelig.

Dette sammen med resten av den nye måten å rapportere studiekvalitet på er en markant forbedring ift. tidligere år. Prosessen med denne nye studiekvalitetsrapporten har muliggjort en helt ny måte å arbeide med studiekvalitet på; fagmiljøene er nå mye mer integrert i arbeidet og har større eierskap til det en tidligere, også i samarbeid med studieadministrasjonene. Det har generelt sett vært en god arbeidsprosess som har brakt opp nye diskusjoner og et nytt engasjement for studiekvalitet både på instituttene, i programstyrene og i SU.

Nye måter å jobbe med studiekvalitet på samt nye prosesser er etablert. Dette er en stor forbedring. I et år, med mange andre krevende oppgaver, har dette arbeidet tatt lengre tid en først antatt. Det har derfor dessverre ikke lat seg gjøre å sammenfatte alle innspill til samkjøring i etterkant med programstyrene ei heller med SU. Dette vil gjøres etter rapporten er gjennomgått av styret. SU planlegger et forlenget møte

på nyåret for grundig gjennomgang av studiekvalitetsrapporten med særlig fokus målene for arbeidet i 2024.

Et viktig mål for neste års arbeide er å gjennomgå og forbedre semesterevalueringne dvs. studentenes emneevalueringer. Her skal selve formatet og spørsmålene på evalueringene gjennomgås samt prosedyrene for å sikre økt deltagelse blant studentene med økt svarprosent. Kandidatundersøkelsene skal også gjennomarbeides og gjennomføres på alle programmene for å sikre at utdanningenes relevans blir godt vurdert.

Videre er målet for neste års studiekvalitetsrapport at prosessen begynner tidligere med et forutsigbart års hjul og plan med adskillig mer tid til samkjøring og diskusjon i slutfasen av rapporten med både programstyrene og studieutvalget. Jeg mener dette vil være svært verdifullt og vil integrere og styrke studiekvalitetsarbeidet ytterligere på tvers av hele institusjonen.

Forslag til vedtak:

Årsrapport for studiekvalitet for studieåret 2022-2023 godkjennes.

Årsrapport for studiekvalitet 2022 - 2023

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Innhold

Prorektor for utdannings introduksjon.....	3
Studiekvalitetsrapportens Executive Summary	5
Kapittel 1 – Rammekvalitet.....	8
1.1 Fagmiljø.....	8
1.2 Lokaler.....	10
1.3 Utstyr og ressurser.....	11
Kapittel 2 – Inntakskvalitet	15
2.1 Innledning	15
2.2 Opptak til førsteåret på integrerte mastergrader	15
2.3 Opptak til masternivå	22
2.4 Opptak av ukrainske studenter og flyktninger	28
2.5 Opptak til erfaringsbaserte masterprogram.....	30
Kapittel 3 – Læringskvalitet.....	31
3.1 Læringsmiljø	31
3.2 Helhet, sammenheng og læringsutbytter i studieprogrammene.....	36
3.3 Emneevalueringer.....	42
3.4 Veiledning, undervisnings- og vurderingsformer	45
3.5 FoU i utdanningene.....	49
3.6 Internasjonalisering	52
Kapittel 4 – Resultatkvalitet – relevans	57
4.1 Kandidatproduksjon.....	57
4.2 Kandidatundersøkelser og arbeidslivsrelevans	59
Strategiske satsninger for studiekvalitet og faglig utvikling fremover	63

Prorektor for utdannings introduksjon

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo er en ambisiøs og visjonær vitenskapelig høgskole som holder et høyt internasjonalt nivå. Faglig og administrativt ansatte jobber kontinuerlig med studiekvalitet for å opprettholde og forsterke vår posisjon som et fremragende lærested.

Gjennom innovasjon og samskaping vil AHOs utdanningsprogrammer ha høy internasjonal kvalitet og ruste studentene til å bidra til å skape et bærekraftig samfunn. Studentene utvikler en kreativ, eksperimenterende og selvstendig holdning til fagene og samfunnsutfordringene. AHO vil styrke og videreutvikle et tett samarbeid mellom student og lærer, gjennom studio- og prosjektbasert undervisning og et utstrakt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. Dette er vesentlig bestanddeler av vår utdanning, som sikrer dens relevans og høye kvaliteten. AHO vil systematisk videreutvikle studentenes læringsmiljø for å sikre trivsel og god læring.

AHOs ansatte er motivert av stadig forbedring og utvikling i sin daglige kontakt med studentene og i arbeidet med undervisning. Dette viktige aspektet av kvalitetsarbeidet kan styrkes og koordineres bedre både mellom faglig og studieadministrativt ansatte, samt på tvers av hele AHO.

Målet er å ivareta den individuelle lærers kvalitetsarbeid og samtidig systematisere, strukturere og koordinere dette arbeidet bedre på tvers av hele skolen. Ved å nedfelle og tilgjengeliggjøre dette i et kvalitets system blir det transparent for studenter, ansatte og omverden.

Denne første «beta versjon» eller piloten av den nye studiekvalitetsrapporten er et viktig steg i dette arbeidet. De nyetablerte kvalitetsområdene er tydelige, og gir mening og faglig eierskap til kvalitetsarbeidet. Dette igjen skaper en god ramme for studiekvalitetsrapporten.

Proessen med denne nye studiekvalitetsrapporten har muliggjort en helt ny måte å arbeide med studiekvalitet på; fagmiljøene er nå mye mer integrert i arbeidet og har større eierskap til det en tidligere, også i samarbeid med studieadministrasjonene. Det har generelt sett vært en god arbeidsprosess som har brakt opp nye diskusjoner og et nytt engasjement for studiekvalitet både på instituttene, i programstyrene og i SU.

Nye måter å jobbe med studiekvalitet på samt nye prosesser er etablert. Dette er en stor forbedring. I et år med mange andre krevende oppgaver, har dette arbeidet tatt lengre tid enn først antatt.

Målet for neste års studiekvalitetsrapport er at prosessen begynner tidligere med et forutsigbart årshjul og plan med adskillig mer tid til samkjøring og diskusjon i slutfasen av rapporten. Jeg mener dette vil være svært verdifullt og vil integrere og styrke studiekvalitetsarbeidet ytterligere på tvers av hele AHO.

Da prosess og dialog med programstyrene har vært hovedfokus for kvalitetsarbeidet og årets rapport, har vi ikke klart å systematisere skrivearbeidet godt nok. Derfor har vi laget en «executive summary» slik at de viktigste fokusområdene og målene per kvalitetsområde kommer tydelig frem for styret.

Studiekvalitetsrapportens Executive Summary

I tråd med ny mal for studiekvalitetsrapport som ble vedtatt i styremøte juni 2023, er rapporten delt inn i følgende fire kapitler; rammekvalitet, inntakskvalitet, læringskvalitet og resultat-kvalitet.

Rammekvalitet

AHO har de siste årene gjennomført en omfattende faglig omorganisering hvor flere nye roller er etablert for å sikre god utdanningskvalitet. I dette kapitlet er det derfor gjort rede for den faglige sammensetningen og nye organiseringen ved AHO, samtidig som det også gis en oversikt hvordan man jobber med utdanningskvalitet i ulike ledd i organisasjonen.

Målene for institusjonen er satt med utgangspunkt i utviklingsavtalen i perioden 2023-2026, og foruten å jobbe kontinuerlig med tiltak som bidrar til studentvelvære og studenttilfredshet, vil man blant annet gjennomgå og evaluere studieplan for master i design og arkitektur. Øvrige mål for å styrke studiekvaliteten er å styrke andelen førstestillingskompetanse innenfor programmenes fagområder/fordypninger, gjennomføre en pilot for merittering av ansatte og tydeliggjøre roller tilknyttet studiekvalitet.

Lokaler

I dette avsnittet er det også gitt plass til en gjennomgang av de fysiske rammene, med særlig vekt på verkstedet og biblioteket. Nødvendigheten av å evaluere og optimalisere dagens bruk av campus og identifisere flaskehalsen trekkes frem som mål i denne sammenhengen. Herunder nevnes bedre utnyttelse av verkstedene gjennom semesteret og alternative bruksområder som utstillinger og undervisning i bibliotekets lokaler.

Inntakskvalitet

Et overordnede mål for rekruttering av søkere til de integrerte mastergradene er å styrke AHOs profil og synlighet, og øke det geografiske, kulturelle og sosioøkonomiske mangfoldet i AHOs studentmasse, slik at den i større grad reflekterer mangfoldet i samfunnet. Dette er også i tråd med AHOs strategi 2020-2025 og Handlingsplan for likestilling og mangfold.

Opptaksprøven

Før 2020 ble deloppgave 2 av opptaksprøven gjennomført på skolen, med fysisk oppmøte. Som en konsekvens av at antall innleverte opptaksprøver øker år for år, og fører til tilsvarende økt arbeidsmengde for opptakskomiteen og opptakskontoret vedtok opptakskomiteen ny struktur for opptaksprøvene for å kvalitetssikre opptak- og vurderingsprosessen. Tidligere var deloppgave 1 avgjørende for om man kom videre til deloppgave 2. I 2022 ble dette omgjort, så søkerne leverer del 1 og del 2 samlet.

Rekruttering og opptak

Det er lagt vekt på å gi en oversikt over rekruttering og opptak for studieprogrammene, og det er særlig gitt plass til utviklingen av søker- og oppmøtetallene over tid, og enkelte forhold ved opptaket som anses utfordrende. Et eksempel er innføringen av studieavgift for studenter utenfor EU, og utfordringene knyttet til dette for opptaket til høgskolens toårige mastergradsprogram, særlig den Internasjonale Masteren i Landskapsarkitektur.

Det rapporteres også om en tydelig tendens til at søkere til master i arkitektur takker nei eller trekker sin søknad til studieplass til fordel for andre tilbud. Studieadministrasjonen i samarbeid med de berørte studieprogrammene jobber kontinuerlig med å kvalitetssikre og effektiviser rekruttering og opptak.

Læringskvalitet**Programutvikling og læringsutbytte**

Felles for beskrivelsene fra studieprogrammene er planleggingen av et studietilbud med en lenger horisont enn ett semester, særlig med tanke på ressursplanlegging og forutsigbarhet for faggruppen, studieadministrasjonen og studenter.

Programmene har som mål å etablere tydeligere beskrivelser for både læringsmål og -utbytte i takt med forhold knyttet til både det grønne skiftet og de mange samfunnsutfordringene.

Emneevalueringer

Samtlige studieprogram peker på at de har for lav svarprosent på emneevalueringene og at de har som mål å øke denne blant annet ved å understreke viktigheten av dette til studentene, samt å forbedre spørsmålene i evalueringene.

Veiledning, undervisning og vurderingsformer

Studieprogrammet master i design poengterer at karakterer benyttes forskjellig, og at de til dels ser store forskjeller i ulike emner. Programmet vil derfor evaluere bruken av karakterer som vurderingsform. Også studieprogrammet master i arkitektur vil evaluere bruken av eksisterende vurderingsformer og eventuelt utvikle og vurdere bruken av nye.

Studieprogrammet internasjonal master i landskapsarkitektur bruker ulike vurderingsformer, fra porteføljevurdering knyttet til ulike studiofaser til presentasjoner og prosjektoppgaver. Programmet har som mål å bedre kommunikasjon og gjennomføring av porteføljevurderingen. Også i etter- og videreutdanningene jobbes det kontinuerlig med å vurdere og utvikle undervisnings- og vurderingsformer.

FoU i utdanningene

Master i design har som mål å øke og synliggjøre FoU i undervisningen, og i likhet med studieprogrammet internasjonal master i landskapsarkitektur. Begge programmene har fokus på å fortsette den nære sammenhengen mellom forskningsaktiviteter, undervisning og veiledning. Mastergradsprogrammet i arkitektur vil se nærmere på holdninger til arkitekturfagets forskningstradisjoner og vurdere muligheten for å videreutvikle studentenes involvering i FoU. Det også satt mål for videreutvikling av denne koblingen innen etter- og videreutdanningsprogrammene.

Internasjonalisering

Studieprogrammene ønsker å kvalitetssikre eksisterende utvekslingsavtaler. Internasjonal master i landskapsarkitekturer er i sin kjerne internasjonalt og ønsker å bli offisiell partner i European Master in Landscape Architecture (EMiLA).

Resultatkvalitet

Studentene har overordnet svært god gjennomføringsevne og høy studiepoengsproduksjon per studieår. Det ble anslått i forrige periodes studiekvalitetsrapport at antallet kandidater i 2022 ville være omtrent det samme som i 2021, så det er gledelig å se at antallet kandidater er 34% høyere enn året før.

Kandidatundersøkelsen

Dessverre var svarprosenten på kandidatundersøkelsen på kun 22%, noe som påvirker relevansen av resultatene. Det er derfor et felles mål å øke svarprosenten, blant annet ved å etablere gode rutiner for utsending.

Arbeidslivsrelevans

Masterprogrammet i design samarbeider tett med arbeidslivet og undersøkelser viser at 71% av studentene har fått jobb i samsvar med studier opp til ett år før endt utdanning.

Internasjonal master i landskapsarkitektur understreker at innhold og undervisning er tydelig rettet mot å utdanne landskapsarkitekter med relevant kunnskap og forståelse for de store endringene samfunnet vårt står ovenfor.

Arkitekturutdanningen har tidligere vært en profesjonsrettet utdanning for enten privat eller offentlig sektor – først og fremst til å utvikle og administrere eller regulere bygningsvirksomhet. Dessverre ser vi nå at nyutdannede arkitekter har større utfordringer på arbeidsmarkedet. Allikevel er det nå mange flere karriereveier som åpner seg for unge arkitekter. Programstyret har derfor allerede i forrige periode, på slutten av vårsemester 23, begynt arbeidet med å synliggjøre mangfoldet i fremtidige karrierevalg.

Kapittel 1 – Rammekvalitet

1.1 Fagmiljø

AHO har de siste årene gjennomført en omfattende faglig omorganisering hvor flere nye roller er etablert for å sikre god studiekvalitet.

Den nye rollen som prorektor for utdanning vil sikre gode prosesser i arbeidet med studiekvalitet. Prorektor for utdanning er leder av Studieutvalget (SU), et rådgivende organ som rapporterer til rektor. SU har hatt fire møter i 2023. Sammensetning og oppgaver skal konkretiseres og videreutvikles i kommende periode.

Studieprogrammene kvalitetssikres gjennom programstyrer som ledes av en programleder. Institusjonen jobber strategisk og kontinuerlig med å styrke den faglige organiseringen for å sikre utdanningskvaliteten. Det er prioritert å sikre relevante førstekompetansesstillinger innenfor de gitte faglige satsinger for å gi rom for fagutvikling og sikre forskningsaktivitet som underbygger våre utdanninger. Det jobbes med å sikre faglig kompetanse samt oppfordring og støtte til karriereutvikling, merittering og opprykk til våre ansatte.

Programstyrene har faglig ansvar for å sikre at studieprogrammet organiseres og gjennomføres som et helhetlig studieprogram med høy faglig kvalitet. Strukturerte prosesser knyttet til utvikling og progresjon av studieprogrammene er en viktig del av dette arbeidet. Med unntak av programstyret for PhD-programmet, som rapporterer til prorektor for forskning, rapporterer programstyrene til prorektor for utdanning.

AHO er delt inn i tre institutt som er tilpasset de enkelte instituttens fagområder og behov. Instituttleder er den øverste leder og har det faglige og administrative ansvaret for instituttet og dets programmer. Hvert institutt har faggrupper som representerer instituttets fag, og alle faglig ansatte tilhører en faggruppe. Instituttens faggrupper har fått en tydeligere rolle og understøtter utdanningskvaliteten ved å ivareta de vedtatte fagområdene i våre utdanninger.

Hver faggruppe har en faggruppeansvarlig som skal bistå instituttleder i utvikling og koordinering av instituttets undervisning. Hovedansvaret til faggruppeansvarlig er å kvalitetssikre studieplanen innenfor det gjeldende fagområde, herunder sikre et helhetlig læringsutbytte, faglig progresjon, og et relevant studietilbud. Faggruppeansvarlig rapporterer til instituttleder og sitter i instituttets ledergruppe.

Institutt for arkitektur	Institutt for design	Institutt for landskapsarkitektur og urbanisme
Historie og transformasjon	Industridesign	Landskap
Teknologi og praksis	Interaksjonsdesign	Urbanisme
Byggekunst	Tjenstedesign	
	Systemorientert design	

AHOs institutter med tilhørende faggrupper

Rammebetingelsene som er gitt de faglige lederne gjennom utviklingsavtalen er satt i system og jobbes kontinuerlig med på ulike nivå innenfor både program og faggrupper.

Mål med utgangspunkt i utviklingsavtalen i perioden 2023-2026

- Studieplanen på design skal gjennomgås og tilpasses de nye rammene som er knyttet til studentantall på programmet
- Studieplanen på arkitektur skal evalueres. Det er nedsatt en intern gruppe som jobber med grunnundervisningen
- Ekstern evaluering av master i arkitektur
- Utvekslingsavtaler skal evalueres og langsiktige strategiske allianser skal sikres, slik at nåværende utvekslingsavtaler ivaretar andre former for samarbeid og utveksling utover tradisjonell studentutveksling
- Videreutvikle pedagogisk basiskompetanse sammen med ekstern samarbeidspartner og dele erfaringene som deltagerne tilegner seg med lærerkollegiet for å høste gevinst og spre kunnskap
- Jobbe kontinuerlig med tiltak som bidrar til studentvelvære og studenttilfredshet

Videre mål for å styrke studiekvaliteten

- Styrke andelen førstestillingskompetanse innenfor programmenes fagområder/fordypninger
- Gjennomføre en pilot for merittering av ansatte
- Tydeliggjøre roller tilknyttet studiekvalitet (eksempelvis emneansvarlige)
- Forbedre emneevaluering og øke svarprosent
- Utarbeide en strategi for verkstedenes rolle i undervisningen

1.1.1 Sammensetting av ansatte

Institutt for arkitektur

Stillingsprosent	Universitetslektor	Førsteamanuensis	Professor
Totalt antall ansatte	28	9	12
20% stilling	5		2
30% stilling	3		
40% stilling	1		
50% stilling	14	5	
60% stilling	1		
90% stilling	1		
100% stilling	3	4	10
Antall årsverk	13,8	6,5	10,4

Totalt antall årsverk for professor-, førsteamanuensis- og universitetslektorstillinger er 30,7.

Institutt for urbanisme og landskap

Stillingsprosent	Universitetslektor	Førsteamanuensis	Professor
Totalt antall ansatte	19	7	9
20% stilling	3	1	2
40% stilling	1		
50% stilling	11	2	
60% stilling	2	1	
100% stilling	2	3	7
Antall årsverk	9,7	4,8	7,4

Totalt antall årsverk for professor-, førsteamanuensis- og universitetslektorstillinger er 21,9.

Institutt for design

Stillingsprosent	Universitetslektor	Førsteamanuensis	Professor
Totalt antall ansatte	17	16	9
20%		2	
25% stilling	3		
30% stilling	2		
40% stilling	2		3
50% stilling	4	1	1
60% stilling	1		
80% stilling	1		
100% stilling	4	13	5
Antall årsverk	9,55	13,9	6,7

Totalt antall årsverk for professor-, førsteamanuensis- og universitetslektorstillinger er 30,15.

1.2 Lokaler

AHOs pedagogiske modell er basert på studio- og prosjektundervisning hvor studentene har fast arbeidsplass som tillater kontinuerlig modning i prosjektarbeidet. Andre deler av undervisningen gjennomføres som forelesninger på sal, i skolens auditorier eller andre tilgjengelige arealer, også til dels som digitale forelesninger.

AHOs arealer er verken store nok eller tilstrekkelig tilpasset dagens undervisningsformer. AHO har det siste året flyttet ut administrasjonen fra hovedcampus for å gi rom til undervisning og faglig stab. Dette betyr at studierådgivere er langt unna den daglige kontakten med studentene og dette krever en organisering og lokaler som er tilrettelagt for studieveiledning og utviklingssamtaler.

1.3 Utstyr og ressurser

1.3.1 Verkstedene

Arkitekter, landskapsarkitekter og designere representerer et sammensatt fagfelt, med en samlet tilknytning til form, teknologi, materialbruk og estetikk. Verkstedets viktigste oppgave er å være en felles arena for tilegnelse og tilrettelegging av nettopp denne kunnskapen, hvor søkende studenter kommer med ofte svært omfangsrike ideer og drømmer som skal materialiseres. Verkstedene gir studentene mulighet til å opparbeide egen erfaring med materialer, produksjonsteknikk, fysisk bygging, alt som handler om å transformere en abstrakt idé til fysisk virkelighet.

Heller enn å snakke om «verkstedenes utstyr», er det mer riktig å kalle det verkstedenes ressurser, siden verkstedenes tilbud består av både personressurser, maskiner og verktøy, materialsalg, arbeidsplass, osv. Verkstedets rolle er sentral for å sikre læringsutbytte.

Ulike typer oppgaver belaster ressursene i ulik grad. For eksempel vil en felles oppgave for et samlet kull arkitektur bachelor båndlegge store deler av både arealer, maskiner/ utstyr og ikke minst bemanning, mens en enkelt masterstudent med bredere verkstederfaring bare vil båndlegge en beskjeden del av ressursene.

Fagenes utvikling krever en tilpassing og Det er det viktig at høgskolen har et bevisst forhold til hvordan de nevnte ressursene tas i bruk. Dette innspillet forsøker å tegne et bilde av situasjonen, og inneholder våre forslag og idéer til hvordan vi kan planlegge den fremtidige bruken slik at læringsutbyttet blir best mulig. Riktig fordelingen av de ulike aktivitetene gjennom semesteret er avgjørende for å optimalisere ressursutnyttelsen og læringsutbyttet for våre fremtidige formgivere.

I dag er mye av verkstedkapasiteten båndlagt med grunnopplæring, og med studenter som deltar i emner hvor det er planlagt felles verkstedaktiviteter/ perioder.

Sikkerhetskurs/verkstedopplæring

For denne typen aktivitet er det helt avgjørende at emneansvarlige så tidlig som mulig tar kontakt med verkstedansvarlig for å planlegge, slik at aktiviteten kan plasseres et sted i semesterplanen hvor man unngår konflikt med andre aktiviteter. I de fleste tilfeller vil også verkstedene kunne bistå i planlegging av selve oppgaven. Bemanningen har til sammen stor kunnskap og kompetanse om ulike materialer og teknikker. De har også erfaring med hensyn til hvordan det er hensiktsmessig å sette rammer for studentoppgavene, slik at det blir mulig å gjennomføre innenfor tilgjengelig tid, og med best mulig læringsutbytte. Her ser vi et betydelig forbedringspotensial ettersom det regelmessig oppstår utfordringer som et resultat av manglende kommunikasjon i forkant, mellom kursholder og verksted. Når det legges inn leveringskrav i en oppgave bør verkstedet være med å ytre noe om konsekvensene i en slik bestilling. Det må ses opp mot ressursene som er tilgjengelig, altså; båndlagt aktivitet i verksted, åpningstid, tilgjengelighet blant verkstedets ansatte, arealbruk, osv.

Gjennom hele semesteret brukes også verkstedene av enkeltstudenter som kommer på eget initiativ, ikke som del av en felles verkstedoppgave. Dette er noe skolen oppfordrer til, fordi det bidrar til å utvikle studentenes evne til å forutse og forstå hvilke muligheter og begrensninger produksjon innebærer. Slike besøk gir også en mulighet for studenten til å teste ut idéer, målestokk, materialbruk, osv., som en integrert del av selve design- og prosjekteringsprosessen. I planleggingen av verkstedbruken, mener vi at det er svært viktig å holde av et minimum av tid til denne typen bruk. Det kan for eksempel bety at felles kursaktiviteter ikke får båndlegge hele dager gjennom én eller flere uker, slik at det hele tiden finnes tidsrom med ledige ressurser til å bistå enkeltstudenter.

Med en begrenset verkstedkapasitet til rådighet, kan det sikkert være fristende for skolen å tenke i retning av et «timeplansystem», hvor all bruk av verkstedene er allokert på forhånd til bestemte perioder. Vi mener at en slik «timeplan» i så fall også må inneholde, helst daglige perioder som er holdt av til aktivitet som ikke er forhåndsplanlagt. Dette er den eneste måten vi kan sikre at studentene fortsatt skal få mulighet til å bruke verkstedene som en ressurs i sitt løpende arbeid på salen. Dette skaper mulighet for læring og erfaringsutvikling som kan bli avgjørende i møtet med produksjonsapparatet etter endt utdanning. Slik erfaring gir studentene mulighet til å forstå hvordan abstrakte konsept og idéer kan tolkes og oversettes til fysisk virkelighet.

1.3.2 Biblioteket

Biblioteket har fire årsverk. To spesialbibliotekarer, en hovedbibliotekar og en fagansvarlig. Stillingen som fagansvarlig blir lyst ut i løpet av 2023. Biblioteket er en konstant i et stadig skiftende publiseringsmiljø. Vi tilrettelegger for informasjonsflyt og holder i flere systemer, avtaler og retningslinjer knyttet opp mot forskning. Det er viktig at biblioteket fortsetter dette arbeidet, samtidig som det drives kompetanseheving. Biblioteket får stadig flere undervisningsoppdrag og gjennomfører undervisning også i egen regi. Vi opplever at det er generelt behov for både lærere og studenter, å få mer støtte knyttet til akademisk virksomhet. Spesielt med tanke på redelighet, forskningsetikk og opphavsrett. Vi har mange undervisningstimer for både studenter, PhD kandidater, forskere og lærere i disse temaene. For oss er det viktig å fortsette med dette og videreutvikle kompetansen.

Begrunnelse/behov	Mål	Tiltak
Skolen har behov for at forskningsstøtte blir utviklet og ivaretatt ved biblioteket. Det er et faglig satsningsområde ved biblioteket	Gjennomføre seminarrekke med publisering og åpen vitenskap som tema	Planlegging av seminarrekke

Begrunnelse/behov	Mål	Tiltak
	Kompetanseheving for ansatte ved biblioteket	<p>Følge med på forskningsavdelingens koordineringsmøter og rapportere derfra.</p> <p>Intern informasjonsdeling når det gjelder forskningsrelaterte temaer.</p> <p>Dra på konferanser/delta digitalt. Munin for eksempel.</p>
<p>Vi har fått tilbakemeldinger om at den fysiske designsamlingen er noe utdatert og trenger et løft.</p> <p>Designfeltet er fragmentert utover samlingen</p> <p>Mange designbøker er elektroniske. E-bøker kan være litt skjult.</p>	Gjøre samlingen lettere å finne frem i.	Bedre skilting - prosjekt
	<p>Oppdatere boksamlingen</p> <p>Kassering av utgåtte bøker</p>	<p>Følge med og oppdatere eldre utgaver med nyere.</p> <p>Prosjekt</p>
	Mer formidling av e-bøker	Annonsere i nyhetsbrev om nye e-bøker, samt ha utstillinger med QR-koder

Begrunnelse/behov	Mål	Tiltak
Biblioteket får stadig flere undervisningsoppdrag og gjennomfører undervisning også i egen regi. Vi opplever at det er generelt behov for skolen, både lærere og studenter, å få mer støtte når det gjelder emner knyttet til akademisk virksomhet. Spesielt med tanke på redelighet, forskningsetikk og opphavsrett. Dette gjelder både ansatte (Leganto, EndNote, opphavsrett) og studenter (informasjonskompetanse, søk, referansehandtering, opphavsrett, EndNote osv)	Kompetanseheving og pedagogisk utvikling hos de ansatte ved biblioteket	Delta på kurs. Tettere samarbeid med lærere. Fremsnakke oss selv og den kompetansen vi sitter på, i tillegg til å - i mye større grad tilby å delta inn i kurs. Invitere inn kopinor for å holde foredrag for ansatte Holde flere kurs i regi av bibliotek

Bibliotekets lokaler

Lokalene til biblioteket er høyt verdsatt av studenter og ansatte som det roligste lokalet på skolen. Her finner alle et stille sted velegnet til konsentrasjonsarbeid. Biblioteket skal være et rolig sted hvor alle skal kunne ta seg en pust i bakken samt finne fokus til lesing og gruppearbeid i mindre grupper. Samtidig ser vi at behovet for å bruke lokalet til enkelte former for undervisning(kurs)/seminarer øker i takt med plassmangel ellers på skolen. Det blir mye flytting av bord og stoler, og vi ser et behov for mer fleksible møbler, som for eksempel bord med hjul. Utstillingsmøblement som kan være til bruk under AHO Works-utstillinger er det også behov for. Det kan for eksempel være en magnetisk list utenfor bibliotekets lokaler. Det bør utredes om lagerrommet kan endres til hvilerom/bønnerom slik at vi får mer ut av bibliotekrommet.

Begrunnelse/Behov	Mål	Tiltak
Plassmangel på skolen	Få fleksible møbler som kan lettere flyttes på - bord og stoler. Lagerrommet endres til bruksområde - lesesal/hvilerom	Budsjettsak Utrede hvorvidt lagerrommet egner seg som hvile/bønnerom. Evt. rydde opp på lagerrommet

Det er etterspørsel om å bruke biblioteklokalet til utstillinger og boklanseringer. Biblioteket er ikke rustet for dette, og vi har behov for utstillingsmøbler. Enkelte av våre møbler er dessuten ganske slitt og har veldig mange bruksmerker.	Skaffe til veie utstillingsmøblement, for eksempel metallist, finere bord	Budsjettsak
---	---	-------------

Utstyr

Begrunnelse/Behov	Mål	Tiltak
<p>For å holde opphavsretten og bolk-avtalen er det behov for at flere registrerer kurslitteratur i Leganto. Biblioteket registrerer så alle kapitler som deles ut til studentene.</p> <p>Vi ser at det fortsatt er litteraturlister som ikke registreres i Leganto – og bokkapitler som distribueres uten at de er rettighetsavklart</p>	Økning i antall kurslitteraturlister i Leganto.	<p>Holde kurs i Leganto.</p> <p>Koordinere med institutter og faggrupper.</p>

Kapittel 2 – Inntakskvalitet

2.1 Innledning

Studieadministrasjonen håndterer de administrative prosessene ved AHOs integrerte mastergrader, videreutdanninger, toårige mastergrader og opptak til masternivå på arkitektur. I tillegg har også AHO hatt opptak av flyktninger våren 2023. Forskningsavdelingen håndterer de administrative prosessene ved AHOs doktorgradsprogrammer.

Ansvarlig for studentrekruttering i kommunikasjonsavdelingen iverksetter og gjennomfører tiltak som skal rekruttere søkere til alle nivåer av utdanning ved høgskolen.

2.2 Opptak til førsteåret på integrerte mastergrader

Opptaket til de integrerte masterprogrammene (5 og 5,5 år) foregår gjennom Samordna opptak, og opptaksprøvene håndteres av AHOs opptakskomité, i henhold til Forskrift om opptak til høgre utdanning. Opptaksprøvene til fellesgraden Master i landskapsarkitektur ved AHO og UiT håndteres også av AHO.

2.2.1 Studentrekruttering

De overordnede målene for rekruttering av søkere til de integrerte mastergradene er:

1. Styrke AHOs digitale synlighet
2. Øke det geografiske, kulturelle og sosioøkonomiske mangfoldet i AHOs studentmasse, slik at den i større grad reflekterer mangfoldet som finnes i samfunnet

Første mål ble særlig viktig under Covid-19 og nedstenging, men også generelt for høgskolens synlighet hos målgruppen. Andre mål støtter AHOs strategi 2020-2025 og Handlingsplan for likestilling og mangfold.

Rekrutteringskampanje

Rekrutteringsåret 2022-2023 var det tredje og siste året for rammeavtalen mellom AHO og konsulentfirmaet Knowit, for bistand til skolens studentrekruttering. Det ble besluttet at de resterende tilgjengelige midlene i rammeavtalen skulle brukes til å utvikle en kampanje i tråd med konsept og kampanjetekst fra 2022, samt plassering av kampanjeuttak og en kampanjerapport.

Kampanjerapporten sammenligner nøkkeltall fra kampanjeuttakene med postnummerfordelingen blant alle søkere, søkere som leverte opptaksprøve og studenter som har møtt til studiestart. Grunnet sen møttregistreringsfrist i Samordna opptak er ikke den endelige rapporten med oppsummering og resultater fra årets rekrutteringskampanje klar. Den vil foreligge i november 2023.

Annonser

Kampanjeuttakene for 2023 bestod av fire forskjellige annonser, som henvender seg til de ulike segmentene i målgruppen: To retter seg mot ungdom bosatt i Oslo østkant, én for Nord-Norge og én for øvrige distrikter og byer. Alle innenfor «Ingen ser verden slik du gjør»-konseptet fra 2022, men med forskjellige målgrupperettede budskap. Uttakene er visualisert i Knowits kampanjerapport for 2023, når den foreligger.

Annonsene ble plassert der de geografisk var tiltenkt, som betalte annonser på Facebook og Instagram (Reels og Stories). De ble også opprettet som landsdekkende annonser på TikTok, ettersom TikTok ikke tillater geografisk segmentering. Ideelt sett bør kampanjeperioden starte medio januar. Det forutsetter at planleggingen av rekrutteringskampanjen starter tidnok. Annonsene for Oslo østkant ble i tillegg vist i én uke på ClearChannels transit-skjermer på T-banestoppene Ensjø, Furuset, Grønland, Sinsen, Stovner og Tøyen.

2.2.2 Samordna opptak og opptaksprøven

Søknadsfristen i Samordna opptak var 15. april. Ved søknad til studieprogrammene må søkerne levere opptaksprøve i tillegg til å oppfylle formelle krav om generell studiekompetanse eller tilsvarende. Leder for opptakskomiteen går nærmere inn på opptaksprøvens struktur og komiteens faglige arbeid i eget avsnitt.

Før 2020 ble deloppgave 2 av opptaksprøven gjennomført på skolen, med fysisk oppmøte. Etter digital omlegging av opptaksprøvene i 2020 som følge av Covid-19, anbefalte opptakskomiteen

og studieadministrasjonen å fortsette med digitale opptaksprøver som en prøveordning uavhengig av Covid. Dette som årsak av at antall innleverte opptaksprøver øker år for år, som fører til tilsvarende økt arbeidsmengde for opptakskomiteen og opptakskontoret. For å styrke digitaliseringen av opptaket og kvalitetssikre vurderingen av opptaksprøvene i takt med økende antall innleveringer, inngikk opptakskontoret samarbeid med IKT-avdelingen i 2022 for utvikling og bruk av et nytt innlevering- og vurderingssystem for opptaksprøvene.

I 2022 vedtok opptakskomiteen ny struktur for opptaksprøvene for å kvalitetssikre opptak- og vurderingsprosessen. Tidligere var deloppgave 1 felles for alle studieprogrammene, og den avgjorde om man kom videre til deloppgave 2 eller ikke. I 2022 ble dette omgjort, så søkerne leverer del 1 og 2 samlet.

Opptakskontoret og opptakskomiteen har sørget for at målene for studentrekrutteringen også ivaretas i måten opptaket gjennomføres.

Nedgang i antall studieplasser på master i design

I 2020 økte regjeringen antall studieplasser fra 30 til 60 studieplasser på master i design, som en følge av koronakrisen. Ved årets opptak hadde master i design 30 studieplasser.

2.2.3 Søkertall

Tall for opptaket til første år av de 5 og 5,5-årige masterprogrammene er hentet fra Samordna opptak og hovedopptaket i juli.

Tabellene under viser søkertall fra Samordna opptak og FS-rapport over søkere og førsteprioritetssøkere fra de tre siste årene:

Antall søknader/søkere	2021	2022	2023	Endring fra 2022 til 2023
Master i arkitektur	2400	2096	2130	1,62 %
Master i design	1152	984	1012	2,84 %
Master i landskapsarkitektur	862	670	610	-8,9 %
Totalt unike søkere AHO	2882	2536	2614	3,07 %
Totalt antall søknader	4414	3750	3752	0,05 %

Tabell 1. Oversikt over totalt antall søknader og unike søkere i perioden 2020-2022. Hentet fra FS-rapport 101.001 og Samordna opptak, 5. oktober 2023.

Førsteprioritet alle søkere	2021	2022	2023	Endring fra 2022 til 2023
Master i arkitektur	974	1014	992	-2,16 %
Master i design	220	186	230	23,65 %
Master i landskapsarkitektur	96	70	72	2,8 %
Totalt	1290	1270	1294	1,88 %
Andel førsteprioritet av alle unike søkere	44,48%	33,87%	49,5 %	46,15 %

Tabell 2. Oversikt over andelen førsteprioritetssøkere til AHO i perioden 2020-2022. Hentet fra FS-rapport 101.001 og Samordna opptak, 5. oktober 2023.

Tabell 1 viser søkertallene for alle integrerte masterprogram har holdt seg relativt stabile, bortsett fra master i landskapsarkitektur som hadde en nedgang på -8,9%. Dette er forventet, siden AHO og UiT har gjort strategiske grep i rekruttering- og opptaksprosessen overfor søkerne for å presisere at studieprogrammet er en fellesgrad, og at masternivå gjennomføres i Tromsø. Disse grepene har vært spesielt for å forhindre frafall fra studieprogrammet underveis. Til gjengjeld viser tabell 2 at antall førsteprioritetssøkere ved master i landskapsarkitektur har holdt seg stabilt, som betyr at det er flere motiverte søkere i år enn i 2022.

Master i design har en kraftig oppgang i antall førsteprioritetssøkere, med 23,65% økning fra 2022 til 2023. Tabell 2 viser også at halvparten av søkerne til AHO har et av våre studieprogram som førsteprioritet.

Førsteprioritetssøkere møtt	2021	2022	2023	Andel førsteprioritetssøkere møtt per studie plass
Master i arkitektur	59	61	60	100 %
Master i design	42	39	25	83,33 %
Master i landskapsarkitektur	15	10	12	60 %

Tabell 3. Antall studenter med AHO som førsteprioritet møtte til studiestart, og som beholdt studieplassen sin etter tilbud. Hentet fra FS-rapport 192.002.

Førsteprioritetssøkere med registrert oppmøtestatus er stabilt høy på master i arkitektur. Fra 2020 til 2022 hadde master i design 60 studieplasser. I 2022 var 65% av studentene som møtte til studiestart førsteprioritetsøkere. I år, hvor de kun hadde 30 studieplasser, var det hele 85,33% av søkerne som møtte til studiestart som hadde master i design på førsteprioritet. Master i landskapsarkitektur og master i arkitektur holder seg stabilt sammenlignet med tidligere år.

Søkerne har mulighet til å endre sin prioritering helt frem til 1. juli. I år, som i fjor, fikk søkerne poengsummen noen dager før omprioriteringsfristen. Dette er et bevisst grep som sikrer at søkerne kan vurdere mulighetene sine for opptak til AHO på lik linje med andre studiesteder. Poengsummen de har fått på opptaksprøven kan påvirke hvilken studieretning de ønsker å plassere øverst på prioriteringslisten.

Geografisk fordeling

	Internasjonale	Østlandet	Vestlandet	Nord-Norge	Sørlandet	Trøndelag	Totalt
2022	64	1594	485	150	94	149	2536
2023	89	2432	661	211	142	217	3752
Endring fra 2022 til 2023	39%	52,50%	36,20%	40%	51%	45%	48%

Tabell 4: Geografiske inndelinger etter landsdel av antallet søkere totalt for opptaket 2023. Kilde: FS-rapport 192.002

Tabell 4 viser at AHO fremdeles har flest søkere fra Østlandet, men at det også har vært en økning i de andre landsdelene i Norge. Det er spesielt gledelig at Nord-Norge har en relativt gjennomsnittlig økning av søkere sammenlignet med de andre landsdelene, og at tallene for Sørlandet øker tilnærmet like mye som Østlandet.

Det er verdt å nevne at søkerens geografiske fordeling ikke nødvendigvis representerer hvilke landområder vi har reelle søkere fra, det vil si søkere som også leverer opptaksprøven. I samarbeidsrapporten til kommunikasjonsenheten og Knowit, som legges frem i november 2023, vil man kunne se postnummerfordelingen til søkerne, og mer detaljert innsikt i geografisk fordeling blant søkere og nye studenter. Der også fordelt i postnumre tilknyttet Oslo vestkant og østkant.

Kommunikasjon med søkere

I 2021 samarbeidet opptakskontoret og kommunikasjonsenheten om å utarbeide en plan for kommunikasjonsforløpet, som skal holde søkerne orientert om opptaksprosessen og ivareta søkerens interesse for å gjennomføre opptaket.

Kampanjetiltakene i informasjonsenhetens rekrutteringsarbeid er trukket inn i oppfølgingen av søkerne. Hovedmålet har vært å ufarliggjøre opptaksprøvene, samt gi alle søkerne samme muligheter for å kunne gjennomføre opptaksprøven, uavhengig av bakgrunn eller bosted. Dette har også vært et tiltak for interessentpleie, for å øke andel søkere som leverer opptaksprøve.

2.2.5 Opptaksprøvene og opptakstill

Opptakskomiteens mandat er å utvikle, administrere og vurdere opptaksprøven til opptaket ved AHO, samt evaluere arbeidet.

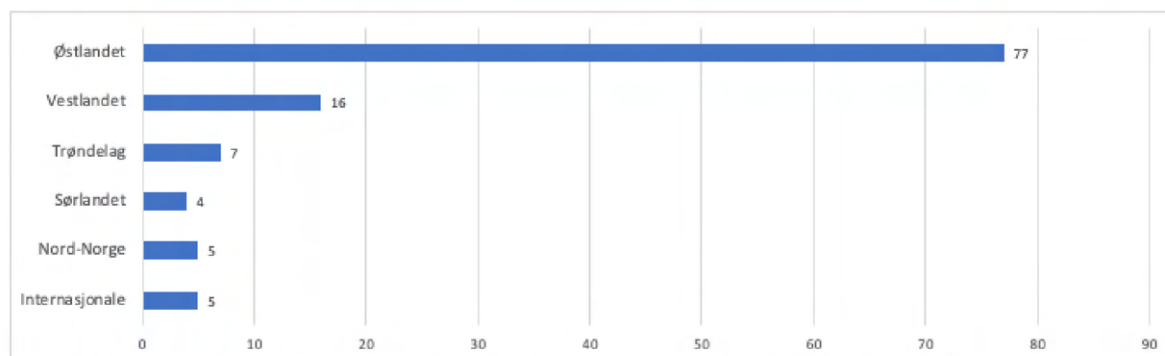
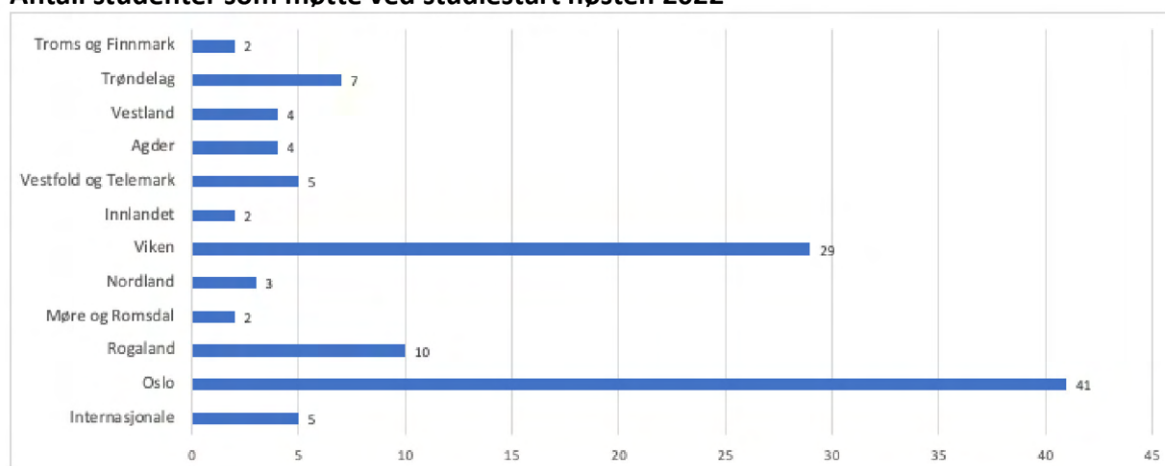
Innleveringer av opptaksprøven	2021	2022	2023	Prosentvis endring fra 2022 til 2023	Andel søkere som leverte opptaksprøve i 2023
Master i arkitektur	1068	737	724	-1,76%	33,99%
Master i design	601	238	257	7,9%	25,39%
Master i landskapsarkitektur	504	191	182	-4,7%	29,8%
Andel innleveringer av totalt antall søknader	40,25%	30,74%	31%	0,8%	

Tabell 5. Viser antall innleverte opptaksprøve 1 fra tidligere år, sammenlignet med innleveringer av opptaksprøven i 2022 og 2023. Tall hentet fra innleveringsportalen Moodle og interne arbeidsdokumenter.

I tabell 5 sammenlignes antall innleveringer av årets opptaksprøve med fjorårets innleveringsantall til de tre studieprogrammene. Selv om opptaksprøvestrukturen i 2021 var annerledes, og innleveringstallene ikke kan sammenlignes direkte med tallene for 2022 og senere, har vi likevel tatt med tallene fra 2021 også. Merk at det er altså ikke helt representativt og sammenlignbart. Likevel er det verdt å nevne at andelen søkere som leverer inn opptaksprøve 1 har ligget ganske jevnt på 30-35% de siste årene før 2020 (ifølge tidligere studiekvalitetsrapporter). Vi fikk et hopp under opptaket i 2020 og 2021 da andelen steg til 40% under Covid-19. At vi fremdeles holder oss der vi var før pandemien, til tross for endringene ved opptaksstrukturen, og at sammenligningsgrunnlaget ikke er helt representativt, er gledelig.

Vi ser av andelen søkere som leverer opptaksprøve at det er relativt jevnt mellom studieprogrammene. Likevel er det et mål for AHO at antall søkere i Samordna opptak i større grad skal samsvare med antall innleverte opptaksprøver. Dette fordi det er søkerne som leverer opptaksprøven som faktisk kan regnes som reelle søkere i opptaksprosessen.

Antall studenter som møtte ved studiestart høsten 2022

Figur 1 og 2: Geografiske inndelinger etter fylke og landsdel av antallet studenter som møtte ved studiestart 2022. Tallene er antall studenter. Kilde: FS-rapport 192.002.

I figur 1 og 2 ser vi fordelingen av antall studenter som møtte ved studiestart høsten 2022. Representasjonen fra Oslo og Viken er fortsatt sterk, som søkertallene også viser. Vi ser noe spredning i geografisk tilhørighet utenfor Oslo, og enkelte fylker er sterkere representert enn i fjor.

Andel kvinner møtt	2020	2021	2022	2023
Master i arkitektur	33	41	35	38 av 60
Master i design	39*	39*	30*	21 av 30
Master i landskapsarkitektur	18	18	20	11 av 22

Tabell 6: Oversikt over kjønnsfordeling på masterprogrammene i perioden 2018- 2021. Hentet fra FS-rapport 192.002. *Merk: Master i design hadde 60 studieplasser fra 2020 – 2022.

Tabell 6 viser at den tidligere økte kvinneandelen på arkitektur har holdt seg stabilt under 40, som jevner ut kjønnsfordelingen på programmet mer enn i 2021. Ved master i landskapsarkitektur overbooket vi med 2 studenter, og kjønnsfordelingen er nå 50/50. De siste årene har kvinner vært svært sterkt representert på master i landskapsarkitektur, som har opplevd utfordringer med å rekruttere menn til dette studieprogrammet. Det er derfor positivt at kjønnsfordelingen har jevnet seg ut. For master i design har det tidligere vært relativt jevn kjønnsfordeling, men i år er det overrepresentert med kvinner på studieprogrammet.

Opptakskontoret rapporterer om at det er tydelige tendenser til at søkere til master i arkitektur takker nei eller trekker sin søknad til studieplass ved master i arkitektur, til fordel for tilbud ved andre skoler eller andre aktiviteter som reise, jobb eller folkehøgskole. I samtaler med et utvalg søkere som dette er gjeldende for, erfarer opptakskontoret at flere forklarer sitt avslag med at de har fått tilbud ved Arkitektskolen Aarhus eller Det Kongelige Akademi (KADK) i København, og at de velger disse utdanningsstedene fremfor AHO. Tendensene har økt jevnt de siste årene, med de samme tilbakemeldingene fra søkerne. Verdt å nevne er i denne sammenheng er at både Arkitektskolen Aarhus og KADK tilbyr 3+2-utdanning, hvor bachelor- og masternivå er separert. I tillegg har arbeidsmarkedet vært svært tøft de siste årene for arkitekter, og en oppdelt utdanning kan gi mer rom for fordypning i andre fagområder – noe en integrert mastergrad ikke gjør i like stor grad.

Ved design og landskapsarkitektur er det får som har trukket seg. Det er ikke lett å si noe sikkert om hva som kan være årsaken til at master i arkitektur mister søkere til andre studiesteder.

Oppsummering fra opptakskomiteens leder

I 2022 endret opptakskomiteen strukturen for opptaksprøvene for å kvalitetssikre søkerens oppgaveforståelse og komiteens vurderingsprosess. Årets opptaksprøver ble gjennomført på samme måte som i 2022, som en digital prøve i to deler.

Del 1 er lik for alle søkere, og skal vise bredden og mangfoldet i interesser og samfunnsengasjement blant søkerne. Søkerne sender inn tre arbeider de allerede har laget, med en tekst som forteller hvorfor de har valgt å vise nettopp disse arbeidene. Del 2 er en fagspesifikk

oppgave for hvert enkelt studieprogram. Søkerne skal levere alt fra skisser, kart, modeller, fotografier, videoer, collager og/eller tekst basert på gitte oppgaver. De skal ikke bare formgi, men forklare og sette modeller i kontekst. I del 2 ønsker opptakskomiteen å avdekke analytiske ferdigheter, faglig modenhet og samfunnsengasjement. Søkere som ikke er sterke formgivere enda kan i mange tilfeller vise styrker gjennom tekst, bilder, collage eller video.

Opptaksprøve del 2 foregikk over fem dager per studieprogram, som ble lagt til forskjellige datoer slik at det var mulig for søkerne å utføre prøvene for alle programmene de har søkt seg til på AHO. Selv om det til hver prøve var satt av en periode på fem dager, fra torsdag til mandag, var ikke den forventede arbeidsmengden større enn at søkerne hadde mulighet til å prioritere andre aktiviteter og forpliktelser under prøveperioden. Estimert tidsbruk for prøvene var ca. 20 timer. Datoene ble forsøkt lagt mest mulig hensiktsmessig i forhold til eksamener på videregående skole, samt opptaksprøver for andre, lignende utdanninger i Norge.

Det er ikke krav om forkunnskaper innenfor de ulike fagretningene for å søke studieplass ved AHO, og høgskolen ønsker søkere med et spenn av evner, bakgrunner og interessefelt. Komiteens leder mener formen på opptaksprøven fungerer godt for å kunne bedømme hvilke søkere som er mest faglig egnet til studieprogrammene. Ved å ha én mer omfattende prøve per studieprogram (gjørne med flere deloppgaver) og med en tidsbegrensning, opplevde komiteen at det er enklere å vurdere søkeres egnethet til de respektive studieprogrammene. Generelt har opptakskomiteen fokusert på å bearbeide og forbedre sine interne prosesser og rutiner, samt gjøre tidsbruk og frister henholdsvis realistiske og overkommelige for søkerne.

Mål for 2023/2024

- Strategisk utvikling av prosess for effektivisering av tidsbruk i opptakskomiteen

Tiltak

- Sørge for konsekvent rekruttering av faglig tyngde i komiteen
- Dersom honorering av komitemedlemmenes arbeid utgår, må andre tiltak utarbeides for å sikre jevn rekruttering med faglig tyngde, samt overkommelig tidsbruk for komiteens medlemmer.
- Videreutvikling av manglende funksjoner i innleverings- og vurderingsportalen.

Mål videreført fra 2022

- Utarbeide og iverksette tiltak og rutine for å måle demografien blant nye studenter fra opptaket dersom rapport om rekruttering anbefaler dette.

2.3 Opptak til masternivå

AHO gjennomfører innpassing til masternivå (4. år) på studieprogrammet master i arkitektur og opptak til de toårige masterprogrammene internasjonal master i design og internasjonal master i landskapsarkitektur.

Opptak til masternivå administreres av studieadministrasjonen som sørger for at de formelle

kriteriene er oppfylt, før programutvalgene foretar faglig utvelgelse og rangering av søkerne. Ved opptak til masternivå kreves bachelorgrad eller tilsvarende i det aktuelle fagområdet, samt dokumentasjon på ferdigheter i engelsk i henhold til regelverk.

Til opptaket 2022 ble det stilt 45 plasser til rådighet for opptak til masternivå, med mål om 15 nye studenter til hvert studieprogram.

Innføring av studieavgift for studenter utenfor EU/EØS/EFTA

Søknadsweb åpnet for søkere i desember, og søknadsfristen var 1. februar. I januar 2023 innførte regjeringen studieavgift for studenter med statsborgerskap utenfor EU, EØS og EFTA. Hele sektoren hadde fått beskjed i november om at dette kunne bli innført, så søkerne var informert om at dette kunne skje på nettsiden – men verken rutiner eller systemene i sektor var klare for en drastisk endring som dette så raskt. Forskriften for egenbetaling for statsborgere fra land utenfor EØS og Sveits var ikke klart før i juni, lenge etter AHO hadde sendt ut tilbud til kvalifiserte søkere i april. Dette førte til flere utfordringer for opptakskontoret knyttet til opptakskravene, dokumentasjonskrav og ikke minst hjemmel til å kreve betaling fra denne studentgruppen uten en offisiell forskrift.

Studieavgiften for gjeldende studentgruppe ble satt til 363 550 NOK per akademisk år. AHO innførte dokumentasjonskrav med selverklæring om betalingsevne underveis i søknadsprosessen når summen var klar.

Det var svært få som trakk søknaden sin, men det var svært mange som ikke lastet opp dokumentasjon om betalingsevne. De som ikke lastet opp dette, ble vurdert som at de ikke var formelt kvalifisert på grunn av manglende dokumentasjon. På denne måten fikk AHO dramatisk færre kvalifiserte søkere. Dette var et tiltak for å unngå unødvendig ressursbruk ved vurdering av søkere som vi ikke visste om hadde midler til å betale, og for å sikre at søkere som mottar tilbud til faktisk er reelle søkere.

Ved utsendelse av tilbud avsto flere av de som ble regnet som kvalifisert tilbudet, fordi de ikke hadde råd likevel. Dette var høgskolen forberedt på, og det var 6 studenter som betalte studieavgift ved tilbud om opptak. Ved studiestart begynte 5 studenter, og én fikk tilbakebetalt studieavgiften da de sa fra seg studieplassen.

Gjennom søkeprosessen og etter forskriften kom på plass videreutviklet opptakskontoret en informasjonsside på nettsiden om studieavgiften, regler om unntak og søknadsskjema for unntak. Dette har lagt et godt grunnlag for fremtidige søknader fra studentgruppen dette gjelder.

2.3.1 Studentrekruttering

Siden 2021 har rekrutteringsansvarlig vært involvert i produksjon og publisering av lavterskeltiltak for rekruttering til høgskolens toårige mastergrader. Eksempler på lavterskeltiltak er produksjon og publisering av organisk innhold til AHOs egne kanaler, som informerer om studietilbudet, studieprogrammene og frister i forbindelse med søking og

opptak.

Etter innføringen av skolepenger øker behovet for markedsføring og bistand til rekruttering av søkere til masternivå i årene som kommer, enn ved tidligere rekrutteringsperioder. Nåværende rekrutteringsansvarlig er ikke kjent med historikken for hvordan kommunikasjonsenheten og internasjonalt kontor har jobbet for å markedsføre studietilbudet tidligere.

Digital Open House

Digital Open House er et digitalt arrangement for søkere som er kvalifiserte til å søke direkte til det fjerde året av AHOs integrerte mastergrader. Arrangementet ble gjennomført etter initiativ fra Institutt for urbanisme og landskapsarkitektur, som først så behovet for en digital åpen dag. Dette er et arrangement som konkurrerende høyskoler og universiteter også gjennomfører. Ansvarlig for studentrekrutteringen sørget for at instituttene for arkitektur og design også fikk tilbud om å inkluderes i arrangementet.

Det digitale programmet foregikk over Zoom, og bestod i første del av en felles introduksjon til høyskolen og informasjon om opptak fra opptakskontoret. Deretter ble møtet delt opp i tre Breakout Rooms, ett for hvert studieprogram. Instituttene var selv ansvarlige for innholdet i sine respektive møterom, og for måten de presenterte sine studieprogram på. Programmet avsluttet med spørsmål fra seerne til presentatørene.

2.3.2 Søkertall

Tabellen viser oversikt over alle registrerte søkere per studieprogram, 2018-2022.

Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023
Master i arkitektur	483	555	497	434	402
Master i design	361	441	397	376	342
Master i landskapsarkitektur, Oslo og Tromsø (ikke opptak til Tromsø 2020, 2022 eller 2023)	292	264	271	242	195
Sum	1136	1260	1165	1052	

Tabell 1: Unike søkere til innpassing på masternivå og lokalt opptak per studieprogram. Noen søkere går igjen på flere program. Hentet fra FS-rapport 101.001.

Tallene i tabell 1 refererer til antall søkere som har registrert seg i søknadsportalen Søknadsweb på gitt studieprogram. Til opptaket 2023 var det en nedgang i søkertall til samtlige studieprogram, noe vi også ser tendenser til de siste årene. Det er vanskelig å si om at søkertallene stagnerer av årsaker som pandemien og innføring av studieavgift, eller om det fremdeles jobber med å finne sitt naturlige nivå. Antallet kvalifiserte søkere som fullførte hele søknadsprosessen med levering av portefølje og påkrevde vedlegg er betydelig lavere.

	2022	2023	Avvik fra 2022 til 2023
Arkitektur	434 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	402 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	
Kvalifiserte	281	139	-50,50 %
Ikke kvalifiserte	153	263	71,89 %
Design	376 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	342 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	
Kvalifiserte	273	91	-66,66 %
Ikke kvalifiserte	103	251	143 %
Landskapsarkitektur	242 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	195 søkere totalt inkl EU/EØS/EFTA	
Kvalifiserte	155	63	-59 %
Ikke kvalifiserte	87	132	51,70 %
Totalt	1052 totalt	937 søkere totalt	
Kvalifiserte	709	293	-58,60 %
Ikke kvalifiserte	343	646	88,33 %

Tabell 2: Unike søkere til innpassing på masternivå og lokalt opptak per studieprogram, sortert på kvalifisering. Noen søkere går igjen på flere program. Hentet fra FS-rapport 101.001.

Det var markant mange søkere som ikke ble regnet som kvalifisert sammenlignet med i 2022, og hovedandelen av disse var på grunn av manglende dokumentert betalingssevne. For Internasjonal master i landskapsarkitektur var dette spesielt kritisk, siden de kun hadde 63 kvalifiserte søkere, allerede før portfolioene var blitt sendt til instituttet for faglig vurdering, og fordi tyngden av søkermassen til dette studieprogrammet pleier å være utenfor Europa. Komiteen for portfoliovurdering iverksatte vurdering av de kvalifiserte søkerne svært raskt for å sikre å sende ut tilbud så tidlig som mulig til de kvalifiserte. For å unngå underforbruk av studie plassene sendte programmet ut 26 tilbud fordelt på 15 studie plasser.

Tilbud og ventelister for søkere utenfor EU/EØS/EFTA			
Arkitektur	2022	2023	Avvik fra 2022 til 2023
Formelt og faglig kvalifiserte søkere	37	23	-37,8 %
Tilbud	15	16	6.6 %
Jasvar	8	2	-75 %
Venteliste uten tilbud	14	5	-64 %

Design			
Formelt og faglig kvalifiserte søkere	41	22	-46,3 %
Tilbud	17	15	-11 %
Jasvar	11	2	-81 %
Venteliste uten tilbud	13	5	-61 %
Landskapsarkitektur			
Formelt og faglig kvalifiserte søkere	28	15	-46,42 %
Tilbud	20	7	-65 %
Jasvar	8	1	-87 %
Venteliste uten tilbud	0	7	Ikke mulig å regne ut
Totalt			
Formelt og faglig kvalifiserte søkere	106	60	-43,4 %
Tilbud	52	38	-27 %
Jasvar	27	5	-81 %
Venteliste uten tilbud	27	17	-37 %

Tabell 3: Antall individuelle kvalifiserte søknader med statsborgerskap utenfor EU/ EØS/ EFTA. Hentet fra FS-rapport 101.001 med utgangspunkt i landoversikt på UDI.no.

Tabell 3 viser kun søkere utenfor EU/EØS/EFTA som var vurdert som kvalifisert faglig og formelt. Søkeren som fikk tilbakebetalt studieavgiften før studiestart er ikke en del av de som takket ja i tabellen.

Som tabellen viser, har innføringen av studieavgift og kravet om dokumentasjon for betalingsevne hatt stor påvirkning på søkertallene for søkergruppen. Bortsett fra tilbud til master i arkitektur, hvor én søker mer enn i fjor fikk tilbud, er det kraftig nedgang på alle kategoriene.

Følgende viser en oversikt over førsteprioritetssøkere til de ulike programmene som har eller har hatt flere søknadsalternativ.

Internasjonal master i design				
År	Industridesign	Interaksjonsdesign	Tjenstedesign	Total
2023	100	161	81	342
2022	109	171	96	376
2021	129	183	85	397
2020	153	181	107	441
2019	170	106	85	361
2018	117	94	83	294

Tabell 4: Antall førsteprioritetssøkere som har søkt til master i design, sortert på disiplin de har valgt som fordypning ved søknaden sin i Søknadsweb. Hentet fra FS-rapport 192.002

Tabell 4 viser antall førsteprioritetssøkere som har søkt til de ulike studieprogrammene med

flere søknadsalternativ. De fleste søkere til design har flere søknadsalternativer i sin søknad. Industridesign og tjenstedesign var i år på sitt laveste i antall søkere, men interaksjonsdesign holder seg stabilt.

2.3.3 Opptakstill

Den totale rammen for opptaket til masternivå var på 15 plasser per studieprogram, totalt 45 studenter.

Tabellen under viser hvor mange studenter som møtte til studiestart med det totale antall utsendte tilbud i parentes.

Studieprogram	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Master i arkitektur	13 (20)	12 (24)	14 (15)	11 (19)	15 (22)	14 (35)
Master i design	12 (23)	13 (27)	21 (31)	14 (28)	20 (32)	15 (34)
Master i landskapsarkitektur, Oslo	14 (21)	12 (20)	11 (25)	10 (20)	17 (27)	15 (26)
Sum	44 (82)	46 (88)	46 (71)	39 (76)	60 (81)	44 (95)

Tabell 5. Opptak til masternivå, 2018– 2023. Fra FS-rapport 101.001 og interne arbeidsdokumenter.

Det har vært en utfordring at tallet på studenter som møter til studiestart er usikkert helt fram til studiestart. Særlig på landskapsarkitektur har det vært utfordrende de siste årene at vi må langt ned på ventelisten, men dette viste seg i større grad ved de andre programmene i år. I 2022 gjorde vi flere tiltak for at studentene skal si i fra tidlig dersom de velger å trekke seg, som vi videreførte i år. Likevel hadde arkitektur siste opptak av ny student så sent som i august, og master i tjenstedesign gikk tom for kvalifiserte søkere på venteliste og endte med 4 av 5 fylte studieplasser. Det er ønskelig med enda mer forutsigbarhet i opptaket, så vi kan unngå underforbruk av studieplasser.

AHO har tradisjonelt vært forsiktige med å overbooke, men av erfaring fra de siste årene har vi gjort en større overbooking på master i design og master i landskapsarkitektur enn på master i arkitektur. Det medfører en risiko for å stå igjen med en større studentmasse enn planlagt, men dette er en risiko vi har tatt for å unngå en studentgruppe langt under «kritisk masse». Ved årets opptak endte master i tjenstedesign med kun to søkere på venteliste som ble regnet som faglig kvalifiserte, hvorav begge var fra utenfor EU/EØS/EFTA og takket nei til tilbud. Industridesign hadde ikke kapasitet til fem søkere. Det endte med at kun fire søkere begynte på tjenstedesign, fire på industridesign, og Interaksjonsdesign tok opp syv stykker.

Følgende tabell viser geografisk fordeling på søkerne til masternivå.

Land/Region	Antall søknader	Prosent	Antall studenter med opptak	Prosent
Norge	123	14,63%	21	50.00%
Norden forøvr.	21	2,5%	0	0.00%
Europa forøvr., inkl Russland	109	12,96%	13	31.00%
Nord-Amerika	22	2,62%	1	2,38%
Sør-Amerika	10	1,19%	0	0.00%
Asia inkl. Tyrkia	349	41,5%	3	7,14%
Kina, eks. Hong Kong	169	20,10%	4	9,52%
Afrika inkl. Egypt	36	4,28%	0	0.00%
Oseania	2	0,24%	0	0.00%
Totalt	841		42	

Tabell 6: Geografisk fordeling, hentet ut av FS-rapport 101.001

Opptaket reflekterer søkermassen i stor grad geografisk sett, bortsett fra ved søkerne fra Asia og Kina. Søkere fra Asia er sterkt representert i søkermassen vår, men det er ikke like stor andel fra Asia som får opptak. Det er mange av søkerne fra Afrika og Asia som ikke oppfyller kriteriene, og som derfor ikke er kvalifiserte søkere i utgangspunktet. Dette gjelder i stor grad på grunn av manglende dokumentasjon for betalingsevne. Svært mange søkere fra Norge fikk opptak i år. Det er usikkert om årsaken til dette er på grunn av mindre konkurranse fra land utenfor EU, EØS og EFTA på grunn av studieavgiften, eller om det er fordi vi måtte langt ned på venteliste utover juni, og søkerne fra Norge i større grad takket ja til studieplass på kort varsel.

2.4 Opptak av ukrainske studenter og flyktninger

Krigen i Ukraina har engasjert hele utdanningssektoren og det er et stort engasjement for å bistå studenter i å få tilgang til studieplasser utenfor Ukraina. I denne sammenhengen bevilget Kunnskapsdepartementet (KD) åtte ekstra studieplasser på AHO, hvorav noen ble fylt i 2022, etter utlendingsloven kapittel 4. Styret ble orientert om dette i rektors rapport (sak 50/22) og i Studiekvalitetsrapporten for 2022-2023.

Kunnskapsdepartementet (KD) fastsatte midlertidige endringer i opptaksforskriften, som blant annet gav institusjonene myndighet til å gi dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse.

Unntaket gjelder kravet om generell studiekompetanse for søkere til høyere utdanning i Norge. For AHO var det kun realistisk å ta opp studenter på masternivå på grunn av språkkravet ved grunnutdanningene.

Ved styremøtet 4. juli 2022 vedtok styret midlertidige forskrifter om opptak av flyktninger til masternivå i den lokale opptaksforskriften på AHO. Dette la til rette for at denne studentgruppen kunne få opptak på særlige betingelser, så lenge de er faglig kvalifisert. Dette

som årsak av at mange i den aktuelle søkergruppen ikke nødvendigvis har tilgang på alt de trenger av formell dokumentasjon for opptak til høyere utdanning.

2.4.1 Søkertall

Opptaket for flyktninger med kollektiv beskyttelse i Norge foregikk gjennom Nettskjema, og var et løpende opptak frem til studiestart. Studieplassen var kun beregnet for et semester, med mulighet for å søke seg til fulle studieprogram gjennom det lokale opptaket til masternivå. Det var fire reelle søkere hvorav alle var ukrainske, og fikk tilbud. To av søkerne takket ja til studie plass, og ble meldt til emner tilbudt av institutt for arkitektur. De andre søkerne hadde fått tilsvarende tilbud ved Bergen Arkitektskole, og begynte sine studier der.

Videre arbeid

Årets opptak av flyktninger til studiene var mer oversiktlig og hadde færre usikkerhetsmomenter, som gjorde prosessen enklere enn i fjor. Likevel er det verdt å presisere at ved fjorårets opptak av flytninger var det flere andre institusjoner i sektoren som etterspurte tydeligere retningslinjer fra KD. Opptakskontoret anbefaler at utformingen og planleggingen av opptak som er utenfor det normale årshjulet planlegges i sin helhet av studieadministrasjonen og ikke andre instanser ved skolen. Planleggingen og gjennomføringen av opptaket bør baseres på hvordan andre i sektor gjør det, for å kvalitetssikre at vi gjør arbeidet i henhold til generell praksis. Humanitære kriser vekker mye engasjement, som gjør at det er desto viktigere å sikre riktig saksbehandling og tydelig kommunikasjon med søkerne.

Mål 2023-2024:

- Kvalitetssikre opptaksprosessen for betalende studenter.

Tiltak

- Vurdere og utarbeide refusjonsordning for løpende utgifter i forbindelse med semesteravgift, ekskursionsjoner, studiemateriell, etc.
- Henvise til krav om egenbetaling i forskrift, med regler om hva summen dekker, utmeldingsfrister og evt gebyrer.

Mål

- Arbeide for å unngå ledige studie plasser.

Tiltak

- Utarbeide og etablere rutiner for studentrekruttering for opptak til masternivå. Herunder også årshjul for alle opptak så opptak til masternivå også kan prioriteres i større grad.
- Videreført fra 2022: Vurdere nødvendighet av overbooking ved opptak til masternivå på nytt som følge av innføring av studieavgift for studenter fra land utenfor EU, EØS og EFTA.

2.5 Opptak til erfaringsbaserte masterprogram

Opptak til de erfaringsbaserte mastergradene foregår på høsten annethvert år, med studiestart i januar. Søkerne vurderes ut fra formelle krav og en faglig vurdering av relevant arbeidserfaring for å kvalifisere til studieprogrammene.

2.5.1 Søkertall

Opptaket for kullet våren 2023 ble for første gang håndtert av opptakskontoret ved AHO.

Søknad til kull	Urbanisme	Arkitekturvern	Systemorientert design	Totalt
2023	32	35	37	104

Tabell 1: Unike søkere til erfaringsbasert mastergrad per studieprogram. Noen søkere går igjen på flere program. Hentet fra FS-rapport 101.001

Av tabell 1 ser vi jevn søkermasse til alle tre studieprogrammene. Programmene hadde 20 studieplasser hver.

Nye studenter	Urbanisme	Arkitekturvern	Systemorientert design	Totalt
2023	15	18	20	53

Tabell 2: Antall studenter tatt opp til erfaringsbasert mastergrad per studieprogram. Hentet fra FS-rapport 101.001 og interne arbeidsdokumenter.

2.5.2 Studentrekruttering

Det nye kullet med studenter ved AHOs tre videreutdanninger hadde oppstart i januar og februar 2023. Rekrutteringen av søkere foregikk derfor i 2022. Det allerede etablerte samarbeidet mellom rekrutteringsansvarlig og Knowit ble benyttet til dette. Nedenfor følger oppsummering og korte beskrivelser av gjennomførte rekrutteringstiltak.

Annonsering

Knowit fikk i oppgave å gi annonsene for videreutdanningene et nytt design, i tråd med AHOs designmanual. Det nye annonsedesignet ga AHOs videreutdanningstilbud en helhetlig og gjenkjennelig visuell profil, som enkelt kan tilpasses ulike flater og formater.

Kommunikasjonsenheten eier de nye malene og kan derfor produsere kampanjeuttak selv til neste rekrutteringskampanje.

Knowit produserte programspesifikke annonser, i tillegg til felles annonser for alle studieprogram, med budskap tilpasset de ulike fasene av rekrutteringsperioden – fra å informere om studietilbudet, til å trigge handling før søknadsfrist. Annonsene ble plassert som betalte kampanjer på Facebook og LinkedIn, samt som annonser i fagrelevante tidsskrifter både digitalt og på trykk. Det ble i tillegg brukt midler på betalt søk i Google Ads, på søkeord tilknyttet videreutdanning og studieprogrammernes innhold.

Mål

Opptaksrutiner skal viderutvikles i EVU-utvalget, studieadministrasjonen og SU.

Tiltak

- Ta i bruk EVU-web til opptak til enkeltmoduler.
- Tydeliggjøre krav om opptak til erfaringsbasert master og tilhørende enkeltmoduler for mer effektiv saksbehandling.

Rekruttering til doktorgradsprogrammer (PhD)

2023 var første året nåværende ansvarlig for studentrekruttering fikk forespørsel om bistand til markedsføring av stillingsutlysninger for stipendiatstillinger. Rekrutteringsansvarlig produserte annonser for fysiske og digitale annonseplasser i Morgenbladet, etter bestilling fra forskningsadministrasjonen. Annonsene ble publisert i januar. Rekrutteringsansvarlig er ikke kjent med hvordan kommunikasjonsenheten og forskningsadministrasjonen har jobbet med rekruttering til disse stipendiatstillinger tidligere.

Kapittel 3 – Læringskvalitet**3.1 Læringsmiljø****3.1.1 LMU – rapporter**

AHOs læringsmiljøutvalg (LMU) ble etter pandemien reetablert høsten 2022. Utvalget har siden hatt seks møter gjennom studieåret 2022/2023 samt et samarbeidsmøte med alle tre instituttlederene i juni 2023. Fokus for møtene og arbeidet så langt har vært å kartlegge nåsituasjonen innenfor de ulike områder som er definert under LMU sitt ansvarsområde, samt utarbeide handlingsplan for kommende periode. Handlingsplanen ble ferdig i april 2023.

Sittende LMU ønsker å ha et hovedfokus i perioden knyttet opp mot psykososialt miljø og studentvelferd, på bakgrunn av resultatene fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2022 (SHOT). Målet er at studentene har et sosialt, trygt og godt psykososialt læringsmiljø som en forebyggende faktor for psykisk uhelse. I tillegg er det forslag til aktiviteter innenfor følgende områder:

- Pedagogisk miljø
- Organisatorisk læringsmiljø
- Digitalt læringsmiljø
- Fysisk læringsmiljø

Fysisk læringsmiljø og utfordringer knyttet til dette i form av blant annet begrenset plass er lite omtalt i handlingsplanen. Campus er og har vært under ombygging og utvidelse ved at administrasjonen flyttet ut til Maridalsveien 19 våren 2023, og prosjekt Akersbakken er ikke ferdig etablert. LMU ønsker å se de nye arealene ferdigstilt og tatt i bruk høst 2023 før eventuelle utfordringer trekkes inn i aktivitetsplanen.

Det tok tid å konstituere seg og etablere en ny tiltaksplan for kommende periode, ettersom det var lenge siden sist LMU hadde vært aktive ved AHO. LMU rakk derfor ikke i stor grad å sette i gang mange tiltak vår 2023, men følgende er igangsatt:

- Utarbeidet en spørsmålsguide og initierer grupperefleksjon i klassene høst 2023. Fokus for refleksjonen er "hva skaper et godt klassemiljø?"
- Gjennomførte møte med instituttlederne juni 2023 med refleksjon rundt mestringskultur versus prestasjonskultur og hvordan instituttene jobber med studentenes opplevde prestasjonspress.
- Det er opprettet dialog med skolens verneombud om at de skriftlige HMS-prosedyrene for studenter er mangelfulle og trenger en oppgradering.

3.1.2 SHoT-undersøkelsen 2022 (Studentenes helse- og trivselsundersøkelse)

292 norske AHO-studenter i inn- og utland besvarte på undersøkelsen (svarprosent 52,7%). Studieseksjonen har siden rapporten kom jobbet systematisk ut fra funn, både på individ- og gruppenivå. SiO helse har igangsatt en rekke tiltak som økte samtaleressurser, gruppeveiledninger, selvhjelpsprogram osv. til studenter i Oslo. Dette er tilbud vi opplyser om og oppfordrer til bruk av. Studierådgiverne har jobbet med studentutvalget ved AHO (SAHO), delt innhold i rapporten og reflektert rundt tiltak SAHO kan igangsette. SAHO har jobbet aktivt i perioden med velferdstiltak og brukt rapportens innhold i diskusjoner med ledelsen om studenters trivsel og viktigheten av velferdstiltak ved skolen.

Kort oppsummert har studenter ved AHO rapportert følgende:

- Studentene ved AHO er mer fornøyd enn landsgjennomsnittet på følgende områder:
 - Undervisningen (71,8)
 - Egen arbeidsinnsats (73,9)
 - Måten studiet er strukturert på (62,5)
 - Den faglige veiledningen (71,9)
 - Det fysiske arbeidsmiljøet (66,4)
 - Tilbakemelding på egen læring (64,8)
- Rapportert arbeidsmengde varierer noe fra institutt til institutt, men AHO-studenter oppgir å bruke betydelig mer tid på studiet enn landsgjennomsnittet (landsgjennomsnitt 21 timer, AHO 41 timer i snitt)
- AHOs studenter scorer høyere enn landsgjennomsnittet og snittet av Oslostudenter på opplevelsen av god livskvalitet, og det er færre som oppgir dårlig eller svært dårlig livskvalitet
- En høyere prosent enn landsgjennomsnittet oppgir at de har psykiske plager. Oslostudenter ligger høyere enn landsgjennomsnittet, og flere AHO-studenter oppgir psykiske plager enn gjennomsnittet av Oslostudenter (AHO 48%, Oslo 45%, landet 40%). Som i landet forøvrig oppgir flere kvinner enn menn psykiske plager

Studenter ved AHO ligger

- på landsgjennomsnitt på opplevelse av ensomhet for menn (26%) og litt under for kvinner (24%)

- på landsgjennomsnittet angående selvskading
- på landsgjennomsnittet på selvmordstanker, samt litt under på reelle forsøk
- over landsgjennomsnittet for å søke om hjelp for sine utfordringer, kvinnelige studenter oppsøker oftere hjelp enn mannlige studenter
- høyere enn landsgjennomsnittet på deltakelse i fadderordning, og høyere deltakelse i 2021 enn i 2018. Dette er motsatt trend enn landsgjennomsnittet
- 2 av 10 (24%) studenter ved AHO rapporterer om seksuell trakassering (37% av kvinnene, og 3% av mennene). Dette er under gjennomsnittet for Oslostudentene

I forhold til landsgjennomsnittet, trener studenter ved AHO mindre, noen flere røyker, men snusbruken gjenspeiler snittet. De har noen flere dager med alkoholinntak, men drikker i snitt litt færre enheter per gang. Det er flere som oppgir at de har brukt narkotika/legemidler med ruseffekt minst 5 ganger siste året enn snittet, og flere menn enn kvinner. Oslo generelt ligger høyere enn landsgjennomsnittet.

3.1.3 Generell rapport fra studieseksjonen - tiltak og gjennomføring

Studentteamet ble opprettet vår 2022, og har bestått av to studierådgivere samt rådgiver for internasjonale studenter. Hensikten med opprettelse av teamet var å øke og koordinere trivselsskapende tiltak samt forebygge uhelse blant studentene. Kunnskapsdepartementet bevilget penger til benyttelse av velferdstiltak for studentgruppen, og mange tiltak har vært igangsatt. SAHO står også for mange velferdstiltak som ikke er nevnt i denne teksten. Noen av arrangementene som har blitt gjennomført: Grillfest, ukentlig stretching, månedlig kaffe- og bolleprat på puben, markering av verdensdag for psykisk helse, diplomfrokost og adventsmarkering.

Mål

Alle studentene skal oppleve seg som del av studiemiljøet, og fremtidige arrangementer skal i større grad ha deltagelse av studenter på tvers av studieretninger og nasjonalitet.

Tiltak

- Fortsette å tilby lavterskel-arrangementer for studentene.
- Internasjonalt kontor har egne arrangementer for internasjonale studenter, i tillegg til at de internasjonale studentene også deltar på overnevnte tiltak. Andre studenter ved AHO er invitert til å delta ved flere av arrangementene.

3.1.4 Ivaretagelse av læringsmiljøet og gjennomføring av aktiviteter

Studierådgiverne og internasjonal rådgiver har og har hatt et godt samarbeid med SAHO, og har jevnlig møter både med leder, SU og internasjonale representanter. Det er samarbeid rundt enkelte velferdstiltak beskrevet tidligere, men også dialog rundt læringsmiljø og hvordan studierådgivere og internasjonalt kontor kan bistå studentene på best mulig måte.

Tilbakemelding fra SAHO studieåret 2022/2023 var positive i form av at studentene opplevde mer synlige og tilgjengelige rådgivere enn tidligere studieår.

Studierådgiverne og instituttlederne har møtte hvert semester med tillitsvalgte i alle klassene. Internasjonal rådgiver er også med på møtene på internasjonal master der det er en stor andel internasjonale studenter. Fokus for møtene er:

- Klassemiljøet
- Undervisning og veiledning
- Arbeidsmengde
- Kommunikasjonen/informasjon
- Andre aktuelle saker

De tillitsvalgte blir informert om sitt ansvar med tanke på å være bindeledd mellom studenter og lærere/ledelse ved instituttet og mellom studenter og studieadministrasjonen. Sammen med sine medstudenter er det viktig at de jobber for et godt og inkluderende miljø på emnet, og at de er i konstruktiv dialog med lærerne på vegne av studentene. En viktig del av arbeidet med å være tillitsvalgt er å ta opp saker på lavest mulig nivå tidligst mulig.

Ved oppstart av nytt semester tilstreber studierådgiverne å besøke alle klassene med informasjon om hva en studierådgiver kan bistå med, og hvor studentene kan henvende seg. Det blir også informert om velferdstilbudene ved campus, rollen tillitsvalgte har, SiO helse og studentombudet i tillegg til en liten appell til studentene om deres rolle og ansvar for hverandres trivsel og faglige utbytte på studiet.

Studierådgivere og internasjonal rådgiver samarbeider tett med instituttene, lærerne og ikke minst instituttleder både i enkeltsaker, på kull- og programnivå. Dette gjennom møter, deltakelse på instituttmøter og ved at saker blir tatt opp i programstyrene. Det er jevnlig diskusjoner på instituttmøtene om læringsmiljø og hvordan både instituttet og studieadministrasjonen kan bidra til et godt læringsmiljø.

Studentombudet har jobbet systematisk med å synliggjøre tilbudet og skape kontakt mellom studentene og ombudet det siste året. Blant annet har studentombudet blitt invitert til å holde foredrag for førsteårsstudentene og å stå på stand 3-4 ganger per år. Studentombudet melder i sin årsrapport for 2022 at det er økning i antall henvendelser fra tidligere semestre. Dette settes i sammenheng med at tilbudet er gjort mer kjent, en trend de ser også ved de andre høyskolene.

AHO har stort fokus på ivaretagelse av førsteårsstudenter og masterstudenter.

3.1.5 Studiebarometeret

Studiebarometeret er en årlig undersøkelse i regi av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning) som sendes ut til studenter på sitt 3. og 5. semester i utdanningsløpet, altså andre-

og fjerdeårsstudenter. NOKUT produserer profileringsmateriell som sendes ut til institusjonene og som brukes for å synliggjøre undersøkelsen. Ulikt en del andre studentundersøkelser, måler Studiebarometeret tilfredshet på programnivå, ikke bare for institusjonen som helhet. Den kan således hevdes å potensielt være svært relevant, men forutsetningene for å få generert studieprogramrapport, er at det er tilstrekkelig antall respondenter. I 2022 var fordelinga på denne på AHOs programmer:

Master i arkitektur: 20 %

Master i design: 19 %

Ingen av de andre programmene hadde tilstrekkelig antall respondenter til å generere rapport.

Studentene rangerer sine svar på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er best. Det er svært gledelig å se at studentene svarer 4,5/4,4 på generell tilfredshet. På spørsmål om organiseringen av programmet er situasjonen en annen, og design-studentene melder om lav tilfredshet knyttet til informasjon om programmet og de administrative rammene som timeplan og studieplan (2,5/2,2).

Mål for 2023/24

Øke svarprosenten på Studiebarometeret.

Tiltak

Synliggjøre utsendelsesperioden og undersøkelsen på campus ved strategisk plassering av profileringsmateriell. Engasjere lærerne på de aktuelle kullene for å få opp engasjementet hos studentene.

3.1.6 Psykososialt arbeid med studentgruppen

Studierådgivere og internasjonal rådgiver har gjennom studieåret 2022/2023 jobbet systematisk med psykososialt arbeid blant studentgruppen, herunder individuelle samtaler om et vidt spekter av temaer. Samarbeidet med instituttlederne, emneansvarlige og øvrige lærere er en viktig del av studierådgivers arbeid for en helhetlig oppfølging av studentene. Forebyggende velferdstiltak er listet opp i teksten over, og er en viktig del av det psykososiale arbeidet.

Mål

Fortsette synliggjøring av SiOs tilbud på Campus og under individuelle samtaler.

Ha kvalitetssikret studentinformasjon ute på nettsider.

Sikre helhetlig oppfølging av studenter og effektiv saksbehandling.

Formidle informasjon om semesteraktiviteter for studentene på en bedre måte.

Tiltak

Studierådgivere og internasjonal rådgiver har et godt samarbeid med SiO helse både i form av deltakelse på deres møter, kurs og arrangementer med fokus på studenttrivsel og helse, men også ved at SiO helse har vært synlige på campus med foredrag, stands og andre aktiviteter. En viktig del av det psykososiale arbeidet er å gi nye studenter en god start på studietilværelsen ved AHO. Det blir derfor lagt mye arbeid og ressurser ned i studiestartuka/fadderuka for førsteårsstudenter og Welcome Meeting/Buddy weekend for de internasjonale masterstudentene. For masterstudenter gjennomføres også 'M-WORKS' initiert av institutt for design. Dette er en tre-dagers onboarding av nye masterstudenter for at disse skal integreres i studier og kultur.

3.2 Helhet, sammenheng og læringsutbytter i studieprogrammene**3.2.1 Programstyrenes beskrivelse av programutvikling og læringsutbytte****Master i design**

Programstyret har to hovedfokus i 2023:

- Justering av emner basert på resultatene, tilbakemeldinger fra studentene og endring av bemanningen på emnene.
- Forberede endringen som den nye studiemodellen får på masteremnene samt 5 og 6 semester.

Den økte fordypningen og spissingen av fagretningene som gjelder for kullene tatt opp fra 2021 medfører at læringsutbyttebeskrivelsene må oppdateres. Emnene for kullene tatt opp før 2021 har mindre justeringer, primært på gjennomføringen og mindre på læringsutbyttebeskrivelsene.

Bærekrafts-spørsmål er en viktig komponent av mange emner, men skal få en tydeligere og grundigere beskrevet rolle i justering av emneporteføljen. Dette vil det bli jobbet ytterligere med fremover og vil bli tydeliggjort i de neste emnebeskrivelsene som en del av læringsutbyttet. Innhenting av ekspertise innenfor bærekraft skal hentes inn både i utformingen av emnene og i gjennomføringen. Det bør vurderes samarbeid med interne miljøer på AHO (arkeologi og urbanisme/landskapsarkitektur), men også eksternt innenfor ingeniørfag, økologi og økonomi.

Mål

Endringene som den reviderte studiemodellen skal iverksettes på masteremnene.

Tiltak

Masteremnebeskrivelsene må gjennomgås spesielt nøye i programstyret slik at endringene utført i grunnundervisningen blir tatt hensyn til, for eksempel ved at emner som tidligere ble undervist i masteremner nå er flyttet til grunnundervisningen, nye emner må inn.

Internasjonal master i landskapsarkitektur

Programstyret har arbeidet med læreplanen for å forbedre sammenhengen i fremgangen mellom de tre semestrene, noe som har ført til justeringer i emnet "Temaer og begreper innen landskapsarkitektur" i første semester (les mer nedenfor), og at de tre semestrene i studiosekvensen er bedre koordinert. De tre emnene er nå strukturert rundt temaene samfunn, systemer og form. Disse komplementære og essensielle aspektene ved landskapsdesign i dag sikrer at studentene er forberedt på å oppfylle oppgaven med masteroppgaven og utfordringene i en stadig utviklende og kompleks profesjon. Som et eksempel inkluderer rekkefølgen av studioer en trinnvis innføring i teknologiske designverktøy tilpasset landskapsdesign. Fra de grunnleggende i første semester, som garanterer studentenes evne til å jobbe i et kompetent profesjonelt miljø, til avanserte og eksperimentelle verktøy i tredje semester.

I tillegg til dette, etter tilbakemeldinger fra studentene om nye og varierte emner, som dypere plantekunnskap eller kunstnerisk forskning, blir disse implementert som en del av studioundervisningen. Videre diskuteres og implementeres ytterligere forbedring i koordinering og innovasjon av lærere som er ansvarlige for de respektive emnene.

Omstrukturering av obligatorisk emnet "Temaer og begreper innen landskapsarkitektur"

Det obligatoriske 6 ECTS-emnet i første semester - "Temaer og begreper innen landskapsarkitektur" er justert for å bedre fullføre masterprogrammets samlede læring. For å gi studentene en solid forståelse for å designe i nåtiden, er emnet i større grad nå basert på historien og teorien om landskapsdesign. Dette oppnås gjennom en kritisk studie av historiske og samtidige tidligere prosjekter. Studentene får en oversikt over landskapsarkitekturs historie, samt innsikt i endrede begreper og måter å tenke på å designe med naturen. Gjennom analyse av eksempler og designkontekster utvikler studentene et grunnlag for kritisk tenkning og handling for nåværende forslag innen landskapsarkitektur. Etter første gjennomføring av emnet er det bevis på forbedring, og tilbakemeldingene fra studentene er positive.

Mål og tiltak

- Revidere studieplan for å øke læringen om bruk av relevante metoder for forskning og kunstnerisk utvikling, øke sammenhengen mellom de tre semestrene
- Vurdere endringer i studiemodellen for å tiltrekke seg nye studentgrupper.
- Evaluering av diplomprosjekter og resultater i de tre studioene.
- Planlegge mastertilbudet med 2-årshorisont fremfor semesterhorisont.

Master i arkitektur

Programstyret for arkitektur har i 2022-2023 arbeidet videre med de prosessene som ble påbegynt i forrige periode med tanke på programstyrets sammensetning og arbeidsmetoder. Man har likevel ikke kommet så langt som ønsket, noe som til dels skyldes lederbytte mellom høst 22 og vår 23. Det har vært jobbet med å etablere en struktur der møtene varierer mellom å være informasjons- og vedtaksmøter og rene arbeidsmøter.

Programstyret for arkitekturprogrammet har jobbet med å reformulere studieprogrammet og styrke faggruppene som betjener programmet som et ledd i arbeidet med implementering av ny faglig organisering i en ny instituttstruktur. Arkitekturprogrammet betjenes av både institutt for arkitektur og institutt for urbanisme og landskapsarkitektur.

Mål

- Skape større forutsigbarhet i emnetilbudet innenfor rammene av studiemodellen.
- Etablere tydeligere beskrivelser for både læringsmål og -utbytte.
- Utvikle et program som er tverrfaglig, i takt med forhold knyttet til både det grønne skiftet og de mange samfunnsutfordringer nåtiden presenterer, og fremtiden bringer.

Tiltak

- Planlegge mastertilbudet med 2-årshorisont fremfor semesterhorisont.
- Sørge for en enhetlig fremstilling av læringsutbyttebeskrivelser og vurderingsformer i samarbeid med studieadministrasjonen.

Nye rutiner for pre-diplom og diplom-semesterne

I perioden har det også vært arbeidet med å organisere prediplom-emnet på en måte som i større grad enn før innlemmer prediplom-arbeidet med arbeidet i studioemnene.

Mål

Styrke koblingen mellom studio, prediplom, programmet og diplomarbeidet.

Tiltak

Programstyret på instituttledelses anmodning oppnevnt en faglig diplom-koordinator som sammen med en dedikert rådgiver fra studieadministrasjonen står ansvarlig for all kommunikasjon til og fra diplomstudentene, diplomveiledere og diplomsensorer.

Balanserte fordypningsemne

Programstyret har også arbeidet med å se på en videreutvikling av fordypningsemnenes funksjon i studiemodellen. I mange år har arkitekturprogrammet fundert over fordypningsemnenes (6 studiepoeng) innhold tenkt som komplementært til studioemnene (24 studiepoeng) og skiftet strategi flere ganger.

I tråd med samfunnsutviklingen og de utfordringene arkitekturprogrammet kontinuerlig må møte i det grønne skifte, er det nå sett på som viktig at fordypningsemnene er et balansert program som består av både aktualiserte teoriemner (seminarkurs) og spissete praksiskurs (fordypningskurs).

EVU

Videreutdanningsmaster i urbanisme

I forbindelse med oppstart av nytt kull i januar 2023, ble emnebeskrivelsene oppdatert. Bla. ble det gjennomført en justering av programmet, så studentene på et tidligere tidspunkt måtte forholde seg aktivt til praksis og teori innen by studier gjennom feltarbeid og byanalyse. Ved å erstatte klasseromspedagogikk med feltarbeid styrkes studentenes oppdagelsesbasert læring og sosio-romlige forståelse. Vi har også justert emnebeskrivelsen for modul 5, så undervisningens innhold tydeligere fokuserer på forskningen knyttet til bærekraftig by- og stedsutvikling.

Våren 2024 skal vi evaluere og revidere emnebeskrivelser for videreutdanningsmaster i urbanisme som forberedelse til opptak av nytt kull våren 2025.

Videreutdanningsmaster i arkitekturvern

Undervisningen tar utgangspunkt i både forskning og praksis, og både Even Smith-Wergeland og Kolbjørn Nesje Nybø har et stort nettverk av både teoretikere og praktikere som gjør at vi får diskutert hele spekteret av problemstillinger som er relevante for studentene. Inn imellom oppfordres også studentene til å holde innlegg fra egen praksis.

De fem første modulene handler i hovedsak om teorier innenfor vern, arkitekturhistorie, analysing og prosjektering. Neste periode diskuteres aktuelle problemstillinger med utgangspunkt i dette – deriblant bærekraft, klima og miljø.

Videreutdanningsmaster i systemorientert design

Vi har jobbet med basis i forskning, Birger Sevaldsons lange virke i Akademia og Andreas Wettres lange virke som konsulent og satt sammen et ønske om læringsutbytte som har gitt føringer til programmet. Første kull (2021) fikk vite at de var første kull og har blitt bedt om å gi oss løpende tilbakemeldinger og vi har hatt adskillige samtaler gjennom disse første to årene.

Små justeringer og forsøke å få enda mer ut av kull 2023 sitt noe annerledes sammensetning (flere med Scenekunst bakgrunn og flere fra helse). Videre pågår det et viktig arbeid i å forberede Birgers fratreden (aldersgrense)

Mål og tiltak

Evaluere og jobbe med undervisningsformer for å styrke læringsutbytte og effektivisere gjennomføring.

PhD-programmet

Programutvikling

I løpet av 2021/2022 ble det utarbeidet en handlingsplan for doktorgradsprogrammet som ble vedtatt og støttet av programstyret. Handlingsplanen består av fem strategiske punkter for

AHO som helhet, og ti punkter der programstyret tar ansvar for gjennomføringen. I løpet av høsten 2022 ble det gjennomført to tilleggsundersøkelser, den ene om plasseringen av praksisbaserte doktorgrader og den andre om sensorrapporter for innleverte doktorgrader, som en del av arbeidet med lave gjennomføringsrater i programmet.

For 2022/2023 ble følgende målområder utviklet, og styret arbeider med følgende:

Rekruttering av doktorgradskandidater

I samarbeid med Forskningsutvalget ble rekrutteringsprosessen gjennomgått og forbedret for opptaket i 2022 og 2023.

Knytte syklus to og tre sammen

2022-2024 innførte styret et formelt system for å foreslå valgfrie doktorgradsemner for å støtte eksisterende initiativer på instituttnivå, som muliggjør utvikling av valgfrie masteremner som gir spesialisert undervisning på nivå 2 og 3.

Forskningsbaserte masteremner ble foreslått innenfor masternivåprogrammet, og den nye strukturen tillater at emnebeskrivelser blir inkludert som en del av doktorgradsprogrammet. I løpet av 2023-2024 vil styret gjennomføre en gjennomgang av den eksisterende praksisen med å tilby forskningsbasert undervisning på masternivå for å etablere en tydeligere "forskningssti" i AHOs emneportefølje.

Praksisbaserte komponenter

Høsten 2022 gjennomførte programstyret en gjennomgang av plasseringen av praksisbaserte komponenter i doktorgradsprogrammet. I løpet av 2023-2024 vil programstyret gjennomgå den pedagogiske komponenten i doktorgradsprogrammet/doktorgradsemnene ved AHO med tanke på praksisbasert forskning. Mindre endringer i emneinnholdet vil bli tatt i bruk for opptaket i 2024, og eventuelle større endringer i vektlegging og struktur vil gjelde for opptaket i 2025 (den forrige store gjennomgangen av programstrukturen ble gjort for opptaket i 2021, og det er enighet om at større revisjoner ikke bør gjøres hyppigere enn hvert fjerde år).

Styrke doktorgradsveiledning

I løpet av perioden 2021-2022 introduserte doktorgradsprogrammet et årlig veiledningsseminar. I 2023 vurderte programstyret om AHO burde delta i en ekstern tverrinstitusjonell doktorgradsskole relatert til pedagogisk opplæring, og det ble i stedet besluttet å vurdere og videreutvikle interne kompetanser innenfor doktorgradsveiledning på alle nivåer. I løpet av 2023-2024 vil styret vurdere plasseringen av læringsmål som et middel for å beskrive doktorgradsveiledning.

Styrke sluttvurderingsprosessen for doktorgrad og kommunikasjon med doktorgradskomiteer
I 2023 ble det utarbeidet nye retningslinjer og det ble foretatt en revisjon av prosessen for sluttforberedelse til doktorgraden, der en endret fra den tidligere ordningen med kun lesergjennomgang til å inkludere et avsluttende seminar, og det ble gitt klarere veiledning til kandidatene om sluttstadiene i prosessen. I løpet av 2023-2024 vil styret videreutvikle

eksisterende kvalitetssikringsmetoder og rutiner rundt utnevnelsen av doktorgrads-bedømmelseskomiteer for å sikre best mulig sammenheng med innhold, format og tema for individuelle doktorgradsprosjekter.

Læringsutbytte

Doktorgradsprogrammet gjennomførte en omfattende strukturell gjennomgang i 2021, som redefinerte læringsmålene for programmet, endret hvor de ble oppfylt (for eksempel ved å gjøre endringer i den obligatoriske emnestrukturen), introduserte alternative veier for å oppnå læringsmålene (for eksempel muligheten til å levere en portefølje om forsknings-kommunikasjon som en måte å synliggjøre kompetanse) og fastslo hvilke programlæringsmål som ble nådd gjennom prosjektveiledning.

I perioden 2022-2024 vil programmet opprettholde disse læringsmålene med bare mindre revisjoner og en vurdering av effektivitet av dette tiltaket. I løpet av 2023-2024 vil styret som en del av sitt prosjekt for å styrke doktorgradsveiledning, og vurdere hvordan prosjektveiledning gir læringsresultater knyttet til kompetanse.

I løpet av 2022-2023 vurderte doktorgradsprogrammet kontinuerlig effekten av de endringene som ble innført i 2021-2022, og gjennomgikk status for pilotprosjektet for å etablere en doktorgrad ved praksis, etablerte en ramme for ansatte for å foreslå valgfrie doktorgradsemne og arbeidet med å avklare prosedyrer knyttet til doktorgradsavslutning. Det ble lagt økt vekt på teoretisk rammeverk, oppdatert forskning og litteraturgjennomgang (der relevant) i doktorgradsprosjektet i løpet av det første året (fra våren 2020). Det ble fastslått at innholdet i dette emnet kan videreutvikles med hensyn til alternative metoder for å etablere forskningsfronten, med endringer som skal innføres i emnet fra våren 2024.

En emnemodul spesielt om akademisk skriving i andre år ble introdusert (fra våren 2021). Emnet ble gjennomført for andre gang og ser ut til å være produktivt. En emnemodul spesielt om eksegis- og doktorgradsrammer i tredje år ble introdusert (fra våren 2021). Emnet ble gjennomført for andre gang og ser ut til å være produktivt.

Mål

- Bedre retningslinjer for den innleverte avhandlingen (utkastet i august 2022, vedtatt i mai 2023).
- Reviderte prosedyrer rundt avslutningsseminaret for å strømlinjeforme avslutningsprosessen (vedtatt i mai 2023).

Tiltak

Gjennomgå plasseringen av læringsmål i forhold til levering av doktorgradsveiledning, med et seminar for veiledere om dette spørsmålet. Utarbeide en handlingsplan som svar på problemer knyttet til doktorgradsavslutning som har utviklet seg i etterkant av pandemien i løpet av 2022-2023.

Gjennomgå systemet for kurs- og programvurdering (se nedenfor). AHO-veilederseminaret for 2023/24 vil fokusere på avslutning som et problem, for å vurdere planlegging og forslag til en mer tidsbestemt modell for de tre årene av doktorgradsprogrammet.

3.3 Emneevalueringer

3.3.1 Hovedfunn fra programstyrenes gjennomgang av emneevalueringer

Master i design

Emneevalueringene har fortsatt lav svarprosent for flere av emnene. Vi ser en positiv trend for noen av emnene og kan særlig trekke frem de valgbare emnene i grunnutdanningen. Disse har en særdeles høy svarprosent, over 90%, og er overveiende svært positive. Det er jobbet spesielt med å sørge for at svarprosenten blir høy på disse emnene, ved for eksempel at det gjennomføres før studentene går tilbake til sine studiekurs. De øvrige emnene har varierende svarprosent og varierende score. Få emner har lav score, årsaken kan plasseres i to kategorier; det som kan regnes som mer administrativt, struktur, eller mangel på sådan, og tilfeller der emnets innhold ikke samsvarer med hva som faktisk undervises. Diplomen våren 2023 var et eksempel på et emne som fikk særdeles dårlig score, hovedårsaken var administrativt, uklare tilbakemeldinger/informasjon og utfordringer rundt selve presentasjonen med lokaliteter. Dette er adressert ved at studieadministrasjonen har tilsatt en ny seksjonssjef som tar enhetlig ansvar for diplom. Det faglige innholdet, oppfølging fra veiledere etc, ble ansett som god. En overordnet tilbakemelding fra studenter og undervisere er at informasjonen som innhentes gjennom emneevalueringene kan forbedres. Selve evalueringsskjemaene er uklare, teksten differensierer ikke godt nok og bør endres.

Hovedtiltakene er å lære av hvordan vi gjør emneevalueringene for de valgfrie emnene for å få opp svarprosenten, samt å adressere spesifikke problemer og mangler presentert i emneevalueringene, disse vil være emnespesifikke. Bærekraft er et tema hvor tilbakemeldingene fra studentene viser et forbedringspotensiale med henhold til fokus og innhold. Dette gjelder særlig industridesign. Tiltaket her har konkret vært at i oppstarten av høstsemesteret 2023 har det vært gjennomført felles uke på tvers av årene med bærekraft som tema. Valg av samarbeidsbedrifter som sitter på god kompetanse, bla Tomra er et annet tiltak. Et tredje er skoling/oppdatering av ansatte. Dette bør følges ytterligere opp gjennom semesteret som påfyll eller kortere oppgaver med næringslivet. Bærekraft er også mer enn et krav, men kan også utvikles som et verktøy

Mål

- Øke svarprosenten på evalueringene.
- Spørsmålene i evalueringene må konkretiseres.
- Bærekraft må ha en tydeligere tilstedeværelse i emnene.

Tiltak

- Ta læring av hvordan de valgbare emnene gjennomfører emneevalueringer. Evalueringsskjemaene blir gjennomgått på nytt slik at differensieringen mellom svaralternativene blir klarere.
- Emnebeskrivelsene må konkretiseres.

Internasjonal master i landskapsarkitektur

Programstyret fortsetter å observere en trend med lav deltakelse når det gjelder at studenter fyller ut emneevalueringer. På grunn av veldig få studenter som svarer, har emneevalueringene ikke blitt brukt som en parameter i evalueringen, bortsett fra korte refleksjoner basert på de få svarene som er gitt. Det anbefales å studere den tidligere modellen fra tidligere år, da studenter pleide å delta mer.

Midtveisvurdering innenfor studentene utføres av emneansvarlige gjennom samtaler med studentene, og justeringer blir gjort i henhold til dette i løpet av semesteret.

En generell oppfatning er at studentene ser ut til å verdsette frihet i større grad enn strukturering av emnet, samtidig som de verdsetter klare mål og tiltak. Dette kan ses i sammenheng med punktet ovenfor om tid brukt i studio. Samtalene med studentene avdekker at dette er en problemstilling knyttet til balansen mellom struktur og frihet. I noen studioer har det blitt gjort justeringer med færre milepæler i løpet av semesteret for å tillate fri utforskning og legge mer vekt på det endelige resultatet.

Mål og tiltak

- Emneevalueringene skal evalueres.
- Øke svarprosent.
- Bidra til å vurdere og tilpasse tidspunktet for evalueringen.
- Gjøre det mulig å legge til spesifikke spørsmål knyttet til emnet.
- Formalisere midtveisvurderingen og inngå i dialog med studieadministrasjonen om hvordan den kan systematiseres og formaliseres.

3.3.1.3 Master i arkitektur

Svarprosenten på emneevalueringen er stadig såpass lav og varierende at det er vanskelig for programstyret å lage en god analyse som grunnlag for tiltak. Man ser likevel at svarprosenten er høyere i de emnene der emneansvarlige aktivt har tatt evalueringen inn i emnet og satt av tid til at studentene kan svare. Tilfredsheten blant de som har svart, er stort sett høy og det er særlig læreres kompetanse og faglig relevans som trekkes frem som positivt.

Negative tilbakemeldinger handler om mangel på struktur både i organisering av undervisning og deling av informasjon. Særlig på diplom viser studentene misnøye med informasjonsflyten. Ved at instituttet har en dedikert faglig diplomkoordinator som jobber tettere i samarbeid med studieadministrasjonen, håper vi å kunne svare ut dette i den kommende perioden. Det er en

tilbakevendende diskusjon i programstyret hvorvidt nåværende form på emneevalueringene er hensiktsmessig.

Mål

- Emneevalueringene skal evalueres.
- Tidspunktet for evalueringer må fastsettes.
- Utvikles en prosedyre for tilbakemeldinger fra programstyret til både emneansvarlig og studenter.

EVU

Semesterevalueringen ble revidert våren 2023. Spørsmålene ble redusert fra 12 til 7. Dette for at EVUs evaluering skulle bli tilnærmet lik AHOs, men med mindre justeringer tilpasset EVU. Evalueringene ble sendt ut etter endt vårsemester, en til hvert program.

Svarprosenten er dessverre ikke så høy som ønsket, 44 svar av 125 mulige. Resultatet av svarene er at det er gjennomgående høyt læringsutbytte, høy kvalitet på emnene og undervisningen.

Tiltak

- Gå gjennom opplegget for studietur
- Vurdere er revisjon av semesterevalueringene

PhD programmet

Med små kull av studenter, det vil si fire til fem studenter per år, der to kandidater er medlemmer av doktorgrads-programstyret og én sitter i Forskningskomitéen, og gitt at hoveddelen av læringsprosessen i programmet skjer gjennom individuell veiledning, har doktorgradsprogrammet tendens til å stole på ad-hoc metoder for å evaluere obligatoriske emner i programmet.

Dette er en svakhet, og programstyret vil vurdere om doktorgradsemner bør inkluderes i AHOs hovedinfrastruktur for emnevurdering fra 2024. Kandidatene i programmet utarbeider årlig en fremdriftsrapport (Individuell studieplan eller ISP). Designet av dette dokumentet har blitt testet for å se om det kan gi en god tilbakemelding fra studentene om blant annet deltakelse i, og opplevelse av emnene, samt deres øvrige arbeid og studier. Selv om dette er gjennomførbart, mener programmet at det vil være mer effektivt å innføre en prosess for formell og individuell emnevurdering.

3.4 Veiledning, undervisnings- og vurderingsformer

3.4.1 Programstyrenes beskrivelse av veiledning, undervisnings- og vurderingsformer

Master i design

Det er i faggruppene utviklingen av selve emnene foregår. Det er en kontinuerlig diskusjon om tyngden/andelen av prosjekterende undervisning i forhold til mer polytekniske modeller med teorikurs og ikke-prosjekterende verkstedkurs. Eksempel på dette er de valgbare emnene i grunnundervisningen. Disse er fire ukers sammenhengende moduler som ligger midtveis i semesteret. De er utviklet i de forskjellige faggruppene og skal tilby mer konkret fordypning som for eksempel opplæring i digitale verktøy, tegneteknikker og rene verkstedkurs. Disse emnene har det vært jobbet mye med å utvikle, men vi har nå en pool av slike kurs. Videre vil det bli lagt vekt på forbedringer og mulige utskiftninger av kurs som viser seg å fungere mindre bra.

Vurderingsformene er blitt mer like, innenfor alle faggruppene, og vurderingene baseres på konkrete leveranser som skal måles mot de læringsmål som er beskrevet i kursbeskrivelsene. Prosjektbasert undervisning med fokus på designprosesser er fortsatt grunnstenen ved instituttet og en sentral del av vurderingsformen.

En av de store utfordringene vi har sett er at karakterer benyttes forskjellig, det vises ved at vi ser til dels store forskjeller fra kurs til kurs. Dette er problematisk fordi det undergraver vurderingsformatet og bidrar til usikkerhet rundt hvordan kriteriene for de forskjellige karakterene (A-F) benyttes. Vurderingsformene vurderes, men bruken av karakterer/ikke karakterer er en diskusjon som må komme senere, det mangler underlag om konsekvensene i forhold til for eksempel utveksling og krav fra internasjonale skoler.

Instituttet er i gang med en omstillingsprosess gitt nedtrappingen av studieplasser fra 60 til 30, dette vil kunne påvirke pedagogikken og tilstedeværelsen til lærere. Dette vil være et av de viktigste områdene må engasjere seg i det neste året. Dette vil påvirke kursbeskrivelser, pedagogikk, vurderingsformer og ikke minst lærertetthet.

Mål

Vurdere bruken av karakterer

Tiltak

Skaffe underlag for hvilke muligheter vi har til å utvikle bruken av karakterer, avhengig av hvordan dette går, enten starte en prosessor å utvikle eller starte en prosess for å evaluere bruken av karakterer hvis vi fortsatt må benytte disse.

Internasjonal master i landskapsarkitektur

Programmet bruker ulike vurderingsformer, fra porteføljevurdering knyttet til ulike studiofaser til presentasjoner og prosjektoppgaver. Vurderingsformene støtter økende selvstendighet hos studentene.

For å sikre at porteføljevurderingen kommuniseres godt til studentene, er det nødvendig å koble innleveringer til læringsutbytte og håndheve krav om innleveringer. Flere av veilederne og lærerne opplever vanskeligheter med å få studenter til å levere forespurt materiale i henhold til frister. Likevektige (student-til-student) vurderinger brukes på spesifikke tidspunkter i programmet for å utvikle gode kommunikasjonsferdigheter.

Det har vært en generell diskusjon i programstyret om hvordan man skal håndtere vurdering generelt når studenter er i fare for å ikke bestå. Midtveis "samtaler" der studenten veiledes og hva som kreves for å oppnå en bestått karakter, har blitt diskutert som et tiltak. Veiledere trenger støtte og veiledning i slike situasjoner fra studentrådgivere og studieadministrasjon. Det har også blitt diskutert hvordan man skal håndtere fravær som en del av vurderingen, og hva som kan gjøres for å sikre at studentene deltar i planlagte undervisningsaktiviteter.

Mål og tiltak

- Bedre kommunikasjon og gjennomføring av porteføljevurdering.
- Sørg for at Moodle er oppdatert før studentene starter kurset, inkludert litteratur, frister og krav til hva som skal leveres.
- Mer koordinert arbeid med Moodle i forbindelse med vurdering.
- Vurdering av hvordan Moodle brukes på tvers av emnene.
- Høy kvalitet og god kommunikasjonsatmosfære rundt vurdering.
- Retningslinjer for hvordan man skal håndtere samtaler med studenter som er i fare for å ikke bestå, eller når de har rett til "tilpasning" i emnet.
- Bidra til å ferdigstille "Instituttets håndbok" for bedre kunnskap om rutiner og regler knyttet til vurderingsprosesser.

Master i arkitektur

Det systematiske arbeidet med emneutvikling innenfor de ulike faggruppene har kommet godt i gang i denne perioden. Det har først og fremst blitt arbeidet med å etablere ressursoversikter og ved hjelp av det kunne utvikle et mer langsiktig emnetilbud. Gjennom styrkingen av prediplom, har det også blitt mer forutsigbarhet i veiledning videre inn i diplomprosjektet.

Programstyret har ikke jobbet spesifikt med vurderingsformer, men har særlig diskutert diplomsensorrapportene fra H22 og V23 for å kunne gjøre kvalitetssikringstiltak i tilknytning til denne siste avgjørende vurderingen. Dette gjelder både sammensetningen av kompetanser i teamene og selve gjennomføringen av vurderingene og formidlingen av disse.

Det er noe variasjon i studieprogrammets vurderingsformer og studentene prøves både muntlig, skriftlig med og uten tilsyn og tidsbegrensning og gjennom større mapper og prosjekter gjennom studieløpet. Det er i liten grad utarbeidet sensorveiledninger og programstyret bør i kommende periode arbeide mer overbyggende med hvordan

læringsutbyttet på emnenivå svarer til læringsutbytte på programnivå og hvordan bruken av de ulike vurderingsformene skal distribueres.

Ved at stadig flere fra den faglige staben har gjennomført pedagogikk-opplæring øker også bevisstheten og kunnskapen om læring og læringssystematikk og dette kan programstyret ta inn i sitt videre arbeid med studieprogrammets innhold og organisering.

Mål

Programstyret skal utvikle og vurdere nye og eksisterende vurderingsformer.

Tiltak

Faggruppeansvarlige settes på som arbeidsgruppe til å forberede materialet og data til å vurdere eksisterende/endrete veilednings og vurderingsrutiner. Programstyret skal fatte strategiske vedtak i løpet av perioden 2023/2024.

EVU

Videreutdanningsmaster i urbanisme

Fra våren 2023 ble eksamensformen endret for enkeltmoduler til å bestå av 'prosjektarbeid', noe som muliggjør en dialogbasert utvikling av oppgavebesvarelsene. Dette bidrar til økt læring knyttet til forholdet mellom teori og urbanismepraksis, samt akademiske metoder og konvensjoner.

Revisjon av emnebeskrivelser for et nytt kull videreutdanningsmaster i urbanisme vil foregå våren og høsten 2024.

Videreutdanningsmaster i arkitekturvern

Studentene skriver vitenskapelige essays hvor de drøfter sentrale tema fra modulen. Essayene blir sensurert av en intern og en ekstern sensor, og studentene får omfattende skriftlige tilbakemeldinger både om oppbygging og innhold. Vi er spesielt opptatt av at essayet er drøftende. På noen av modulene presenterer studentene sine oppgaver i plenum og får tilbakemeldinger av hverandre og sensorene. Dette gjøres i tillegg til den skriftlige kritikken.

Videreutdanningsmaster i systemorientert design

Vi bruker et bredt spekter – studentene lager Poster, de tester ut i «Real Life Laboratory» og de skriver «Paper». De presenterer og får tilbakemelding fra hverandre, fra lærere, fra eksterne som vi henter inn. Både muntlig og skriftlig.

Mål og tiltak for samtlige EVU

Evaluer og jobbe med undervisningsformer for å styrke læringsutbytte og effektivisere gjennomføring.

PhD programmet

På grunn av strukturen har doktorgradsprogrammet en kompleks modell for veiledning i doktorgradsstudier.

Kandidatene har et sentralt forhold til en hovedveileder, med hvem de kontinuerlig utvikler sitt prosjekt i løpet av perioden som doktorgradsstudent. De er samtidig ansatte med ansvar overfor instituttlederen, som også kan gi veiledning og råd.

Denne oppdelingen gjelder også for læring i doktorgradsprogrammet, som foregår gjennom:

- Obligatoriske emner (18 studiepoeng over tre år)
- Emner og formidlingsaktiviteter definert av veileder og kandidaten selv (12 studiepoeng over tre år)
- Individuell veiledning (2,5 år av tre år).

Rollen og potensialet til veileder-kandidatforholdet er sentralt for å få dette til å fungere, samt grensesnittet mellom veiledere og programmet, og begge deler forblir ganske organiske i programorganisasjonen.

For å avhjelpe dette må programmet fortsette å organisere arrangementer slik at vurdering av veiledning blir en systematisk årlig aktivitet. Noen initiativer har blitt startet i denne retningen, for eksempel har programstyret utviklet en nettbasert sjekkliste for veiledere for å hjelpe dem med å gi bedre veiledning ved avslutningen.

Men det viktigste er at programmet må sørge for at det finnes et forum der veiledere kan diskutere og bedre forstå sin rolle i opplæringen av doktorgradskandidater, for å tillate veiledere å gi bedre tilbakemelding til programmet, og for å tillate effektiv planlegging fra veiledere og kandidater fra de første stadiene av doktorgradsstudiene.

Når det gjelder den endelige vurderingen av doktorgradskandidater i løpet av 2023-2024, vil programstyret vurdere og videreutvikle eksisterende kvalitetssikringsmetoder og rutiner knyttet til utnevningen av bedømmelseskomiteer for å sikre best mulig sammenheng i forhold til innhold, format og tema for individuelle doktorgradsprosjekter.

Vurderingsmetodene som brukes i formaliserte emner i programmet er relativt konvensjonelle og basert på skriftlige, tegnede, muntlige og diskursive presentasjonsformer som grunnlag for vurdering. Alle emner i løpet av året inkluderer vurdering av læring gjennom peer review.

Mål

I løpet av 2023-2024 vil vi utvikle programmet innen følgende tre områder:

- Veiledning
- Forskningsetikk
- Informasjonsutveksling

Tiltak

- Organisere arrangementer slik at vurdering av veiledning blir en systematisk årlig aktivitet
- Utviklet en nettbasert sjekkliste for veiledere for å hjelpe dem med å gi bedre veiledning
- Videreføre og utvikle et forum der veiledere kan diskutere og bedre forstå sin rolle i opplæringen av doktorgradskandidater
- Videreutvikle eksisterende kvalitetssikringsmetoder og rutiner knyttet til utnevnelsen av bedømmelseskomiteer

3.5 FoU i utdanningene**3.5.1 Programstyrenes beskrivelse av FoU i utdanningene****Master i design**

Institutt for design i likhet med hele AHO skal ha en forskningsbasert utdanning og en undervisningsbasert forskning. Det er dermed en klar målsetning at dette skal synes i emnene.

Vi ser at det nok er varierende grad hvordan dette implementeres i emnene. Gode konkrete eksempler er emner som kjøres av stipendiater, hvor studentene møter konkrete forskningsspørsmål. Ett spørsmål vil ofte være hvordan studentenes bidrag er, i de tidligere årsemnene vil ofte studentene bidra med empiri gjennom målrettede prosjekter. Et eksempel her vil for eksempel være uttesting av nye metoder. I de høyere årsemnene vil studentene i mye større grad være direkte involvert i utviklingen av forskningsspørsmål og utvikling av ny kunnskap. Eksempler på dette finner vi i Masteremner som 'Strategisk design for samfunn' der studentene jobber tett sammen med AHOs forsknings og innovasjonsprosjekter for å kartlegge fremtidige muligheter sammen med eksterne aktører fra offentlig sektor.

Mål

Øke og synliggjøre FOU i undervisningen.

Tiltak

Vurdere om FOU kan få en mer sentral plass i emnebeskrivelsene.

Internasjonal master i landskapsarkitektur

Programstyret har laget en rapport med beskrivelser og eksempler på hvordan programmet spesifikt har brukt egen forskning i undervisningen. Forskning og utdanning har påvirket hverandre gjensidig på ulike måter, inkludert forskningsdeltakelse, deltakelse i forskningsarrangementer og produksjon av artikler av ansatte i programmet som aktivt har informert undervisningsaktivitetene i løpet av året. Samtidig er forskning ofte undervisningsbasert.

Mål og tiltak

- Fortsette den nære sammenhengen mellom forskningsaktiviteter og undervisning og veiledning.
- Publikasjoner produsert ved instituttet kan implementeres som lesemateriale i studio.
- Tillate tilbud av valgfag som er direkte knyttet til og informerer om pågående forskningsaktiviteter.
- Styrke undervisningen med innspill fra yngre forskere.
- Koble undervisningen til ph.d.-kall og involvere kandidater i utviklingen av kartleggings- og designmetodikk som undervises i ulike emner.
- Videre etablere undervisning og emner som forskning, relatert til masterutdannelsens omfang forberedelse til forskning og mulig doktorgrad.
- Publisere artikler om undervisningsmetoder og emneresultater.
- Fortsette å tildele oppgaver som produserer ny kunnskap gjennom arkivforskning, case-studier og metode-testing.

Master i arkitektur

Forskningsstilknytningen sikres både ved at flere av de som underviser er aktive enten i sitt PhD-arbeid eller ved at de selv utvikler eller deltar i både interne og eksterne forskningsprosjekter som direkte trekkes inn i undervisningen.

FoU i arkitekturfeltet – og særlig i det utvidete arkitekturfeltet som alle arkitekturrelaterte utdanningsinstitusjoner bør investere mere i – byr imidlertid fortsatt på mange utfordringer.

Mens den tradisjonelle tekstbaserte akademiske forskningen i teori, historie, teknologi og samfunnsutvikling etc. er veletablert og har rapporteringsrutiner som gir relevant uttelling, sliter vi fortsatt med hindringer i form av manglende registreringsplattformer og rapporteringsmuligheter for praksisbasert og kunstneriske forskningen som vårt fag i stor grad består av og finner sin relevans i – både når det gjelder å yte et samfunnsbidrag og i å videreutvikle faget, profesjonen og academia.

I AHOs arkitekturprogram har de fleste emner på masternivå utviklet seg over flere år. Emnene stammer fra velutprøvde pedagogiske modeller som ble videreutviklet og ved behov også kritisk reflektert og omarbeidet. En vesentlig del av emnene har gjennom deres spesifikke pedagogiske og faglige utdannings- og forskningsprofil blitt tilknyttet nasjonale og internasjonale utdannings og forskningsmiljøer, og flere samarbeider også med ulike aktører innen næring og offentlig sektor.

Felles for arkitekturprogrammets masteremner er at de hver har en unik og tverrfaglig forskningsrelatert kunnskapsplattform som er godt forankret i miljøhumaniora – være seg gjennom fri (eller bundet) kunstnerisk og/eller mer tradisjonell og tekstbasert forskning.

Mål

Opprettholde viktigheten av å ha forskningsbasert undervisning som legger til rette for at studentene føler seg involvert og ser relevansen i undervisningen, samtidig som man innser at dette kan innebære en viss treghet, blant annet i muligheter for rapportering av forskningsresultat.

Tiltak

Det utnevnes en arbeidsgruppe som forbereder forslag til ulike seminarmøter som er avsatt til overnevnte diskusjon. Første seminarer avholdes før ny instituttleder for arkitektur tiltrer mars 2024.

EVU

Konkrete eksempler på emner der FoU er spesielt trukket inn:

Videreutdanningsmaster i urbanisme

Modul 1: Introduksjon - Byteori og byanalyser, januar/februar 2023. På denne modulen trekker vi på forskningen utført innen urbanismefeltet knyttet til byanalyse. Dette omfatter bla. bymorfologisk og urban design-forskning (bylivsanalyse) som gjennomføres på institutt for urbanisme og landskap. I praksis gjennomfører studentene feltarbeid med tilhørende analyser under veiledning av forskere fra instituttet med teoretisk og praktiske kompetanse innen disse feltene.

Modul 5: Byforskning og Bærekraftig Byutvikling. Dette er en nyutviklet modul der undervisningen baseres på oppdatert forskning fra ulike norske universiteter og forskningsinstitutter. Vi inviterer ledende forskere fra ulike felt knyttet til temaet til å undervise på emnet.

Videreutdanningsmaster i arkitekturvern

Høsten 2023 skal det gjennomføres et to dagers seminar sammen med Den norske kirke. Konferansen reiser aktuelle spørsmål om kirkebyggenes fremtid i en tid hvor flere kirker får utvidet og annerledes bruk. Den høster erfaringer fra Europa og Norden de siste årene og diskuterer hvordan vi best kan sikre at de nordiske kirkebyggene fortsatt skal være relevante i tiden fremover. Studentene får forelagt forskning og erfaringer utført i regi av AHO og andre institusjoner.

Videreutdanningsmaster i systemorientert design

Studentene deltar og bidrar på Related System Thinking and Design (RSD) (den årlige konferansen for systemisk design). Undervisningen er med på danne grunnlaget for videre forskning og kunnskapsutvikling innen systemorientert design.

Mål

AHO skal jobbe med en strategisk plan for bruk av FoU i EVU fremover.

3.6 Internasjonalisering

3.6.1 Kvantitative tall fra internasjonalt kontor

Studieåret 2022/2023 var det første studieåret siden 2018/2019 som ikke helt eller delvis ble påvirket av pandemien. På internasjonaliseringsfeltet kom dette til uttrykk gjennom økt interesse for å reise på utveksling, både blant studenter og ansatte og tall for inn- og utreisende utvekslingsstudenter som nærmet seg pre-pandemi nivå. Opptak til utveksling ble gjennomført som normalt.

For å møte behovet for flere utvekslingsavtaler på institutt for design, i forbindelse med at antall studenter på det femårige, integrerte masterprogrammet i design ble utvidet fra 30 til 60, ble det tatt initiativ til og inngått åtte nye avtaler. Studieprogrammene i arkitektur og landskapsarkitektur inngikk henholdsvis tre og én nye avtaler.

Inn- og utreisende utvekslingsstudenter

	Høst 2022	Vår 2023
Utreisende	29	25 (hvorav 12 reiste vår 2023)
Innreisende	43	32 (hvorav 15 kom vår 2023)

Antall utreisende utvekslingsstudenter

Totalt 71 studenter søkte om å få reise på utveksling høsten 2022 (enten kun høstsemesteret eller hele studieåret). Det høye antall søknader kan sees i lys av at studieåret 2022/2023 var det første siden 2018/2019 som ikke helt eller delvis ble påvirket av pandemien. Mange hadde måttet utsette sine planer om å reise på utveksling og interessen for å reise hadde tatt seg opp i takt med at pandemien trakk seg tilbake. Totalt 29 studenter reiste på utveksling høsten 2022. Det er vesentlig færre enn antall søkere, men 18 flere enn høsten 2021, noe som tilsvarer en økning på tilnærmet 164%.

22 av studentene som reiste høsten 2022 reiste på Erasmus+ avtaler. 7 reiste på bilaterale avtaler med læresteder utenfor Europa, noe som kan sees på som ytterligere et uttrykk for at utvekslingsfeltet beveger seg tilbake til normalen. 16 studenter reiste for ett semester, 13 studenter for et helt studieår.

Høsten 2022 søkte ytterligere 18 studenter om å få reise på utveksling våren 2023. Totalt 12 studenter reiste, slik at det våren 2023 var totalt 25 studenter på utveksling fra AHO. Spesielt positivt er det at det 2-årige internasjonale masterprogrammet i landskapsarkitektur, som tidligere har sendt få, om noen, studenter på utveksling, i vårsemesteret 2023 sendte hele 3 studenter på utveksling, gjennom EMiLA.

Av de totalt 89 studentene som søkte om utveksling studieåret 2022-2023 var det godt over 50% som valgte ikke å reise. Det er ikke lenger én hovedforklaring, som de siste årene (pandemi), men flere forskjellige forklaringer, inkludert (i tilfeldig rekkefølge):

- Fikk ikke førstevalget og velger dermed ikke å dra.
- Familiære årsaker.
- Ønsker å ta emner ved AHO i stedet
- Usikkerhet knyttet til faglig utbytte
- Praksisplass
- Andre årsaker

Antall innreisende utvekslingsstudenter

Totalt 52 studenter søkte om opptak til utveksling høsten 2022 (enten kun høstsemesteret eller hele studieåret). Totalt 43 studenter møtte til studiestart høsten 2022. Det er 5 flere enn høsten 2021, noe som tilsvarer en økning på tilnærmet 13%.

40 av studentene som fikk opptak til utveksling høsten 2022 kom på Erasmus+ avtaler. 3 kom på bilaterale avtaler med læresteder utenfor Europa. 26 studenter kom for ett semester, 17 studenter for et helt studieår.

Høsten 2022 søkte ytterligere 24 studenter om opptak til utveksling våren 2023. Totalt 15 studenter møtte til studiestart, slik at det våren 2023 var totalt 32 studenter på utveksling.

Balanse mellom inn- og utreisende utvekslingsstudenter

Det fant sted en betydelig økning i antall søknader fra potensielle utreisende utvekslingsstudenter, mellom 2021/2022 og 2022/2023, fra 60 til 89, noe som tilsvarer en økning på tilnærmet 48%. Ser man imidlertid på antallet studenter som valgte å dra er det fortsatt ubalanse mellom utreisende og innreisende i AHOs disfavør (29 ut, 43 inn høsten 2023). Det er generelt større ubalanse mellom inn- og utreisende på høsten.

Det kan stilles spørsmål ved om samtlige søknader fra potensielle utreisende utvekslingsstudenter var reelle søknader, eller om flere sendte inn en søknad for «sikkerhets skyld». Sannsynligvis var det en blanding, men selv med flere færre reelle søknader går utviklingen i positiv retning. Det jobbes kontinuerlig for å styrke denne positive utviklingen. Tiltak som er iverksatt inkluderer fortsatt utbedring av nettsider, tettere oppfølging av utreisende utvekslingsstudenter, tettere kontakt med vitenskapelig ansatte, arenaer hvor tidligere, nåværende og fremtidige inn- og utreisende utvekslingsstudenter kan møtes og workshops for studentene i forkant av viktige frister.

Mål satt for 2022 – 2023:

- Plan for oppfølging av rapport (evaluering av utvekslingsopphold) og presentasjoner
→ Iverksatt
- Ytterligere besøk til partnerskoler
→ Revidert plan for besøk til partnerskoler ble satt opp og sendt til gjennomgang på instituttene med den hensikt å koordinere instituttene slik at Internasjonalt kontor og representanter fra samtlige tre institutter kunne reise sammen. Da dette viste seg vanskelig ble det heller bestemt at Internasjonalt kontor og instituttene reiser hver for seg, men samkjører seg der hvor det viser seg mulig. Første besøk til partnerskole er lagt til nyåret 2024.
- Endelig rapport om det pågående kvalitetssikringsprosjektet
→ Det ble bestemt av styret at endelig rapport om kvalitetssikringsprosjektet ikke lenger skal legges frem for styret. Det vil i stedet bli arrangert en workshop hvor representanter fra ledelsen og internasjonalt kontor skal delta.
- Revidert avtaleportefølje og ferdigstilling av fornyelse av avtaler digitalt
→ For å møte føringer fra Erasmus+ om krav til fornyelse av avtaler ifm ny Erasmus+ programperiode, ble samtlige avtaler i avtaleporteføljen per desember 2022 fornyet via e-post. Fornyelse av avtale i den nye, digitale løsningen for dette i Erasmus+ (IIAm) finner sted fortløpende og etter hvert som våre partnerskoler er klare til det.
- Fortsatt samarbeid med SAHO og representant for internasjonale studenter
→ Rådgiver for internasjonale studenter på Internasjonalt kontor har hatt jevnlige møter med representantene for internasjonale studenter, og har jobbet med SAHO for å utvide velferdstilbudet for internasjonale studenter.
- Andre kanaler for informasjon (reiseskildringer)
→ Satt på vent i påvente av ny løsning for nettsider
- Fra informasjonsmøte til internasjonal dag
→ Satt på vent på grunn av manglende kapasitet
- Det skal gjennomføres en kartlegging av reiser på alle studieprogrammer med pedagogisk og sosial begrunnelse for å sikre at antall reiser er godt begrunnet og transparent mellom programmene og behandles likeverdig (men ikke nødvendigvis likt) på alle programmene.
- Implementere rutinen som sikrer at alle som reiser på utveksling leverer en presentasjon som viser utvekslingsopplevelsen i forhold til gitte relevante kriterier (eksempelvis læringsutbytte, bomuligheter og sosialt miljø).

3.6.2 Programstyrenes beskrivelse av arbeid med internasjonalisering

Master i design

Instituttet har både en internasjonal stab, med lærere fra flere land, og et tilfang på master med mange nasjonaliteter.

Når det gjelder konkrete samarbeidsprosjekter med internasjonale bedrifter og universiteter har instituttet en portefolje med samarbeidsbedrifter som for eksempel Adidas og Lego, samt tilknyttende internasjonale eksperter med bakgrunn fra bedrifter som Google, Lunar, Ericsson, Apple, Arup etc. Samarbeid med andre universiteter er enten i form av utveksling for studenter eller samarbeid innen forskning, et eksempel her kan være forskningsprosjektet med Stanford på tjenstedesign rundt ER. Siste året er det også opprettet avtale om lærerutveksling med Tongji og Tsjekkia. Vi har også hospiterende PhD kandidater fra andre universitet (Politecnico Torino nå i høst og trolig fra Delft til våren) som bidrar til å øke innsikten og koordinering i hvordan faget utvikles på andre universitet.

Antall skoler som studentene kan søke om utveksling med har økt betraktelig for å betjene det økte studenttallet. Dette har gått svært raskt og bør kvalitetssikres bedre.

Internasjonale ekskursjoner har startet opp igjen, samtidig er det klare føringer på å begrense reisingen. Det må utarbeides retningslinjer som er funksjonelle og gjennomførbare.

Mål

Kvalitetssikre utvekslingsavtaler, utrede muligheter for ytterligere lærerutveksling gjennom for eksempel Erasmus+ programmet.

Tiltak

Få tilbakemeldinger fra de som har utvekslet med nye skoler, både blant lærere og studenter.

Internasjonal master i landskapsarkitektur (IMLA)

Programmet er i sin kjerne internasjonalt, med et stort antall internasjonale studenter og ansatte. Internasjonalisering vil alltid være en viktig del av programstyrets arbeid for IMLA. Det har vært flere innsatsområder innen internasjonalisering i løpet av året.

European Master in Landscape Architecture (EMiLA)

AHO signerte avtale med i partnerskapet i september 2022. I løpet av våren 2022 meldte tre AHO-studenter seg på utvekslingsprogrammet som "test-EMiLA"-studenter, en pilot for AHOs deltakelse i partnerskapet. Etter vårsemesteret returnerte en av studentene til AHO. De to andre studentene fortsatte i andre semester høsten 2023. En evaluering med både studenter og administrasjon er planlagt i de siste stadiene av høstsemesteret 2023, og vil bli rapportert i neste års kvalitetsrapport.

Tilbakemeldingen fra studentene er at opplevelsen er positiv og verdifull, og vi har mottatt positiv tilbakemelding om studentene fra våre kolleger ved partnerinstitusjonene. Som en del av prosessen med å bli medlemmer i EMiLA, deltok to lærere og fem studenter på den årlige EMiLA sommerskolen i august 2022 i Inverness, Skottland, med temaet "A Hydroterritorial Commons", arrangert av Edinburgh School of Architecture and Landscape Architecture (ESALA).

Programstyret er enige om en fremdriftsplan med oppgaver og tidsplan for å bli med i programmet, med ambisjonen om at studenter som melder seg på programmet i 2025, vil ha muligheten til å velge en EMiLA-utveksling i sitt andre og tredje semester. En viktig oppgave med tanke på partnerskapet er å finne en god tilpasning av IMLAs læreplan med de andre partnerinstitusjonene i andre og tredje semester.

Erasmus-ansattmobilitet

Flere av lærerne og emneansvarlige har deltatt i Erasmus-ansattmobilitet for læring og/eller Erasmus-ansattmobilitet for undervisning. Dette har en positiv effekt på oppbyggingen av et europeisk nettverk og gir innsikt i undervisning og forskning ved både eksisterende og potensielle partnerinstitusjoner i Europa.

Studieavgift for internasjonale studenter

Fra studieåret 2023/2024 ble det innført studieavgift for internasjonale studenter utenfor EU/EØS. Dette vil ha store konsekvenser for programmet, og det vil være nødvendig å jobbe mer målrettet og intensivt med rekruttering av studenter til programmet. I desember 2022 ble det arrangert et digitalt åpent hus, der interesserte internasjonale studenter ble invitert til å lære mer om programmet. Dette ble gjort med kort planleggingstid, og det er flere forbedringer som kan gjøres for å tiltrekke flere studenter til arrangementet. En andre gjennomføring er planlagt for desember 2023.

Mål og tiltak

- Vurdere å bli offisiell partner i EMiLA.
- Flere internasjonale søkere og flere søkere fra de nordiske landene Inviter sensorer fra nordiske samarbeidsskoler.
- Ta kontakt med skoler og del informasjon om vårt program. Hvis mulig, inviter internasjonale, ikke-europeiske fagpersoner eller akademikere som sensorer for diplomoppgaver.

Master i arkitektur

Det internasjonale aspektet ivaretas allerede ved at både stab på programmet og studentmassen er bredt sammensatt av flere nasjonaliteter og at undervisningen foregår på engelsk. I tillegg til utvekslingsavtaler for både inn- og utreisende studenter, har flere av programmets ansatte benyttet seg av de mulighetene ERASMUS-avtaleverket gir for ansattmobilitet.

Flere av studioemnene, særlig på masternivå, har globale tematikker og orienterer ut – både gjennom oppgavene som løses, studieturer som gjennomføres og tilfang av ekstern kunnskap. Gjennom gjesteforelesninger og bruk av et internasjonalt sammensatt sensorteam for diplomsensurering, og internasjonale forskningssamarbeid, sikres en bred kontakt med arkitekturfaglige miljøer utenfor Norge.

Mål

AHO skal utforme en form for felles reisepolicy. Denne vil ha konsekvenser for internasjonaliseringsarbeidet, og programstyret for arkitektur vil derfor å diskutere problemstillinger rundt dette.

Studieekskursjoner skal ha artikulerte og relevante læringsmål, samt at de skal samsvare med innholdet i hele programmet og studentenes studieløp. Programmet har allerede en betydelig andel av internasjonale lærekrefter engasjert i undervisnings- og forskningsarbeidet.

Utvexlingsavtalene bør gjennomgås på ny. Under pandemien falt en god del av slike avtaler bort og trenger dermed eventuelt å fornyes.

Programmet ønsker også i større grad å se på samarbeid / utveksling med nasjonale og internasjonale minoriteter.

Tiltak

Programstyret utvikler rutiner i tråd med målene ovenfor.

Kapittel 4 – Resultatkvalitet – relevans

4.1 Kandidatproduksjon

AHO benytter en rekke ulike vurderingsformer, som innlevert portfolio, gjennomganger av arbeider i studio, utstillingsaktivitet etter endte kurs og mer ordinære eksamensformer. Alle masterstudenter avslutter sitt studium med et diplomarbeid av ett semesters varighet. Dette arbeidet presenteres for og eksamineres for åpent auditorium av et panel av sensorer.

Prosjektene stilles også ut i høgskolens lokaler og er tilgjengelige for offentligheten. AHO har ekstern sensor inne på alle studiokurs på masternivå, og diplomprosjektene vurderes av et helt eksternt sensorteam, for å ivareta faglig relevans og bransjenærhet.

Studieseksjonen jobber tett på studentmassen underveis i studiene for å sikre god oppfølging og jevn studieprogresjon. Det har vært noe mangel på rutine for å fange opp hvem som faktisk er aktive studenter med påfølgende trekk av studierett der studenter ikke oppfyller krav til progresjon eller oppmelding, som kan bidra til feilaktige tall for både studiepoengsproduksjon

og reelt antall studenter pr semester. Allikevel, studentene har overordnet svært god gjennomføringsevne og høy studiepoengsproduksjon per studieår.

Indikator	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Studenter totalt	666	670	726	797	808	829
Studenter på lavere nivå	-	1	1	1	1	2
Studenter på høyere nivå	91	89	150	138	157	152
Studenter på femårige master- og profesjonsutdanninger	575	580	575	658	650	675
Beståtte 60-studiepoengsenheter	557	572	612	655	687	702
Prosent med karakterene A og B*	48,66	55,26	60,04	57,16	66,17	59,11
Prosent stryk	2,56	2,09	2,53	2,18	1,35	2,17

- Kilde: DBH
- *Majoriteten av AHOs emner benytter karakterskalaen bestått/ikke bestått

Uteksaminerte kandidater

Indikator	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kandidater på ett- og toårige mastergrader	19	20	37	46	35	23
Kandidater på femårige master- og profesjonsutdanninger	91	104	89	91	82	110

- Kilde: DBH

Det ble anslått i forrige periodes studiekvalitetsrapport at antallet kandidater i 2022 ville være omtrent det samme som i 2021, så det er gledelig å se at antallet kandidater er 34% høyere enn året før. AHOs kandidater uteksamineres på både vår og høst.

Diplomkandidatene holder et faglig høyt nivå, og store ressurser brukes for å sikre at de møter arbeidslivet godt rustet. Vurderingsformene som benyttes både underveis i semesteret samt ved eksamen og sluttvurdering speiler også virkeligheten studentene møter etter endte studier.

Siste semester oppleves som belastende for mange diplomstudenter. Det er mye å ta stilling til, mange beskjeder fra ulike hold, og mye stress knyttet til ferdigstilling av diplomprosjektet. AHO ønsker at diplomstudentenes siste semester skal ha søkelys på det faglige i samarbeid med veileder, og har gjort en del tiltak for å sørge for mindre "støy".

Mål

Gi studentene mulighet til å konsentrere seg om diplomoppgaven, og kommunisere tydelig om praktiske forhold og forventninger til eksamen, samt ha en fast kontaktperson på faglig side til å svare på faglige spørsmål.

Tiltak

- Utvikling av en nettside med diplominformasjon og avgang, for å minske mengden utsendte e-post og samle all informasjon på ett sted. En kalender med viktige datoer oppdateres i henhold til et årshjul for hvert kull, slik at kandidatene kan planlegge semesteret sitt og ferdigstilling av dette på en mer oversiktlig måte.
- Etablere en faglig kontaktperson per institutt, slik at studentene kan henvende seg dit ved faglige spørsmål utover veiledningsforhold.

4.1.1 PhD kandidater

Gjennomføringsrater i doktorgradsprogrammet vurderes ved hjelp av to måleparametere: antall fullføringer i en hvilken som helst treårsperiode, med fokus på minimum 15, og prosentandelen fullføringer fra et gitt opptaksår i en seksårsperiode.

Når det gjelder det første parameteret, er AHO i en sunn posisjon. Det har vært to disputaser så langt i 2023, og det forventes i tillegg ytterligere én disputas i høst. AHO har 18 doktorgradskandidater som har fullført i treårsperioden fra 2020 til 2023. Ifølge nåværende informasjon planlegger ytterligere 12 kandidater å levere sine avhandlinger i løpet av det kommende året.

Når det gjelder det andre parameteret, så sank AHOs seksårige gjennomføringsrate fra et gjennomsnitt på rundt 60% til 25% for 2022, og den vil forbli lav i rapporten for 2023 (under 50%). I lys av dette vil AHO utarbeide en handlingsplan i 2024 for å håndtere de lave gjennomføringsratene.

4.2 Kandidatundersøkelser og arbeidslivsrelevans**4.2.1 Kandidatundersøkelsen**

Studenter som fullført grad høst 2022 ble tilsendt en kandidatundersøkelse før sommeren 2023, samt purring etter sommeren. Det er noe uklart om kandidatene som tok diplom vår 2022 fikk tilsendt undersøkelsen. Undersøkelsen tar bl.a. sikte på å kartlegge hvor mange kandidater som er i jobb, arbeidsplass, stillingsprosent, brutto årslønn, hvor lang tid etter avgang det tok før de fikk jobb, samt hvor relevant studiene oppleves i deres nåværende virke.

Av tabellen over uteksaminerte kandidater over, ser vi at 110 kandidater tok diplom i løpet av 2022. Tall fra kandidatundersøkelsen viser at antallet respondenter er 24. Av disse er 22 arkitekter og 2 designere. At svarprosenten på kandidatundersøkelsen er på 22 % må dermed anses for å være svært lavt, og tallene ikke valide.

Mål

Øke svarprosenten.

Tiltak

- Etablere en god rutine for utsending av kandidatundersøkelsen til alle kandidater som uteksamineres i løpet av et år.
- Sende ut kandidatundersøkelsen annethvert år.

4.2.2 Programstyrenes evaluering av egen arbeidslivsrelevans**Internasjonalt master i design**

Master i design har et tett samarbeid med arbeidslivet gjennom hele studiet, og 71% av studentene har fått jobb i samsvar med utdanningen.

Internasjonal master i landskapsarkitektur

Det internasjonale aspektet i utdanningsprogrammet er sentralt for relevansen. Med oppbyggingen av utdanningen og et internasjonalt lærerteam har vi muligheten til å utdanne landskapsarkitekter med en tverrkulturell forståelse av faget. På denne måten utdanner vi kandidater for et globalt marked. Samtidig bidrar flere av de uteksaminerte kandidatene med internasjonal bakgrunn i dag til det norske arbeidsmarkedet.

Når det gjelder programmets innhold og undervisning er det tydelig rettet mot å utdanne landskapsarkitekter med relevant kunnskap og forståelse for de store endringene vi står ovenfor som samfunn. Klimaendringer og stadig mer komplekse sammenhenger og oppgaver, der landskapsarkitektens kompetanse som formgiver er sentral, er kjernen i programmets oppbygging. Dette er videre styrket de siste årene med bedre sammenkobling mellom de tre første semestrene, bygget rundt temaene "samfunn", "systemer" og "form".

Mål og tiltak

Opprettholde relevansen i programmet, ikke bare med tanke på å sikre kompetente studenter, men også med tanke på behovet for landskapsarkitekter i Norge og Europa, spesielt knyttet til håndtering av klimaendringer og tilpasning til landskapet.

- Fortsette arbeidet med å opprettholde relevansen i læreplanen, med design som kjernen og i tråd med samfunnsendringer, inkludert mange av de ovennevnte tiltakene.
- Bedre tilknytning til lokale samfunn AHO Works diplomutstilling.
- Tilknytning til lokale aktører og fagpersoner ved å invitere dem til vurderinger.
- Utstilling av studioarbeider i samfunnene/kommunene der studioarbeidet ble utført.

Master i arkitektur

Den siste perioden har vi sett at nyutdannede arkitekter sliter noe på arbeidsmarkedet. Dette skyldes i hovedsak samfunnsøkonomi og tilhørende prisstigning som fører til lavere prosjekt- og byggeaktivitet i Norge. Programstyret må likevel arbeide med å sikre at utdanningen som tilbys og kompetansen kandidatene besitter etter endt utdanning er attraktiv.

En stor andel av de som underviser på arkitekturprogrammet arbeider selv i egne praksiser og erfaringsutvekslingen mellom undervisningen og bransjen er på den måten tett. Arbeidspraksis inngår ikke som en del av studiet, men det er likevel mange studenter som tar 6-12 måneders permisjon for å skaffe seg denne erfaringen i løpet av studiet. Det er en diskusjon i programstyret om hvorvidt praksis bør innlemmes obligatorisk i studiemodellen.

Som noen av de tidligere punkter i denne rapporten prøvde å tydeliggjøre, er det et paradigmeskifte og vår samtid og fremtid krever i langt større grad enn før ulike former for tverrfaglighet. I programstyret har det blitt rapportert fra ulike internasjonale seminarer og konferanser som ser etter alternative former for profesjonsutøvelse. Felles for alle disse nye profesjoner er at de fortsatt i en viss grad bruker den tradisjonelle generelle arkitektkompetansen til å agere i et utvidet fagfelt for å utvikle alternativt yrker.

For å kunne operere i tverrfaglige teams og prosesser trengs det spesifikk kompetanse og ulike former for ekspertiser. Dette tar AHOs arkitekturprogram høyde for og utvikler infrastrukturer og programmer i forhold til, samt søker å få studenten til å forstå dette når de velger sine masteremner. I dette henseende er vårt arkitekturprogram – også i internasjonal kontekst – både unikt og nyskapende. Utfordringen ligger i å få dette tydelig nok kommunisert til våre studenter, samarbeidspartnere og oppdragsgivere.

Arkitekturutdanningen har tidligere vært en profesjonsrettet utdanning for enten privat eller offentlig sektor – først og fremst til å utvikle og administrere eller regulere bygningsvirksomhet. Nå er det mange flere (kjente og enda ukjente) karriereveier som åpner seg for unge arkitekter fra AHO.

Mål

Programstyret skal se på karrierevalg som fremtidige undervisningsmoduler implementert tidlig i grunnundervisningen og senere i form av FoU-styrte fordypningsemner i masterundervisningen.

Tiltak

Samtaler i dette henseende er allerede satt i gang både med NAL og ulike andre relevante interesse- og profesjonsorganisasjoner. Pilotprosjekter i form av dagsseminarer skal testes ut i løpet av inneværende periode.

Programstyret har derfor allerede i forrige periode, på slutten av vårsemester 23, ønsket å sette i gang prosesser som kan drive arbeidet med å synliggjøre mangfoldet i karrierevalg.

EVU

Studentene jobber alle innen relevante bransjer (offentlig og privat planlegging og tilgrensende områder).

Videreutdanningsmaster i urbanisme

Vi vil i studieåret 2023-2024 legge om deler av undervisningen så den fokuserer på strategisk byledelse og strategisk byplanlegning. Denne endring baseres på etterutdanningspiloten i 2023. Temaet oppleves som stadig mer relevant av studentene.

Videreutdanningsmaster i arkitekturvern

De fleste studentene har full jobb ved siden av studier. De blir fra dag én bedt om å legge en plan for hvordan de skal kombinere arbeid og studier. De blir også oppfordret til å bruke prosjekter de arbeider med på jobben, og kople dem til den teorien som blir diskutert på de ulike modulene.

Videreutdanningsmaster i systemorientert design

Våre studenter har full jobb ved siden av studier, og blir fra dag én bedt om å utvikle et prosjekt relatert til sin egen arbeidssituasjon. Dette følges gjennom hele programmet. En del av eksamenene etter moduler går ut på å koble teori og praksologi til sin arbeidsplass og sitt eget prosjekt. Vi har diskusjoner og veiledninger kontinuerlig for å sikre denne arbeidsrelevansen.

Mål og tiltak

Evaluerer dagens situasjon og jobber videre med arbeidslivsrelevans innen EVU.

Strategiske satsninger for studiekvalitet og faglig utvikling fremover

AHOs kvalitetssystem skal systematiseres og formidles med planer for neste års kvalitetsarbeid, samt rapportering.

Emneevalueringer skal gjennomgå; dette gjelder formatet og spørsmålene på evalueringene samt prosedyrene for å sikre økt deltagelse og svarprosent blant studentene. Rutiner for midtveiseevalueringer skal implementeres i alle emner på tvers av hele AHO.

Det jobbes kontinuerlig med **vurderingsformer** og dette arbeidet må fortsette for å sikre best mulig vurdering av studentenes læring.

Informasjon til studenter om semesterplaner og emner, samt forventningsavklaring skal forbedres. Dette er et behov som kommer frem i flere studentundersøkelser på alle programmene.

Opptak skal arbeides videre med for å sikre opptak av de mest egnede studentene. AHO jobber med å stadig øke mangfoldet av studenter både kulturelt og sosioøkonomisk. Målet er at studentmassen skal reflektere dagens og morgendagens samfunn.

Kandidatundersøkelsene skal også gjennomarbeides og gjennomføres på alle programmene for å sikre at utdanningenes relevans blir ivaretatt.

Verkstedene har en sentral rolle i AHOs undervisning, og skal videreutvikles for å tilpasse seg skolens og fagenes utvikling. I 2024 skal AHO jobbe med en strategi for verkstedene.

Bruk av Campus skal jobbes strategisk med for best mulig utnyttelse av lokalene basert på programmenes og studentenes behov. Hvordan kan campus legges til rette for best mulig læring?

AHO skal også i 2024 utvikle en **strategi for etter og videreutdanning**, for å se på mulighetsrom og konsekvenser av forskjellige alternative modeller for organisering, type kurstilbud og muligheter for samarbeide med andre aktører.

Bærekraft løftes frem av samtlige programmer og det jobbes mye med en bred tilnærming til dette, fra sosial bærekraft til materialer og klima. For å sikre kvaliteten i dette arbeidet skal AHO øke bærekraftskompetansen til de ansatte i 2024. Videre skal det omfattende pågående arbeid innenfor dette området formidles tydeligere.

AHO WORKS utstillingenes rolle i undervisningen og formidling skal evalueres og videreutvikles i 2024. Utstillingene har flere roller; pedagogisk, som en vurderingsform på Diplom (avsluttende Mastereksamen), som kvalitetssikring og vurdering av progresjon i studiet, intern erfarings- og kunnskapsdeling samt ekstern formidling og sikring av arbeidslivsrelevans.

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 73/23 Endring av studieplanen for grunnutdanningen for 5,5 årig master i arkitektur og 5 årig master i design

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Ulrika Olofsdotter Espmark Herlofsen
Arkivnummer 23/00783-1
Vedlegg: Studieplan ARK 15.11.23
Studieplan DES 2024-2025

Bakgrunn

Høsten 2023 har AHOs programstyrer arbeidet med en revidering av grunnutdanningen for programmene master i arkitektur og master i design.

Den faglige diskusjonen som har ført til endringen i studieplanene er knyttet til et ønske om å bytte ut emnet Exphil 10 studiepoeng (Examen Philosophicum) med Ex. Fac 6 studiepoeng (Examen facultatum).

Ex.fac er et kurs i allmenn vitenskapsteori som skal være en obligatorisk forberedende prøve i det faget man skal studere ved AHO.

Bakgrunnen for at man ønsker denne endringen er at faget Ex. Fac gir en bedre innføring til AHOs fagområder.

Faglig endring

Endringen ved innføring av Ex. Fac fører til en forskyvning av studieplanen på første år både for master i arkitektur og for master i design.

Fra 20 + 10 studiepoeng til 24 + 6 studiepoeng.

Ny struktur 1. semester arkitektur og design:

1.semester	80 110 GK1 Introduksjon til arkitektur 24 sp.	80 112 GK1 Examen Philosophicum 6 sp <i>Evt. 80 113 GK1 Skriveøvelser 6sp</i>
------------	--	---

1.semester	GK1 intro til design 24 sp	GK1 Ex.Fac - 6 sp.
------------	-------------------------------	--------------------

Programstyrenes og SU sin rolle i denne endringen

Som en del av arbeidet med programutvikling og utdanningskvalitet, har programstyrene på arkitektur og design diskutert og vedtatt de to berørte emnebeskrivelse i denne saken. SU har vurdert den strategiske endringen som denne forskyvning får for læringsutbyttene til programmene. Endringene er godkjent i SU og programstyrene i henhold til deres mandat.

Saken fremmes for styret da den medfører en endring i den vedtatte studiemodellen hvor emnevektingen på første året endres fra 20 + 10 studiepoeng til 24 + 6 studiepoeng. Det er styret som har myndighet til å gjøre omfattende endringer i studiemodellen. Men, i forlengelsen av denne endringen er det naturlig å se på delegasjonsreglementet slik at likende endringer i fremtiden kan gjøres i programstyrene og studieutvalget.

Vedlegg til saken er ny studieplan for 5,5-årig master i arkitektur samt 5-årig master i design

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner ny studieplan for 5,5 årig master i arkitektur og 5 årig master i design.

Studieplan/ studieordning Master i arkitektur 330 studiepoeng

Arkitektur og designhøgskolen i Oslo

Introduksjon til studiet:

Arkitekturprogrammet ved AHO utdanner arkitekter med en kompetanse og erfaring som skal gjøre dem i stand til å arbeide med de utfordringene og mulighetene samfunnsutviklingen bringer. Skolen har sine røtter i en akademitradisjon som legger stor vekt på formgivning og verkstedarbeid, og programmet er organisert i en praksisnær, studiobasert studiemodell som karakteriseres av stor lærertetthet og høy tilstedeværelse. Programmet er tuftet på ideen om en bærekraftig utvikling og gir studentene bred kunnskap innen kompetanseområdene arkitekturprosjektering, arkitekturhistorie, sirkulærkunnskap, tegning, teknologi, transformasjon og urbanisme. Undervisningen på arkitekturprogrammet er nært knyttet til den fremragende forskningen som foregår på de to instituttene som leverer innhold til programmet. Lærerstabens består av internasjonalt anerkjente fagfolk fra både praksis og akademia som til sammen gir en bred tilgang til faget og gir studentene mulighet til å etablere sitt eget faglig ståsted. Etter 3 års normert grunnutdanning får studentene mulighet til å forme sin egen utdanning ved ulike kursvalg gjennom et 2 ½ års masterstudium. Dette gjør kandidater fra arkitekturprogrammet i stand til å innta mange ulike roller i samfunnet: bla. som praktiserende arkitekter, planleggere, fagfolk i offentlig forvaltning, ledere i det offentlig og private, kuratorer, scenografer, og som lærere og forskere på akademiske institusjoner.

Navn på studieprogram	Master i arkitektur Master of architecture
Oppnådd grad	Master i arkitektur
Målgruppe	Søkere som aktivt ønsker å ta del i samfunnsutviklingen gjennom å praktisere som arkitekter
Opptakskrav	Generell studiekompetanse eller realkompetanse, og godkjent opptaksprøve.
Anbefalte forkunnskaper	Studiet krever både kreativt fokus, faglig nysgjerrighet og høy arbeidsmoral, samt forståelse for kulturelle og samfunnsmessige forhold. For å følge studiet må studentene ha interesse for formgivning og gjerne erfaring med tegning. I tillegg må studentene ha grunnleggende ferdigheter i bruk av dataverktøy og tilgang til egen bærbar PC/MAC. Det blir gitt opplæring i bruk av programmer som benyttes i studiet og studenter får tilgang til lisenser og oppgradert programvare.
Studiets relevans	Studiet gir studentene kompetanse og erfaring med å utvikle arkitektoniske svar på de sosiale, politiske, kunstneriske og teknologiske spørsmål samfunnsutviklingen stiller. Utdannelsen til arkitekt kvalifiserer for opptak til PhD.
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	Master i arkitektur ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo er et 5 ½ års profesjonsstudium med 330 studiepoeng. Det faglige innholdet leveres av Institutt for arkitektur og Institutt for urbanisme og landskap. Utdanningen er studiobasert og prosjektorientert. De tre første årene utgjør grunnundervisningen, som er studiets felles faglige base og består av obligatoriske kurs, etterfulgt av masternivået på to og et halvt år.

	<p>Første året gir en introduksjon til arkitekturens grunnleggende forutsetninger. Studentene får innføring i hvordan de kan utvikle og presentere sine ideer i arkitektonisk form.</p> <p>Andre året gir en innføring i arkitekturens praksisdimensjon gjennom oppgaver som byboliger og offentlige bygninger. Her legges det vekt på konstruktive og forskriftsmessige aspekter ved bygningsprosjektering.</p> <p>Tredje året setter søkelys på arkitektarbeid som en strategisk del av sammensatte og flerfaglige planprosesser innenfor feltet urbanisme, med utgangspunkt i byens fellesrom og arkitektur sett som "offentlig form"</p> <p>I fjerde og femte år kan studentene velge blant et utvalg av 24 studiepoengs masterstudioer som tilbyr kreative dybdespesialiseringer i fagets ulike grener, parallelt med valg av et 6 studiepoengs seminarkurs som omhandler et spesifikt pensum. På masternivået får hver student mulighet til å definere sin egen faglige retning og fordypning. Det er også mulighet for å dra på utveksling i ett eller to semestre.</p> <p>Studiet avsluttes i 11. semester med et selvprogrammert diplomarbeid som vurderes av en ekstern uavhengig jury. Arkitekter utdannet ved AHO er i stand til å etablere et selvstendig faglig virkefelt på et høyt internasjonalt nivå og kan innta ulike roller i samfunnet.</p>		
<p>Oppbygging av studieprogrammet</p>	<p>1.semester</p>	<p>80 110 GK1 Introduksjon til arkitektur 24 sp.</p>	<p>GK1 Ex.Fac 6 sp</p>
	<p>2.semester</p>	<p>80 120 GK2 Introduksjon til arkitektur 18 studiepoeng</p>	<p>80 123 GK2 arkitekturhistorie 1 6 studiepoeng</p> <p>40 120 GK2 Materialer 6 studiepoeng</p>
	<p>3. semester</p>	<p>40 130 GK3 Bybolig 18 studiepoeng</p>	<p>40 132 GK3/4 Konstruksjoner 6 studiepoeng</p> <p>80 131 GK3 Arkitekturhistorie 2 6 studiepoeng</p>
	<p>4. semester</p>	<p>40 140 GK4 Offentlig bygning 18 studiepoeng</p>	<p>40 132 GK3/4 Konstruksjoner 6 studiepoeng</p> <p>80 144 GK4 Norsk arkitekturhistorie 6 studiepoeng</p>
	<p>5. semester</p>	<p>60 150 GK5 By og arkitektur 24 studiepoeng</p>	<p>60 151 GK5 By- og byplanhistorie 6 studiepoeng</p>
	<p>6. semester</p>	<p>60 160 GK6 By og arkitektur 18 studiepoeng</p>	<p>60 161 GK6 Arkitekturproduksjon 6 studiepoeng</p> <p>80 162 GK6 Arkitekturteoriens historie 6 studiepoeng</p>
	<p>7. semester</p>	<p>Studiokurs 24 studiepoeng</p>	<p>Fordypningskurs 6 studiepoeng</p>
	<p>8. semester</p>	<p>Studiokurs 24 studiepoeng</p>	<p>Fordypningskurs 6 studiepoeng</p>
	<p>9. semester</p>	<p>Studiokurs 24 studiepoeng</p>	<p>Fordypningskurs 6 studiepoeng</p>
	<p>10. semester</p>	<p>Studiokurs 24 studiepoeng</p>	<p>12 400 Pre-diplom 6 studiepoeng</p>

	11. semester	Diplomoppgave / Masteroppgave 30 studiepoeng
<p>Læringsutbytte- beskrivelse</p> <p><i>Gjeldene og overordnet LUB forfattet av PU oktober 2018 og vedtatt i UU 22.oktober 2018 Sak32- 2018</i></p>	<p>Etter fullført studium skal studenten:</p> <p>KUNNSKAP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha kunnskap om arkitekturfaget som disiplin ved å kjenne fagets vitenskapelige og kunstneriske aspekter, dets historie, teori, metoder og medier. • Beherske arkitekturprosjektering, det vil si å skape en fysisk løsning i form av bygninger, bygningsmiljøer eller bystrukturer, forankret i kunnskap om relevante forhold som: <ul style="list-style-type: none"> – natur- og menneskeskapt omgivelser – program- og samfunnsbehov – arkitektonisk kvalitet og romlig forståelse – materialer, konstruksjon og teknologi – bærekraft • Beherske en kreativ og kunstnerisk arbeidsprosess basert på romlige studier. • Ha kunnskap om den rollen byggeteknisk regelverk spiller i arkitekturprosjekter. • Ha kunnskap om, og forholde seg til, etiske problemstillinger i praktisering av faget. <p>FERDIGHETER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne utvikle arkitekturprosjekter på en selvstendig måte. • Kunne drive vitenskapelig og kunstnerisk kunnskapsproduksjon i faget, med spesiell vekt på arkitektens hovedarbeidsform; prosjektering. • Beherske fagrelevante verktøy, både digitale og analoge. • Kunne arbeide fram arkitektoniske løsninger på komplekse bygge- og planprosjekter ved hjelp av arkitektfaglige metoder og framstillingsformer: <ul style="list-style-type: none"> – utvikling og visualisering gjennom tegning – utvikling og visualisering gjennom modell – skriftlig og muntlig redegjørelse og presentasjon • Kunne bidra med arkitektfaglig kompetanse og innsikt i tverrfaglige team. • Kunne analysere og diskutere hvordan arkitekturen påvirker omgivelsene på kort og lang sikt, og i stor og liten skala. • Kunne reflektere historisk omkring bygninger, landskap, teknologi og materialer <p>GENERELL KOMPETANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne bidra til nyskaping og videreutvikling av arkitekturfaget. • Kunne anvende sin fagspesifikke kompetanse i ulike prosesser og arbeidsoppgaver i et samfunn i stadig endring. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne benytte forskningsbasert kunnskap som grunnlag for arkitekturpraksis og arkitekturkritikk. • Kunne bidra til opprettholdelse og utvikling av etiske standarder i arkitekturfaget. • Kunne ta fagbasert lederskap for en bærekraftig samfunnsutvikling. <p>Kunne kommunisere og formidle arkitekturfaglige problemstillinger, analyser og konklusjoner både til spesialister og til allmennheten.</p>
<p>Arbeidsomfang og læringsaktiviteter</p>	<p>Undervisningsform</p> <p>Studiet er et heltidsstudium over fem og et halvt år. Undervisning og arbeidsformer beskrives nærmere i de enkelte emneplaner. Undervisningsformer er veiledning i studio, forelesninger, feltarbeid, ekskursjoner, gruppearbeid, prosjekter, seminarer og workshoper. Prosjektarbeid som fordrer nær dialog mellom lærer og student og innbyrdes blant studentene utgjør en betydelig del av læringsprosessen. Det forventes tilstedeværelse, aktiv deltakelse samt evne til både samarbeid og selvstendig arbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utdanningen har arkitekturprosjektering som sin viktigste arbeidsform (problembasert læring). - Forelesninger supplerer og støtter opp om studioarbeidet. - Enkelte teorikurs forutsetter at studentene leverer skriftlige eksamensoppgaver, mens andre evalueres gjennom deltagelse i diskusjoner, litteraturstudier og prosjektarbeid. - All undervisning er forskningsbasert. Studentene skal tidlig i studiet skal kunne forholde seg til en oppdatert akademisk faglitteratur. Forskningsmetoder, etiske avveininger og akademiske resultater inngår som en del av undervisningen. Det legges vekt på systematikk, litteraturfortolkning, kildekritikk og bruk av referanser. Enkelte kurs inngår i AHOs forskningsprosjekter. - AHOs lærere driver FoU-arbeid som synliggjøres i undervisning og veiledning av studentene.
<p>Eksamen og vurdering</p>	<p>Eksamensordning og kontinuasjonsadgang er beskrevet i emnebeskrivelsene for hvert enkelt emne som inngår i programmet.</p> <p>De vanligste eksamensordninger i studiet er skriftlig eksamen, muntlig eksamen, prosjektoppgave, rapport og mappevurdering, også i ulike kombinasjoner.</p> <p>Følgende vurderingsuttrykk benyttes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestått / Ikke bestått, eller - En gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått

For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram	Masteroppgaven/diplomprosjekt kan leveres individuelt eller som gruppe. Masteroppgaven kan leveres på engelsk.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk/Engelsk
Internasjonalisering og utveksling	Utteksling ved AHO skjer etter fullført grunnundervisning. AHO har en rekke utvekslingsavtaler studenten kan benytte seg av gjennom Erasmus+-programmet og bilaterale avtaler AHO har inngått.
Godskriving av utdanning – Innpassing	Studenter som har ex.phil. fra før tilbys kurset Skriveøvelser. Det kan søkes om innpassing av emner fra andre arkitektutdanninger.
Kvalitetssikring	Evaluering av studieprogrammet skjer i henhold til kvalitetssikringssystem.

Studieplan

Master i design

300 studiepoeng

Arkitektur og designhøgskolen i Oslo

Oktober 2023

Intro til studiet:

Designutdannelsen ved AHO har sine røtter fra industridesign, og var et profesjonsfokuseret studie over 4 år som ble avsluttet med en halvårig diplom. Designutdannelsen er fortsatt et helhetlig løp, nå i form av 5 år og en selvstendig, avsluttende oppgave, en diplom, som går over ett semester. De første to årene introduseres fagretningene industridesign (ID), Interaksjonsdesign (IX) og tjenstedesign (SD), i løpet av det fjerde semesteret velger studentene en av disse retningene som en fordypning. De påfølgende 3 årene vil være en fordypning innenfor valgt fagretning.

Studiet søker å være faglig i front og har en tilnærming til designfaget som går ut over fagets tradisjonelle rolle. Kjernen i utdanningen er flerfaglig forståelse og designdrevene prosesser. Studiet utdanner designere som er tilpassingsdyktige og har en velutviklet evne til innovasjon og kommunikasjon.

Designere utdannet ved AHO evner å etablere et selvstendig faglig virkefelt, bidrar med originale betrakningsmåter og løsninger og utøver faget på et høyt internasjonalt nivå.

Jobbmuligheter: Designere har jobbmuligheter i både privat og offentlig sektor: Private, større og mindre konsulentfirmaer, oppstartsbedrifter (som entreprenører), og statlige/kommunale avdelinger (som NAV, Politi, Sykehus etc). Utdannelsen kvalifiserer for opptak til PhD.

Navn på studieprogram	Master i design Master of Design
Oppnådd grad	Master i Design
Målgruppe	Studiet passer for den som ønsker å utvikle kreative og konkrete løsninger, enten det er nye produkter for en bransje, nye tjenester for offentlige eller private institusjoner, samt bidra inn i prosjekter med tverrdisiplinære aktører. Du vil utvikle kompetanse innenfor kommunikasjon, estetikk, metodikk og teknologi, alt med et stort brukerfokus.
Opptakskrav	Generell studiekompetanse eller realkompetanse, og godkjent opptaksprøve.
Anbefalte forkunnskaper	Studiet krever både kreativt fokus og faglig kunnskap, samt forståelse for kulturelle og samfunnsmessige forhold. For å følge studiet må studentene ha grunnleggende ferdigheter i bruk av dataverktøy og tilgang til egen bærbar PC/MAC. Det blir gitt opplæring i bruk av programmer som benyttes i studiet og studenter får tilgang til lisenser og oppgraderinger.
Studiets relevans	Studiet kan føre til en lang rekke karrierer innenfor forskjellige bransjer, i tillegg er den et utgangspunkt for forskningsprosjekter innenfor svært mange faglige retninger.
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	Master i design ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo er et 5 års profesjonsstudium med 300 studiepoeng. Utdanningen er studiobasert og prosjektorientert.

	<p>De tre første årene utgjør grunnundervisningen som er studiets felles faglige base, og består av større obligatoriske kurs (studiokurs) + mindre valgkurs. I semester 2-5 har studentene mulighet for å velge mellom forskjellige valgkurs, disse kursene er intensive, går over 4 uker og gir 6 studiepoeng. Kursene går samtidig for to årstrinn slik at studenter fra forskjellige årstrinn kan ha kurs sammen. Det er en portfolio av valgbare kurs som leveres fra alle fagområder, som gir mulighet til økt fordypning innenfor for eksempel tegning, koding, verksted eller annet.</p> <p>1 år:</p> <p>1. semester gir en introduksjon til design faget, og alle fagretningene ved instituttet (ID, IX, SD). Det legges stor vekt på kommunikasjon av egne ideer, hvordan illustrere og presentere prosjekter.</p> <p>2. semester er en introduksjon til Interaksjonsdesign, hvor det gjennom en rekke mindre moduler blir introdusert metoder og verktøy som er relevant både for de som skal fordype seg innenfor faget senere i studiet og for de som velger en annen fordypning. I tillegg til valgbart kurs er det også et 6 studiepoengs kurs i Kunst- og designhistorie.</p> <p>2 år:</p> <p>3. semester gir en introduksjon til tjenstedesign. Gjennom prosjekter introduseres det metoder og verktøy som er relevant både for de som skal fordype seg innenfor faget senere i studiet og for de som velger en annen fordypning. I tillegg til et valgbart kurs er det et obligatorisk 6 studiepoengs kurs i Kunst- og Designhistorie.</p> <p>4. semester gir en tilsvarende introduksjon til industridesign. I tillegg til et valgbart kurs er det et obligatorisk 6 studiepoengskurs i Design teori.</p> <p>3 år:</p> <p>5. semester er det tidspunktet der studentene velger en av to fordypningsretninger, enten ID eller IX+SD. Det gis en større fordypning innenfor valgt retning som bygger på introduksjonen gitt i tidligere semester. I tillegg til et valgbart kurs er det et obligatorisk 6 studiepoengskurs i Design forskning.</p> <p>6 semester er delt i to, det starter med en felles introduksjon til systemorientert design (SOD), før studentene vender tilbake til sine valgte fordypninger IX+SD og ID.</p> <p>De to påfølgende årene fortsetter studentene innenfor de valgte fagretningene. I tillegg velger de ett 6 studiepoengs fordypningskurs per semester.</p>
--	--

	<p>4 og 5 år: Studentene må velge studiokurs som de er kvalifisert til, via valg tatt tidligere i studiet eller andre utdanninger. Studenter kan velge å dra på utveksling for ett eller to semestre. Studenter på master i design kan reise på utveksling i 7. og 8. semester.</p> <p>5. år: Studiet avsluttes med et semesters selvprogrammert diplomarbeid.</p> <p>Designere utdannet ved AHO evner å etablere et selvstendig faglig virkefelt med et høyt internasjonalt nivå, og kan fungere i ulike samfunnsroller.</p>		
Oppbygging av studieprogrammet	1.semester	GK1 Introduksjon til design 24 studiepoeng	GK1 Ex.Fac - 6 sp.
	2.semester	70 125 Å utforske design gjennom interaksjoner 18 studiepoeng	70 123 Kunst- og designhistorie 1 6 studiepoeng Valgkurs 6 studiepoeng
	3. semester	70 133 Å utforske design gjennom tjeneste 18 studiepoeng	70 132 Kunst- og designhistorie 2 6 studiepoeng Valgkurs 6 studiepoeng
	4. semester	70 135 Å utforske design gjennom produkter 18 studiepoeng	70 142 Designteori 6 studiepoeng Valgkurs 6 studiepoeng
	5. semester	70 154 Designfordypning 1: Industridesign eller 70 155 Designfordypning 1: Interaksjons- og tjenstedesign 18 studiepoeng	70 153 Designforskning 6 studiepoeng Valgkurs 6 studiepoeng
	6. semester	70 161 Introduksjons til systemorientert design 12 studiepoeng	Designfordypning 2: Industridesign eller Designfordypning 2: Interaksjons- og tjenstedesign 18 studiepoeng
	7. semester	Studiokurs 24 studiepoeng	Forordningskurs 6 studiepoeng
	8. semester	Studiokurs 24 studiepoeng	Forordningskurs 6 studiepoeng
	9. semester	Studiokurs 24 studiepoeng	70 700 Prediplom 6 studiepoeng
	10. semester	Diplomoppgave / Masteroppgave 30 studiepoeng	
Læringsutbytte- beskrivelse	<p>Etter fullført studium skal studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kan utvikle designløsninger gjennom kunstnerisk og vitenskapelig undersøkelse, ideutvikling, samhandling og gjennomføring av prosjekter, - kjenner fagets historiske egenart, plass i samfunnet og fagets kulturelle og teknologiske forutsetninger, - behersker fagets metoder, verktøy og uttrykksformer og evner å bruke disse i kreative prosesser på en målrettet, profesjonell og eksperimenterende måte, 		

	<ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap og erfaring fra forsknings- og utviklingsarbeid. <p>Designere utdannet på AHO skal på en reflektert måte kunne ta ulike profesjonelle roller og være dyktige i samarbeid med andre faggrupper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kan kommunisere verdier og konsepter, fasilitere dialog og interdisiplinære prosesser gjennom å anvende et bredt spekter av designmetoder og verktøy, - evner å reflektere over eget arbeid og bryte egen forståelsesramme, - tar ansvar for egen læring og faglig utvikling, og kan anvende sin kunnskap på nye felt, - kan reflektere over og posisjonere eget faglig bidrag i forhold til etiske problemstillinger i praktisering av faget.
Arbeidsomfang og læringsaktiviteter	<p>Undervisningsform</p> <p>Studiet er et heltidsstudium over fem år. For å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide minimum 40 timer i uken med studiene. Undervisning og arbeidsformer beskrives nærmere i de enkelte emneplaner. Undervisningsformer er forelesninger, feltarbeid/ekskursjoner, gruppearbeid, prosjekter, seminarer, studioer/workshoper og lignende. Prosjekt/studioarbeid med direkte lærer/student – student/student dialog vil utgjøre en betydelig del av læringsprosessen. Det forventes tilstedeværelse, aktiv deltakelse samt evne til både samarbeid og selvstendig arbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utdanningen har Prosjektbasert Læring (PB) gjennom utvikling av design-prosjekter som en viktig arbeidsform. - Forelesninger gir oversikt og problemstillinger for videre studiearbeid og tilbys når studentene introduseres for nytt lærestoff. - I løpet av utdanningen skal studentene utarbeide skriftlige oppgaver i teoretiske studier. I tillegg benyttes diskusjoner, litteraturstudier og prosjektarbeid. - All undervisning er forskningsbasert. AHOs vitenskapelige ansatte driver FoU-arbeid som synliggjøres i undervisning og veiledning av studentene. Enkelte kurs er direkte knyttet opp til AHOs forsknings- og innovasjonsprosjekter. Forskningsprosess, -etikk og resultater synliggjøres overfor studentene som en del av undervisningen. Det legges spesiell vekt på systematikk, tolkning av litteratur, kildekritikk og bruk av referanser.
Eksamen og vurdering	<p>Eksamensordning og kontinuasjonsadgang er beskrevet i emnebeskrivelsene for hvert enkelt emne som inngår i programmet.</p> <p>De vanligste eksamensordninger i studiet er skriftlig prosjektoppgave, rapport, presentasjon og mappevurdering, også i ulike kombinasjoner.</p>

	Følgende vurderingsuttrykk benyttes: - Bestått / Ikke bestått, eller - En gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått
For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram	Masteroppgaven/diplomprosjekt kan leveres individuelt eller som gruppe. Masteroppgaven kan leveres på engelsk.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk/Engelsk
Internasjonalisering og utveksling	Utveksling ved AHO skjer etter fullført grunnundervisning. AHO har en rekke utvekslingsavtaler studenten kan benytte seg av gjennom Erasmus+-programmet og bilaterale avtaler AHO har inngått.
Godskriving av utdanning – Innpassing	Studenter som har ex.phil. fra før tilbys kurset Skriveøvelser. Det kan søkes om innpassing av emner fra andre designutdanninger.
Kvalitetssikring	Evaluerings av studieprogrammet skjer i henhold til kvalitetssikringssystem.

Forklaring på forkortelser:

ID = Industridesign

IX = Interaksjonsdesign

SD = Tjenstedesign

SOD = Systemorientert design

Oktober 2023 // Programstyret for Design

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 74/23 Ny reisepolicy for AHO

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Jeppe Bucher
Arkivnummer 23/00784-1
Vedlegg: Mandat arbeidsgruppe reisepolicy
Forslag til ny reisepolicy

AHO sin reisepolicy regulerer og setter rammer for de reiser som skjer innenfor AHO sitt virke og på AHO sin regning. Ledergruppen satt ned en arbeidsgruppe tidlig i 2023, som ble bedt om å levere en revidert utgave av reisepolicyen. Et av hovedmålene var å redusere CO2-utslipp i forbindelse med reiser. Dette er i tråd med Agenda 2025 der det heter at AHO skal redusere sitt økologiske fotavtrykk.

Arbeidsgruppen har i henhold til mandatet (vedlagt) definert reisepolicyen til å gjelde alle reiser som foretas i tilknytning til AHO og på AHOs regning. Dette ekskluderer reise mellom hjem og arbeid, samt studentreiser som studentene selv betaler. Arbeidsgruppen har ikke sett det som formålstjenlig å skulle forsøke å håndheve dette. Under punkt 4 beskrives videre de prioriteringer som arbeidsgruppen har gjort, der forskning og undervisning får et særlig fortrinn i skolens reiseaktivitet.

Arbeidsgruppen ble i mandatet bedt om å se spesielt på mål for reduksjon av CO2-utslipp ved reise. De mest inngripende endringene finnes i punkt 10.4. – Studiereiser, samt punkt 11. – Overordnede klimamål. I førstnevnte står arbeidsgruppen fast ved sitt mål om kraftige reduksjoner i antall studentreiser. Gruppen bemerker muligheten til unntaksbestemmelser, og legger vekt på at innenlandsreiser med fly og utenlandsreiser med tog eller annen kollektivtransport ikke berammes av denne endringen. Det skal derfor være mulig å opprettholde reiseaktiviteten, men med en grønnere profil, og derfor ivareta de pedagogiske prinsippene som ligger til grunn for denne aktiviteten. Andre større endringer inkluderer blant annet endringer i reglementet slik at alle reiser innad i Skandinavia hovedsakelig skal foretas med tog. Videre er det lagt til en ordlyd om sier at diett kan bortfalle ved reiser som nærmeste leder ikke anser som nødvendig som ledd i enhetens strategi.

Arbeidsgruppen ble videre bedt om å undersøke hvordan målsetningene kunne håndheves. I arbeidsgruppens forslag legges det et betydelig ansvar på programstyrene og personalledere for å ivareta de klimamålene som skisseres i punkt 11, uten at gruppen har tatt særskilt stilling til hvordan dette skal håndheves eller rapporteres for personalledere.

Det har ikke blitt tatt særskilt stilling til de økonomiske konsekvensene av den nye reisepolicyen, og innsparing har heller ikke vært et uttalt mål. Kostnadsreduksjon kan derimot oppnås gjennom budsjettering, og det skal ikke være noen motsetning mellom dette og den nye reisepolicyen. Det er naturlig å anta at den nye policyen vil medføre redusert reisevirksomhet, noe som vil redusere utgiftene noe.

ARK sin representant i arbeidsgruppen vil at det noteres at vedkommende tar dissens på punkt 5 og 10.4, og mener at reiser innenfor Europa som hovedregel skal skje med tog.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar vedlagte reisepolicy med ikrafttredelse 1.1.2024. Styret ber om at reisepolicyens klimamål revideres i løpet av 2026, og at en revidert reisepolicy fremlegges til siste styremøte i 2026.

Mandat arbeidsgruppe

I Agenda 2025 er bærekraft et av de utvalgte områdene som AHO skal gjøre en særskilt innsats innenfor. Dette innebærer blant annet at AHO forplikter seg til å redusere sitt økologiske fotavtrykk. Ett av områdene der AHO har et stort fotavtrykk knytter seg til klimagassutslipp ved reise. Samtidig er reiser en viktig og nødvendig del av virksomheten ved en internasjonalt rettet skole som AHO.

Vi nedsetter derfor en arbeidsgruppe som skal utforme en reisepolicy om skal inneholde mål for reduksjon av klimagassutslipp, prioritering av reiseformål og mekanismer for å følge opp målsetningene. Reisepolicyen skal balansere AHO sine overordnede målsetninger opp mot målet om å redusere klimautslipp.

Arbeidsgruppen bes se spesielt på følgende:

- mål for reduksjon av CO2 utslipp ved reise. Gruppen tar utgangspunkt i 2019 (siste normale reiseår), og skal foreslå årlige mål for reduksjon frem til 2030.
- definere hvilke reiser som inkluderes i policy (for eksempel studieturer der studenter betaler egen reise, reise hjem-arbeid)
- hvordan klimautslipp ved reiser skal måles – hvordan måler vi reduksjonen?
- prioritering av reiser, der klimagassutslipp veies opp mot målsetninger for utdanning, forskning, formidling og drift av skolen
- hvordan behovet for reise skal avklares, hva skal vektlegges, hvem vurderer og hvem tar beslutning?
- hvordan skal målsetningen følges opp? vurdere ulike mekanismer (som for eksempel reisekvoter, reisesøknad, forbud for enkelte typer reiser, prioritering av enkelte reisetypen eller andre) for å følge opp målene og anbefale en prosedyre for oppfølging

Gruppen bes lage en kort rapport som gjør rede for punktene over og et forslag til reisepolicy som skal vedtas av styret. Om gruppen foreslår at det skal utformes veiledere, skjema eller lignende, ber vi om at det utformes et utkast til dette.

Arbeidsgruppen består av følgende:

- Janike Kampevold Larsen, UL
- Matthew Anderson, ARK
- Harald Skulberg, IDE
- Inger Helene Ruud, UFF
- Dorota Lekan, HR/økonomi
- Frida Tørring, studentrepresentant

Gruppen konstituerer seg selv. Administrasjonen vil stille sekretariat for arbeidet.

Frist for arbeidet: **15. mars 2023**

Retningslinjer/Reisepolicy
for reiser ved
Arkitektur- og designshøgskolen
i Oslo

Innhold

1. Omfang og virkemåte
 - 1.1. Tidsperiode og revidering av retningslinjene
 - 1.2. Informasjon
2. Formål
3. Overordnede retningslinjer og godkjenning
4. Generelle bestemmelser
5. Miljøhensyn
6. Rammeavtaler
7. Bestemmelser for reiser og hotellopphold
 - 7.1. Retningslinjer ved bestilling av reise og hotellopphold
 - 7.2. Reiser til/fra flyplass og på destinasjon
 - 7.3. Internettilgang
 - 7.4. Minibar
 - 7.5. Tips
 - 7.6. Vaskeri-/renseritjeneste på hotell
 - 7.7. Diett
 - 7.8. Informasjon om hvor ansatte og studenter er på reise
 - 7.9. Reiseforsikring
8. Reiseoppgjør, godtgjørelser og refusjon av reiseutlegg
 - 8.1. Frister for innlevering av reiseregning
 - 8.2. Godtgjørelser og refusjon av reiseutlegg
9. Brudd på retningslinjene
10. Annet
 - 10.1. Pass og visum
 - 10.2. Vaksiner for ulike reisemål
 - 10.3. Sikkerhet og beredskap
11. Overordnede klimamål
12. Kontakter

1. Omfang og virkemåte

Reisepolicy gjelder for alle reiser som foretas i tilknytning til AHO og på AHOs regning. Dette omfatter ansatte, studenter, gjesteforelesere og andre samarbeidspartnere. Retningslinjene angir de reisendes plikter og rettigheter ved alle typer reiser og opphold, og legger grunnlaget for alle reiser skjer på like betingelser.

Alle reiser skal bestilles i henhold til retningslinjene, slik at AHO har et datagrunnlag for å kunne sikre korrekt informasjon om reiseaktiviteten.

1.1. Tidsperiode og revidering av retningslinjene

Retningslinjene gjelder inntil nye retningslinjer blir vedtatt. Klimatiltak og -hensyn beskrevet i reisepolicyen skal revideres i 2026, og eventuelt nye tiltak skal tre i kraft fra 2027.

1.2. Informasjon

Reisepolicy skal være lett tilgjengelig på AHO sine nettsider og nyansatte skal informeres om ordningen. Det er den enkelte ansattes plikt å gjøre seg kjent med de bestemmelsene som gjelder til enhver tid.

2. Formål

Formålet med reisepolicy er å sikre at alle reiser gjennomføres på en klima- og miljøvennlig, sikker, praktisk og kostnadseffektiv måte, samt å redusere høgskolens CO₂-utslipp.

Retningslinjene skal ikke være til hinder for effektiv drift og gjennomføring av høgskolens virksomhet.

3. Overordnede retningslinjer og godkjenning

Etiske retningslinjer for statens tjenester legges til grunn for tjenestereiser.

Retningslinjene er utarbeidet i overensstemmelse med:

- Statens personalhåndbok
- Statens reiseregulativ med særavtaler for dekning av utgifter til reise og kost innlands og utenlands

- Skattemyndighetens krav for legitimering og behandling av reiseutgifter

Det er kun reiser som er gjennomført i henhold til retningslinjene som refunderes.

4. Generelle bestemmelser

All reisevirksomhet skal preges av nøktern vurdering og før en reise foretas, og reisen skal erstattes med telefonmøter, digitale møter eller lignende der det ikke medfører betydelige ulemper. Det skal foreligge skriftlig begrunnelse til personalleders godkjenning for hvorfor digital deltakelse ikke kan gjennomføres i de tilfeller der det benyttes fly. Alle reiser skal gjennomføres på en kostnadseffektiv måte.

Totalen av skolens reisevirksomhet skal prioriteres i følgende rekkefølge:

- Kritisk nødvendige og obligatoriske reiser i forbindelse med forskning og undervisning.
- Reiser for å ivareta høyskolens interesser på ulike nivå.
- Samarbeidsprosjekter der arbeidet ikke kan gjennomføres digital.
- Deltakelse med presentasjoner på konferanser.
- Andre faglige reiser.

De førende prinsippene for AHO sin reisevirksomhet skal være lave utslipp, lave kostnader og fornuftig tidsbruk, i denne rekkefølgen. Det er opp til personal- og budsjettansvarlig(e) å finne en fornuftig balanse mellom disse tre prinsippene for hver enkelt reise. For studieturer der studentene selv dekker kostnadene for reise skal det undersøkes stipendordninger/annen ekstern finansiering.

Etter reglene i Statens personalhåndbok skal reisekostnader holdes på rimeligst mulig nivå. Dette innebærer blant annet at rabatt- og lavprisbilletter skal utnyttes i den grad det er mulig.

Det skal som hovedregel benyttes offentlige kommunikasjonsmidler og økonomiklasse/lav pris. Avvik i forhold til dette skal i så fall avklares og forhåndssamtykkes av budsjettansvarlig i hvert av enkelt tilfelle.

Ansatte har ikke anledning til å benytte oppsparte bonuspoeng til privat bruk iht. statens personalreglement.

Refusjon av utlegg og godtgjørelser dekkes etter statens reiseregulativ og satser.

5. Miljøhensyn

Miljø- og bærekraftsyn skal tillegges særlig vekt i en vurdering av om reisen er nødvendig, ved planlegging og gjennomføring av reisen.

Alle reisende skal vurdere valg av reisemåter, reisealternativ og opphold i et miljøperspektiv. Nærmeste leder er ansvarlig for vurderingene.

- Der det er mulig, økonomisk forsvarlig og ikke fører til betydelige ulemper, skal kollektive transportmidler benyttes.
- Reiser innenfor Skandinavia skal som hovedregel skje med tog eller annen kollektivtransport. Unntak skal godkjennes av personalleder.
- Reiser i og utenfor Europa begrenses til det antall reiser som anses strengt nødvendig.
- I tilfeller hvor leiebil anses som nødvendig skal el- eller hybridbil velges der dette er mulig. Samkjøring skal praktiseres i størst mulig grad.
- Overnattingssteder med en uttalt miljøprofil skal prioriteres.

6. Rammeavtaler

- AHO sin rammeavtale med reisebyrå skal benyttes for alle bestillinger av reiser, hotell og leiebil. Unntaket er frivillige studiereiser der studenten selv dekker reisekostnader.
- AHO rammeavtaler skal ikke benyttes til private reiser.

De til enhver tid gjeldende rammeavtaler er tilgjengelig på AHO sin nettside.

7. Bestemmelser for reiser og hotellopphold

7.1. Retningslinjer ved bestilling av reise og hotellopphold

- Alle ansatte som har Feidepålogging, skal bestille egne reiser via reisebyrået AHO har rammeavtale med.
- Alle reiser skal være forhåndsgodkjent av nærmeste leder, eller av en som har fullmakt til å godkjenne reiser innenfor et gjeldende budsjett. Godkjenning skal gjøres skriftlig pr epost, som kan brukes som dokumentasjon.
- Enkelte ansatte har adgang til å bestille reiser for andre.
- Ved bestilling av reise, må budsjettenhet og studiekode oppgis.
- Dersom reisen må avlyses er det den reisendes ansvar å sørge for/melde fra om at billetten eller hotelloppholdet blir avbestilt slik at AHO kan søke om refusjon der det er mulig.

7.2. Reiser til/fra flyplass/togstasjon og på destinasjon.

Som hovedregel skal kollektive transportmidler benyttes til/fra flyplass og på destinasjon. Bruk av taxi skal godkjennes av personalleder på forhånd. Unntaket er uforutsette hendelser som forsinkelser, etc.

Fellestransport for gruppereiser med buss avtales med leverandør av reisebyråttjenester.

7.3. Internettilgang

Utgifter til nødvendig internettilgang i tilknytning til jobb på hotell (eller andre steder) dekkes av AHO.

7.4. Minibar

Ved kjøp fra hotellets minibar gjelder statens diettsatser.

7.5. Tips

Tips til serveringssted, taxi el. l. dekkes i henhold til statens regelverk ikke av AHO.

7.6. Vaskeri-/renseritjeneste på hotell

Bruk av vaskeri-/renseritjeneste i forbindelse med hotellopphold anses som hovedregel å være en privatutgift.

7.7. Diett

Diettgodtgjørelse beregnes ut fra statens satser, med fradrag for måltider. Ved pålagte tjenestereiser skal diett alltid beregnes etter statens satser:

https://arbeidsgiver.dfo.no/lonn-goder-og-reise/reiser-og-statens-satser?size=n_20_n

Ved reiser som den ansatte ønsker å foreta, men hvor nærmeste leder ikke anser reisen nødvendig som ledd i enhetens strategi, kan lavere diettsatser avtales/bortfalle.

Ved ekskursjoner kan lavere diettsatser avtales/bortfalle.

7.8. Informasjon om hvor ansatte og studenter er på reise

Ved bestilling av reiser via reisebyrået AHO har rammeavtale med vil AHO til enhver tid ha oversikt hvor ansatte befinner seg på reise.

Ved bestilling av gruppereiser og lignende skal leverandør av reisebyråttjenesten alltid benyttes.

Ved studiereise og studieopphold i utlandet for studenter, skal den som reiser og den personalansvarlige leder/studentreiseansvarlig ha ansvar å påse at

egenerklærings skjema for alle deltakere på gruppereisen er utfylt, signert og levert. Ved gruppereiser skal det alltid legges igjen en deltakerliste med avreise- og ankomsttidspunkt, flightnummer, destinasjon, navn på hotell og kontaktperson for gruppen. Dette legges i resepsjon før avreise.

7.9. Reiseforsikring

Ansatte i staten er dekket av yrkesskadeforsikringsloven under tjenestereiser den tiden de utfører arbeid på reisen. HTA § 24 kommer til anvendelse for skade som går inn under definisjonen yrkesskade etter HTA § 24 nr. 1. De ansatte er i tillegg ulykkesforsikret under hele reisen (24-timers dekning) i henhold til Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands § 12. Etter denne særavtalen erstattes reiseulykke som medfører død eller medisinsk invaliditet med inntil 30G. Se nærmere om forsikringsdekning etter særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands Statens personalhåndbok (SPH) pkt. 9.2.12

Når det gjelder tjenestereiser i utlandet vises spesielt til «Særavtale for reiser utenlands for statens regning»: https://lovdata.no/dokument/SPH/sph-2023/KAPITTEL_9-3. En tjenestereise er en reise som er pålagt og/eller godkjente reiser av ikke fast karakter i oppdrag for arbeidsgiver/oppdragsgiver jf. Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge 9.3

Alle forsikringsbevis/forsikringskort bør alltid medbringes på alle utenlandsreiser. Når du reiser innenfor EØS-området og Sveits, bør du i tillegg ha med deg europeisk helsetrygdkort som du kan få fra Helseøkonomiforvaltningen (HELFO).

Arbeidstaker eller andre som reiser for statens regning, bør tegne egen privat reiseforsikring. Spesielt gjelder dette ansatte som er på reise, men som ikke faller innunder definisjonen for tjenestereise. Studenter eller andre personer enn AHO ansatte, som får dekket reisen via AHO, må selv sørge for gyldig reiseforsikring.

Reiseforsikring for private reiser dekkes ikke av høgskolen.

Ved uhell og tyveri skal private forsikringer benyttes før Statens egenforsikring.

8. Reiseoppgjør, godtgjørelser og refusjon av reiseutlegg

8.1. Frister for innlevering av reiseregning

Reiseregning skal leveres snarest og helst innen 3 måned etter at reisen er avsluttet.

8.2. Godtgjørelser og refusjon av reiseutlegg

- Det utbetales kostgodtgjørelse etter statens satser for tjenestereiser. Måltider som er dekket av arrangør el. l. skal trekkes ut når reiseoppgjøret utarbeides. Det er statens Regulativ for reiser i Norge og som legges til grunn. Når det gjelder reiser utenfor Norge er det Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge. Den reisende får refusjon for reiseutlegg ved å levere reiseregning. Skattefri refusjon av utgifter forutsetter at utgiftene er nødvendige utlegg i forbindelse med arbeid. Private utgifter dekkes ikke av AHO.
- Kilometergodtgjørelse dekkes etter statens satser. Bruk av privatbil må være forhåndsgodkjent.

9. Brudd på retningslinjene

Hovedregler om økonomiforvaltningen ved AHO omhandler håndtering av avvik. En konsekvens av at reisepolicy for AHO ikke følges er at den ansatte risikerer å ikke få reiseutgifter refundert. Håndtering av avvik følger ellers av det til enhver tid gjeldende regelverk for ansatte ved AHO.

10. Annet

10.1. Pass og visum

Den ansatte skal selv sørge for at pass og visum er i orden i forkant av tjenestereisen. I forbindelse med tjenestereiser dekkes utgifter til visum ved fremleggelse av kvittering.

10.2. Vaksiner for ulike reisemål

Den reisende har ansvaret for at nødvendige sykdomsforebyggende tiltak gjennomføres ved reise til destinasjoner der vaksiner er anbefalt. AHO dekker eventuelle nødvendige utgifter til vaksiner.

10.3. Sikkerhet og beredskap

Utenriksdepartementet gir offisielle reiseråd når det anses å være grunn til å råde fra å reise til et bestemt land, område eller region, eller til å forlate stedet. Alle ansatte og studenter skal ved utenlandsreiser følge de råd gis av Utenrikstjenesten, Utenriksdepartementet og ambassadene.

10.4. Studiereiser

Det skal som hovedregel ikke benyttes fly innad i Skandinavia. Dette gjelder både frivillige og obligatoriske studiereiser. Studiereiser bør begrenses til to utenlandsreiser der det benyttes fly, per kull. Det skal vurderes om det kan være flere formål for reisen. Unntak fra dette skal godkjennes av programstyret. Unntak fra grensen for studieturer per kull skal begrunnes pedagogisk.

Programstyrene skal én gang i året rapportere til ledergruppen hvor mange unntaksbestemmelser som har blitt behandlet og godkjent for hvert studieløp og kull. Det skal sammenfattes en oversikt over de pedagogiske begrunnelsene for hvert enkelt unntak.

10.5 Råd for planlegging av reise

Det finnes tilskuddsordninger for studiereiser med tillegg for grønne reiser innad i Europa – ta kontakt med internasjonalt kontor for mer informasjon.

Benytt en oppdatert CO₂-kalkulator for å planlegge reise og beslutningsgrunnlag på en hensiktsmessig måte.

11. Overordnede klimamål

11.1 Reduksjonsmål

Område	CO ₂ KG utslipp 2022
Europa	27 534
Interkontinental	9 303
Norden	8 150
Innland	9 810
Total	54 797

AHO skal i perioden 2024-2026 redusere CO₂-utslipp i forbindelse med ansattes flyreiser med 20 % sammenliknet med 2022 som et gjennomsnitt for de tre årene. Klimatiltak og -hensyn beskrevet i reisepolicyen skal revideres i 2026, og eventuelt nye tiltak skal tre i kraft fra 2027.

11.2 Personalleders ansvar i imøtekommelse av klimamål

Personalleder har et særlig ansvar for at sine ansatte følger de klimatiltak og -hensyn beskrevet i reisepolicyen, herunder digital deltakelse og tog fremfor fly. Personalleder bes drøfte problemstillingen med sin leder dersom de merker at antall flyreiser forblir høy og/eller antall unntaksbestemmelser er høyere enn forventet.

12. Kontakter

For spørsmål vedrørende:

- Godkjenning av reiser: nærmeste leder
- Reiseoppgjør: Økonomi
- Retningslinjene: Avdeling for organisasjon og virksomhetsstyring
- Stipendordninger: Internasjonalt kontor

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 75/23 Kallelse, toårig åremål på Instituttet for Urbanisme og Landskap

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Knut Helge Rønning
Arkivnummer 23/00786-1
Vedlegg: Begrunnelse for kallelse
Eva Breitschopf - CV 2023

Instituttet for Urbanisme og Landskap ber om å ansette Eva Breitschopf i en 20 % stilling som universitetslektor for en åremålsperiode på 2 år.

Eva Breitschopf har i løpet av de siste to årene vært en sentral bidragsyter og drivkraft i oppbygging av den 5-årige mastergraden i landskapsarkitektur som AHO driver i fellesskap med Universitetet i Tromsø (UiT). Evas bidrag har knyttet seg til oppbygging og undervisning i økologi der hun har vært en del av et team med økologer. AHO vil med et fortsatt engasjement av Eva Breitschopf sikre en nødvendig videreutvikling av økologifaget ved Fellesgraden i landskapsarkitektur.

Eva Breitschopf er utdannet planteøkonom fra Karlsruhe Institute of Technology og fra Universitetet i Tromsø (UiT) og er idag ph.d. stipendiat ved UiT innenfor planteøkologi. Et felt som fortsatt er under oppbygging innenfor landskapsarkitektur, samtidig som det er viktig del av undervisningen ved Fellesgraden.

Fellesgradens videre fremgang er avhengig av et tett og velfunderende samarbeid mellom AHO og UiT. Dette er et kontinuerlig arbeid som drar stor nytte av at deler av lærerteamet som underviser på programmet har tilknytning til begge institusjonene. Dette har Eva og er derfor, med sin spesifikke og spissede fagkunnskap og med innsikt i økologiundervisning av landskapsarkitekter, en sentral faglig resurs og viktig brikke i videreutvikling av Fellesgraden. Det vil være svært få andre i fagmiljøet som vil kunne ivareta denne stillingen på en bedre måte.

Instituttleder Hanna Dencik Petersson gir sin anbefaling i å ansette Eva Breitschopf i en åremålsstilling. Hennes anbefaling følger vedlagt.

Universitets- og høyskolelovens § 6-6 åpner for at «*det kan nyttes midlertidig ansettelse i inntil 20 prosent av undervisnings- og forskerstilling. Det kan ansettes på åremål i bistilling. Åremålsperiodene kan være fra to til seks år.*»

Stillingen er i henhold til bemanningsplanen for fellesgraden en førstestilling, men på grunn av Breitschopfs erfaring og pågående ph.d-arbeid vurderes kompetansen som ivaretatt for programmet.

Forslag til vedtak:

Eva Breitschopf ansettes i en 20 % stilling som universitetslektor for en åremålsperiode på to år, fra 01.01.2024 – 31.12.2025.

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: Begrunnelse for kallelse

Tilgangskode: Keep from public access

Paragraf: Offl § 25

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: Eva Breitschopf - CV 2023

Tilgangskode: Keep from public access

Paragraf: Offl § 25

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 76/23 Søknad om status som professor emeritus - Birger Sevaldson

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Evy Karoline Ludvigsen
Arkivnummer 23/00772-1
Vedlegg: Søknad om status som professor emeritus, Birger Sevaldson
Begrunnelse fra instiuttleder og faggruppeansvarlig SOD docx

AHO praktiserer en ordning der styret formelt behandler søknader om status som emeritus. Det primære formålet er å legge til rette for at AHO kan benytte seg av kompetansen og kapasiteten hos pensjonister som fortsatt er aktive i vitenskapelig arbeid som har relevans for AHOs faglige virksomhet.

«I hovedsak vil ordningen være aktuell for vitenskapelige toppstillinger, normal professor. Disse kan få tittelen professor emeritus», jfr. reglement for emeritiordningen ved AHO.

Emeritiavtalen inngår for 3 år med mulighet for forlengelse 1+1 år av rektor.

Birger Sevaldson fylte 70 år i september d.å., og er nå inne i en forlengelse av sitt ansettelsesforhold ut året, i påvente av ferdigstillelse av rekrutering av hans etterfølger.

Birger Sevaldson søker om status som professor emeritus for å fortsette sitt virke innen flere områder: fortsatt engasjement i EVU-programmet, sikre kontinuitet og kapasitet i veiledningen av masteroppgaver for studenter som han allerede veileder, samt ledelse av den kommende RSD-konferansen i 2024. Videre ønsker han å sikre en jevn overgang til sin etterfølger og å opprettholde kontinuitet i EVU-programmet.

Instituttleder Steinar Killi og faggruppeansvarlig for service orientert design, Andreas Wettre, har begge levert anbefalinger for å tildele professor emeritus status til Birger Sevaldson. Sevaldson har vært en sentral skikkelse ved AHO og tidligere Institutt for Industridesign i over 30 år, spesielt innen SOD. Killi understreker Sevaldsons betydning i oppbyggingen av SOD og EVU-programmet. Han peker på Sevaldsons posisjon som en nestor i det internasjonale SOD-miljøet og viktigheten av å beholde hans faglige tilknytning for både instituttet og AHO.

Wettre støtter Sevaldsons søknad og påpeker hans fundamentale rolle i utviklingen av SOD. Han fremhever Sevaldsons betydning for å tiltrekke studenter til AHO og hans popularitet blant både studenter og kolleger.

Forslag til vedtak:

Styret tildeler Birger Sevaldson status som professor emeritus i perioden 01.01.2024-31.12.2026.

Søknad om status som professor emeritus

Det er to viktige områder som trenger min erfaring og kapasitet, og som jeg har stor motivasjon for å jobbe med;

1. EVU programmet
2. RSD konferanse (oktober 2024)

Når det gjelder EVU programmet er de som startet i 2021 inne i sitt år der de skriver sin masteroppgave. Jeg veileder 8 av studentene på dette kullet og vil gjerne følge disse helt i mål. Det vil være uheldig om disse må bytte veileder midt i sin masteroppgave.

Det kullet som startet i 2023 har nå gjennomført sitt første år og skal i 2024 gjennom 4 moduler (8 seminarer á 3 dager) og skal skrive sine masteroppgaver i 2025. Dette er studenter jeg har fulgt tett i hele 2023. Videre ser jeg for meg, og har blitt spurt, om jeg kan bidra inn på samlingene i 2024. Trolig vil det også være både spennende for meg og nyttig for AHO om jeg veileder noen av disse i deres arbeid med masteroppgavene når den tid kommer. At jeg fortsetter å bidra på EVU vil gi en god kontinuitet og et viktig overlapp i forhold til min etterfølger som enda ikke er ansatt.

RSD konferansene, årlige internasjonale konferanser for Relating Systems thinking and Design, har vært arrangert siden 2012 og startet på AHO. Vi skal arrangere denne for 4de gang i 2024 (den har også vært arrangert i India, USA, Nederland, England og trekker interesserte fra hele verden). Jeg har vært sentra i å arrangere disse konferansene i en årrekke og ønsker å bidra med å få dette til å bli en god konferanse i 2024, der målet er å ta arrangementet noe ned i forhold til hva det var i 2023 for å gjøre det mindre krevende å arrangere og mer inspirerende for de som deltar. Jeg er allerede dypt inne i å planlegge detaljene i denne konferansen.

Om jeg også kan bidra med enkelte foredrag og diskusjon i andre SOD relaterte sammenhenger vil jeg selvfølgelig gjerne gjøre det. Da vil det være naturlig at kursansvarlig inviterer meg inn der hvor mitt bidrag kan være ønskelig.

Med vennlig hilsen

Birger Sevaldson

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Begrunnelse for professor Emeritus, Birger Sevaldson

Begrunnelse fra instituttleder Steinar Killi

Birger Sevaldson har vært tilknyttet AHO og tidligere Institutt for Industridesign i mer enn 30 år. De siste 11 årene har han bygget opp system orientert design, SOD, til å bli en internasjonalt anerkjent disiplin innenfor design. Han har også bygget opp institutt for Designs eneste EVU, innenfor SOD. Han er også en nestor i det internasjonale SOD miljøet og har hentet RSD konferansen tilbake til Norge og AHO i 2024. Denne konferansen ble første gang avholdt på AHO i 2012. Det vil være svært viktig for både instituttet og AHO å beholde en faglig tilknytning til Birger Sevaldson.

Det søkes derfor om å innvilge emeritus status for Birger Sevaldson.

Med vennlig hilsen,

Steinar Killi

Begrunnelse fra faggrupeleder for service orientert design, Andreas Wettre

Birger har bygget opp System Orientert Design og hans bok om dette summerer opp og fungerer som fundamentet for våre kurs og forskning innenfor systemisk design. Han har sammen med Andreas Wettre bygget opp vårt EVU program i SOD og har vært et av de navnene som trekker studenter til AHO gjennom sin solide internasjonale tilhengerskare. Ved at han kan fortsette å bidra i dette og annet relatert arbeid sikrer vi et godt overlapp og kapasitet i forhold til hans etterfølger. Birger er svært godt likt av studentene og sine kolleger og brukes mye som faglig sparringpartner for SOD teamet og andre ansatte på AHO.

Med vennlig hilsen,

Andreas Wettre

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 77/23 Budsjett 2024

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Bujar Shala
Arkivnummer 22/00909-7
Vedlegg: Budsjett 2024

Budsjettforslag for 2024

Forslaget til budsjett for 2024 er et stramt budsjett, men det er et budsjett som er lagt i balanse. Dette inkluderer investeringer.

Det legges til grunn at det forventede mindreforbruket i 2023 ikke overføres til 2024, men at dette er med på å styrke "fondet". Som styret er kjent med går vi mot krevende økonomiske tider, og det vil være viktig å ha en reserve.

I henhold til styrets vedtak om budsjettmodell følger budsjettfordelingen den tidligere budsjettmodellen med de mindre endringene som ble vedtatt i sak 60/23; synliggjøring av strategiske midler, flerårig investeringsplan og endringer i fordelingsmodell for instituttbudsjettene.

Budsjettforslaget er realistisk i dagens situasjon hvor rammebevilgningene går ned. AHO har et reelt kutt i bevilgningen sammenlignet med 2023. For at AHO skal ruste seg til fremtiden er det satt av tydelige strategiske midler og investeringer i budsjettet. Lønnskostnadene skal reduseres på sikt og lønnsbudsjettet for 2024 er en mindre tilpasning med henblikk på i løpet av 2024 å få til nye planleggings- og styringsverktøy. Det er lagt opp til et mindre realkutt i avdelingenes driftsbudsjetter. Felles driftskostnader og instituttenes driftskostnader er prisjustert slik at de videreføres på omtrent samme nivå som i 2023.

I tråd med tidligere diskusjoner i styret legges det frem et langtidsbudsjett for perioden 2025-2028.

Forslag til vedtak:

- Styret vedtar budsjett for 2024.
- Styret delegerer til rektor å fordele strategiske midler i tråd med forslaget som ligger til grunn i saken.
- Styret delegerer til rektor å fordele midler satt av til investeringer.

Budsjettforslag 2024

Innledning

Denne saken handler om forslag til budsjett og fordeling for AHO for 2024. Det er lagt opp til et budsjett og fordeling av kostnader som går i balanse i 2024, inkludert investeringer. Det planlegges dermed at tidligere ubenyttede bevilgninger i utgangspunktet vil være like ved starten og slutten av året, i desember 2023 og desember 2024. Under usikkerheten som gjelder med tanke på økonomisk omstillingsbehov frem mot 2030 vil det være vesentlig.

Bevilgning fra kunnskapsdepartementet (KD)

I forslag til statsbudsjettet er det foreslått en ramme for AHO på 252,7 mill. kr. I tillegg får AHO viderefordelt 12,9 mill. kr fra Universitetet i Tromsø, knyttet til studieplasser på landskapsarkitekturprogrammet. Totale bevilgninger summerer seg da til 265,6 mill. kr. Endelig statsbudsjett er ikke vedtatt ennå, slik at det kan i teorien komme endringer.

Totale inntekter og endringer i KD-tildeling

Totale inntekter, inkludert bevilgning og andre estimerte inntekter til disposisjon i 2024 er 273,1 mill. kr, noe som er en nominell økning fra 2023 på 7,9 mill. kr. Totale kostnader/fordeling til enhetene er også 273,1 mill. kr, vi har et budsjett i balanse ved utgangen av år 2024.

Tildelingen til AHO fra Kunnskapsdepartementet kuttes reelt med 3,7 mill. sammenlignet med tildelingen for 2023. Resultatbasert endring er minimal (ned 0,3 mill.) og kommer som en sum av noe oppgang i studiepoengsproduksjon (men mindre enn økt studenttall fra 2021 til 2022 skulle tilsi) og noe reduksjon i antallet kandidater som ble uteksaminert og antallet disputaser i 2022. KD-bevilgningen reduseres først og fremst som en følge av "inndekning av satsninger" der AHO bidrar med 1,9 mill. samt reduksjon som en følge av ekstra rekrutteringsstillinger i 2020 der midlene nå trekkes tilbake (med 1,0 mill.). Lønns- og prisjusteringen samlet for revidert budsjett 2023 og forslaget for 2024 utgjør 15,8 mill. nominelt og det forklarer at KD-bevilgningen totalt går opp med 12,1 mill.

Tabell 1. Bevilgninger og andre inntekter

Bevilgninger og andre inntekter og refusjoner	2023	2024	endring
Bevilgning fra KD	240 534	252 684	12 150
Bevilgning fra UIT	12 536	12 912	376
Sum bevilgninger	253 070	265 596	12 526
Papiravgift	350	360	10
Verksted	1 820	1 800	-20
EVU	2 400	3 200	800
Ny - inntekter egenbetaling studenter (ikke-EØS)	300	2 178	1 878
Refusjoner Nav	3 100	0	-3 100
Nettobidrag/Overhead/Frikjøp og egenandel prosjekter	4 200	0	-4 200
Sum andre inntekter og refusjoner	12 170	7 538	-4 632
Sum Bevilgning og andre inntekter/refusjoner	265 240	273 134	7 894

Bevilgningen fra KD inklusive overføringen fra Universitetet i Tromsø utgjør 265,6 mill. kr. I tillegg estimeres andre inntekter slik: Verkstedet med 1,8 mill., EVU 3,2 mill., egenbetalinger fra studenter (ikke EØS) med 2,2 mill., og andre inntekter med 0,4 mill. Inntekt fra EVU er budsjettet lavere enn i

2023, fordi vi i 2024 kun vil ha et kull inne, mens vi i 2025 igjen har to kull inne samtidig. Studenter utenfor EØS er budsjettert med seks nye betalende studenter i 2024.

Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter (frikjøp av stillinger og overhead) og refusjoner fra NAV blir flyttet fra inntekter og budsjettert som reduksjon av kostnader. Derfor viser tabellen en reduksjon på inntektssiden på disse postene. Dette er en rent teknisk endring uten økonomisk betydning.

Budsjettet for 2024 er relativt stramt. Som styret er kjent med fra arbeidet med økonomisk omstilling må det fra 2025 gjøres årlige reduksjoner på omtrent 4-5 millioner per år. En tett økonomioppfølging gjennom 2024 er nødvendig.

Størrelsen på fond gjennom 2024

Ved inngangen til 2023 var akkumulerte ubenyttede bevilgninger (fra tidligere år) kun 1,8 mill. kr. Dersom resultatet for 2023 blir som antatt innebærer dette at vi har 6,5 mill. kr mer i udisponerte midler per 31.12.23 enn ett år tidligere. En estimert saldo på tidligere ubenyttede bevilgninger vil da være 8,3 mill. ved inngangen til 2024. I etatsstyring for 2023 ble det kommentert at AHOs midler på bok (som da var 0,8%) var på et "lavt nivå". AHO er enig i det, gitt våre fremtidige behov for økonomisk omstilling og nedtrapping av samlet antall studenter. En estimerte sum på bok på 8,3 mill. vil tilsvare 3,1 % av bevilgningen.

Forslag til AHO-budsjett 2024, kostnadsrammer, felleskostnader og administrasjon

Lønnsbudsjettet inneholder kostnader for de faglige og administrative stillingene som AHO har per i dag og de som det planlegges for i 2024. Det er gjort en gjennomgang for å sikre at instituttene har nødvendig undervisningspersonale til rammene av dagens undervisning. Enkelte stillinger erstattes der ansatte pensjoneres eller åremål utløper, men det gjelder ikke alle. Det budsjetteres for 151,3 årsverk i 2024 (pluss 18,8 årsverk med rekrutteringsstillinger, sum 170,0). Dette er en marginal økning fra faktisk antall årsverk AHO har i 2023 på 168,3 (men et par årsverk utføres gjennom vikarbyrå i 2023 og disse er ikke med i tallet på 168,3). Opptellingen for et år siden viste at 153,7 årsverk (pluss rekrutteringsstillinger) var det nødvendige, altså er det redusert med 2,5 årsverk. Rekrutteringsstillinger har også noe nedgang. AHO når høyeste bemanning nå i år og i 2024 før det reduseres med 5-10% i årene frem mot 2030 gitt omstillingsbehovet.

Tabell 2. Oversikt AHOs stillinger budsjettert i 2024

Institutt/avdeling	ARK	UL	DES	ADM	SUM
Antall årsverk 2024	35,2	22,7	34	59,4	151,3

Det tar lengre tid å ansette i stillinger enn planlagt. Dette er den mulige besparelsen for AHO også neste år. Når vi legger stillingsopptellingen til grunn er det estimert at det tilsvarer personalkostnader på mellom 164 og 165 millioner. Det er usikkerhet om man klarer å spare inn 3 til 4 millioner på naturlige måter (vakanser, forskyvninger, permisjoner osv.) eller om man må ta ut noen av stillingene som per i dag er budsjettert. I utgangspunktet vil reduksjonen bli fordelt forholdsmessig, samme prosent hos alle institutter og avdelinger. Det er inkludert fire nye stipendiater, med planlagt oppstart september 2024.

Tabell 3. Oversikt AHO, alle kostnadsrammer pr. institutt og avdeling 2024.

	Budsjett 2023	Prognose 2023	Budsjett 2024	% andel av Budsjett 2024
Inntekter	257,5	267,7	273,1	100 %
Personalkostnader	161,0	159,0	161,0	58,9 %
Nettobidrag fra prosjekter	-3,5	-3,5	-3,0	-1,1 %
Foreldreperm, sykdom	-3,1	-4,0	-1,5	-0,5 %
Felles	61,0	64,0	64,7	23,7 %
Rektor, prorektor, direktør	1,2	1,5	1,5	0,5 %
Strategiske midler		0,0	3,5	1,3 %
Avd. OV	15,6	0,2	17,4	6,4 %
Avd. UFF	16,6	1,6	14,7	5,4 %
Institutt ARK	3,2	3,2	3,4	1,3 %
Institutt UL	3,0	3,0	2,6	1,0 %
Institutt DES	2,4	2,4	3,0	1,1 %
Investeringer		3,0	5,9	2,2 %
Resultat	0,0	4,67	0,0	

Felles driftsbudsjett er oppjustert som følge av forventet inflasjon, samt at vi har lagt til kategorier som ikke var budsjettet tidligere (hvorav 1,4 mill. som tidligere var budsjettet under avd. UFF). Det er også gjort noen budsjettekniske flyttinger av enkelte poster som hører hjemme under felles.

Faste felleskostnader er i hovedsak husleie, energi (strøm og fjernvarme), renhold, osv.

Tabell 4. Felleskostnader

Felleskostnader	2023	2024	endring
Faste felleskostnader	57 780	64 700	6 920
Fastlønn inkludert vikarer	162 400	161 000	-1 400
Vikarer (ubesatte, som oftest kjøp av vikartjenester)	3 000	2 000	-1 000
Total	223 180	227 700	4 520

Vikarbehovet forutsettes for 2024 å være på et lavere nivå (2,0 mill.) enn det som ble budsjettet for i 2023 (3,0 mill.), selv om vi vet at faktisk vikarbruk for 2023 blir enda høyere enn budsjettet (omtrent 4,9 mill.). Den ekstraordinære situasjonen som har vært i både 2022 og 2023 vil forhåpentligvis ikke gjenta seg. Ellers er det lagt til grunn en kostnadsvekst på 2% for 2024 for de fleste kostnader i administrasjonens to avdelinger. Dette er lavere enn forventet prisvekst 2024, noe som reelt sett innebærer et lite flatt kutt.

Det er verdt å nevne er at for IKT har vi gjort en gjennomgang og oppjustert budsjettet med 14% fra 10,0 mill. til 11,4 mill. Det var for lavt budsjettet i 2023 i tillegg til at IKTs vare- og tjenestekjøp i større grad følger internasjonale priser. Betydelig inflasjon og valutakursendringer spiller dermed inn i størst grad for den enheten.

Investeringer

Det er spilt inn investeringsbehov for perioden 2024-2028, og det er noe etterslep og behov fra tidligere år. Det innspilte behovet for investeringer i 2024 ligger på 11,6 mill., mens innspillene gradvis reduseres de påfølgende år.

Det er allerede vedtatt en investering på 2 mill. for nye nettsider i 2024. Det foreslås at det i tillegg settes av 3,9 mill. til andre investeringer, og at rektor får ansvar for å sikre fordeling av disse. I

revidert budsjett vil det kunne vurderes om det er kritiske investeringsbehov som ikke kan løses innenfor vedtatt investeringsramme for 2024.

Tabell 5. innspill til investeringer 2024-2028.

Innspill til investeringer	2024	2025	2026	2027	2028
Delsum innspill verksted	5 388	5 600	600	600	600
Delsum innspill IKT	2 764	2 139	2 139	1 966	1 966
Delsum innspill Eiendom	1 450	200	600	-	-
Ny nettside AHO	2 000	-	-	-	-
Sum innspill investeringer	11 602	7 939	3 339	2 566	2 566

Institutter

Samlet tildeling til instituttene økes noe fra 2023 til 2024, fra 8,6 mill. til 9,0 mill. Det er omtrent som forventet prisvekst. Økonomienheten har laget en enkel tilnærming som brukes (kun) i 2024 for å fordele de 9,0 mill. Det baseres på en basiskomponent og incentivkomponent til hvert institutt, hvor incentivdelen utgjør om lag 20%. Basiskomponenten utgjøres av en grunnbevilgning til hvert institutt på 0,7 mill, en sats per studiepoengsenhet og en per ansatt (på hvert institutt). Tallene vi bruker nå i budsjettprosessen i november 2023 er talt opp og det er gjort en justering for ex.phil (som ARK står for). Incentivdelen består av en sum per doktorgrad/disputas og en sats for mengden frikjøp av de faste ansatte (uavhengig av stillingsnivå setter vi samme sats). UL får et mindre tillegg, knyttet til ekstra kostnader i forbindelse med fellesgraden i landskapsarkitektur. Rammen for hvert institutt inkluderer driftskostnader for EVU.

Tabell 6. Instituttene 2024

Instituttene	2023	2024	Endring
Institutt ARK	3 240	3 351	111
Institutt Design	2 386	3 016	630
Institutt UL	3 001	2 641	-360
Total	8 627	9 008	381

Strategiske midler for 2024 (og påfølgende år)

I tråd med styrets diskusjon og styrevedtak i oktober, avsettes det en større sum til strategiske satsninger. For 2024 legges det opp til strategiske satsninger på totalt 3,5 mill. Disse midlene fordeler seg mellom tiltak til omstillingsprosjektet, initiativer i henhold til Agenda 2025 og midler til arbeidet med ny strategi.

Det settes av strategiske midler på 1,2 mill. til å støtte opp om de omstillingsprosjekter som skal gjennomføres i 2024. Dette dreier seg både om kjøp av tjenester, driftsmidler til gjennomføring av workshops og til eventuelt frikjøp av bemanning for å gjennomføre arbeidet.

Det settes av 0,95 mill. til å følge opp tiltak knyttet til strategien, både med faglig utvikling og kompetanseheving innen bærekraftsområdet og for ulike tiltak for å heve kompetanse innen phd-veiledning og arbeid med forskningssøknader. I tillegg foreslås det en liten pott for å arbeide med en strategi for AHOs verksteder.

For 2024 foreslås det å sette av 0,1 mill. til å igangsette arbeidet med en ny strategi, mens det for 2025 foreslås ytterligere 0,9 mill.

Styresak 81/23 har en gjennomgang av de strategiske satsninger som planlegges i 2024.

Langtidsbudsjett for fem år (2024 – 2028)

Vi har brukt litt tid på å se på de økonomiske fremtidsutsiktene, i første omgang i et femårig perspektiv. Økonomisk omstilling er nødvendig helt frem til 2030 da våre inntekter er estimert å være omtrent 30 mill. lavere enn i dag.

Tabell 7. Viser langtidsprognose for de kommende fem år (tall i faste 2024-kroner).

	Budsjett 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028
Inntekter	273,1	267,6	265,4	255,1	248,1
Personalkostnader	161,0	159,0	155,0	151,0	147,0
Nettobidrag fra prosjekter	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Foreldreperm, sykdom	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Felles	64,7	64,4	64,4	63,4	60,4
Rektor, prorektor, direktør	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Strategiske midler	3,5	3,8	3,5	2,0	2,0
Avd. OV	17,4	17,1	16,7	16,4	16,0
Avd. UFF	14,7	14,4	14,1	13,9	13,6
Instututt ARK	3,4	3,3	3,2	3,2	3,1
Institutt UL	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4
Institutt DES	3,0	3,0	2,9	2,8	2,8
Investeringer	5,9	5,2	6,6	4,4	4,4
Resultat	0,0	-2,0	-0,5	-1,3	-0,5

Kommentarer:

- Det forutsettes et mindre kutt i bevilgningen i tillegg til kjente reduksjoner ifm. med nedtrappingen.
- Investeringer er satt til 90% av det innmeldte totalbehovet i perioden, men med noe forskyvninger mot 2026 og senere år.
- Personalkostnader reduseres gradvis med i alt 9% i perioden.
- Husleie- og arealkostnader reduseres med en million fra 2027 og fire millioner fra 2028.
- Alle andre driftskostnader kuttes reelt med ca. 2% per år

Forutsetninger, risiko og muligheter i budsjettet

Det er relativt liten risiko knyttet til inntektssiden. Bevilgningsinntektene er en gitt sum, mens det er noe risiko knyttet til inntekter fra EVU, fra hvor mange nye ikke-EØS-studenter som kommer høsten 2024 og nøyaktig volum på refusjoner fra NAV og nettobidrag fra EFV-prosjekter. Lønnsbudsjettet er stramt også i 2024 og må følges opp nøye.

Det er forventet at fondet vil være ca. 8,3 mill. kr ved inngangen til 2024, bruk av fond utover investeringsvolumet som foreløpig er budsjettert vil man kunne vurdere når man ser an utviklingen utover i 2024.

AHO bør heller ikke i 2024 ta for stor økonomisk risiko. AHO skal jobbe videre med å forbedre prosess knyttet til økonomiske langtidsprognoser, både på lønns-, drifts- og investeringssiden.

Fra 2025 tar vi i bruk ny budsjettmodell som innebærer større økonomisk autonomi og ansvar for hvert institutt og avdeling, dette innebærer både risiko og muligheter. Prosessen rundt det arbeidet blir vesentlig i 2024.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 78/23 Regnskapsrapport per oktober 2023

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Bujar Shala
Arkivnummer 21/00765-23
Vedlegg: Driftsregnskap AHO per oktober 2023

Vedlagt driftsregnskap per oktober 2023.

Driftsregnskap AHO per oktober 2023

Innledning

Det var forventet at det skulle være like mye inntekter som kostnader på dette tidspunkt, mens regnskapet viser høyere inntekter enn kostnader med cirka 15,3 mill. kr.

Dette skyldes fortsatt merinntekter knyttet til at det er flere studenter på videreutdanningene og flere ikke EØS-studenter enn antatt på budsjetteringstidspunktet, og at AHO har fått en ekstratildeling fra revidert statsbudsjett som synliggjøres her.

AHO vil kun bruke deler av de inntektsøkningene som har kommet i 2023, det betyr at AHO vil kunne styrke fondet som per utgang av 2022 var lavere enn anbefalt. Vi viser ellers til nærmere forklaringer under tabellen.

Tabell 1: Regnskap pr oktober 2023 inkl. prognose pr desember 2023

	Regnskap 10-2022	Regnskap 10-2023	Budsjett 10-2023	Avvik 10-2023	Årsbudsjett 2023	Prognose 2023	
Inntekter:	-203 825 353	-222 717 628	-210 551 405	-12 166 223	-257 205 138	-269 400 000	✓
Lønnskostnader:	119 478 947	126 099 555	132 107 562	-6 008 008	161 085 000	159 400 000	✓
Arkitektur	31 011 537	31 617 919	32 636 733	-1 018 814	39 984 384	39 800 000	
Urbanisme	21 572 886	20 560 778	21 461 467	-900 689	26 245 572	26 100 000	
Design	24 614 988	29 235 956	29 577 061	-341 104	36 273 792	36 800 000	
Admin inkl.drift og fellestj.	42 279 535	44 684 901	48 432 300	-3 747 399	58 581 252	56 700 000	
Driftskostnader:	87 106 842	78 293 595	78 412 815	-119 220	96 120 138	100 210 000	
Arkitektur	1 979 656	1 596 353	2 367 133	-770 780	3 030 000	2 730 000	
Urbanisme	1 322 348	1 161 861	2 030 200	-868 339	2 530 000	2 230 000	
Design	634 814	693 827	1 580 200	-886 373	1 950 000	1 650 000	
Admin inkl.drift og fellestj.	83 170 024	74 841 554	72 435 282	2 406 272	88 610 138	93 600 000	✗
Driftsresultat:	2 760 435	-18 324 478	-31 027	-18 293 451	-	-9 790 000	
Investeringer*:	826 252	3 021 615	-	3 021 615		3 250 000	
Resultat:	3 586 688	-15 302 864	-31 028	-15 271 836	-	-6 540 000	✓
					* Fond per 01.01.2023	-1 732 127	
					Forventet fond per 31.12.2023	-8 272 127	
					Andel av bevilgning	3 %	✓

Avvik mellom regnskap og budsjett – AHO nivå

AHO sitt mindreforbruk mot budsjett på rundt 15,3 mill. kr pr utgangen av oktober fordeler seg slik:

Inntekter (merinntekt ca. 12,2 mill. kr)

Lønnskostnader (mindreforbruk ca. 6,0 mill. kr)

Driftskostnader (mindreforbruk ca. 0,1 mill. kr)

Investeringer (forbruk 3,0 mill. kr)

Avvik inntekter (merinntekt ca. 12,2 mill. kr)

Merinntekter på 12,2 mill. kr er relatert til merinntekter fra kurs- og studieinntekter samt ekstratildelingen fra revidert budsjett.

Om lag 5,3 mill. kr er reelle merinntekter knyttet til at det er flere studenter på videreutdanningene enn antatt på budsjetteringstidspunktet og om lag 1,5 mill. kr er reelle merinntekter knyttet til at det er flere ikke EØS-studenter enn forventet.

I tillegg har AHO fått ca. 5,4 mill. kr fra KD som ekstraordinær kompensasjon for pris og lønnsjustering. De resterende 0,4 mill. kr merinntekt er relatert til omfordeling av studieplasser for flyktninger fra Ukraina, mens cirka 0,4 mill. kr mindreinntekt gjelder små periodiseringsavvik (internhandel verksted).

Avvik lønnskostnader (mindreforbruk ca. 6,0 mill. kr)

Tabellen viser at om lag 3,7 mill. kr av mindreforbruket på lønn gjelder administrasjon, mens fagsiden viser totalt sett et mindreforbruk på cirka 2,3 mill. kr mot budsjett.

Den viktigste forklaringen på underforbruket på administrasjonsnivå er refusjonene fra NAV som pr utgangen av oktober er 1,6 mill. kr høyere enn budsjettert. Disse 1,6 mill. kr må sees i sammenheng med at AHO pr august har regnskapsført vikarkostnader i administrasjonen. Vikarkostnadene synes under driftskostnader. Dette er personale AHO har måttet sette inn i forbindelse med oppståtte vakanser og syke/foreldrepermisjoner som (begge forhold) reduserer lønnskostnadene.

Om lag 1,4 mill. kr gjelder periodiseringsavvik og avsetninger for ubrukte feriedager og plusstid fa 2022. Dette er opptjent, men ikke avvirket ferie og plusstid og gjelder bare for administrative ansatte. Eventuelle endringer vil mest sannsynligvis øke lønnskostnadene tilsvarende (i tilfelle saldoen på ikke avvirket ferie og plusstid øker).

En del av mindreforbruket på instituttnivå skyldes mer frikjøp enn budsjettert. Frikjøp er når en fast ansatt kjøpes fri fra stillingen for å jobbe med et eksterntfinansiert prosjekt for en spesifikk periode. Nettoinntekten AHO får fra de eksterne prosjektene var per 31. oktober omtrent 0,2 mill. kr mer enn budsjettert. Dette frikjøpet (kostnadsreduksjonen) står i Tabell 1 under hvert institutt sine lønnskostnader mens de indirekte kostnadene (overhead) som dekkes av de eksterntfinansierte prosjektene finnes under driftskostnader, også det som en kostnadsreduksjon. Cirka 0,8 mill. kr mindreforbruk gjelder små periodiseringsavvik og forsinkelse i bilagsføring for høstsemesteret per 31. oktober 2023. Resten av mindreforbruket (ca. 2,0 mill. kr) både på administrasjonsnivå og instituttnivå skyldes stort sett at utbetalingene knyttet til årets lokale lønnsforhandlinger ikke enda er ferdig.

Avvik driftskostnader (mindreforbruk ca. 0,1 mill. kr)

Tabellen viser at fagsiden har et mindreforbruk med ca. 2,5 mill. kr, mens AHO felles inkludert administrasjonen har brukt 2,4 mill. kr. mer enn budsjettert på driftkostnader.

Mindreforbruket på instituttnivå (ca. 2,5 mill. kr) skyldes forsinkelse i bilagsføring for høstsemesteret per 31. oktober 2023, og noen omdisponering fra driftskostnader til lønnskostnader (timebasert lønn som egentlig står under hvert institutt sine lønnskostnader i Tabell 1). Dette skal delvis regnes som noen reel innsparing av driftkostnader.

Merforbruket på administrasjon inkl. drift og fellestjenester (ca. 2,4 mill. kr. mer enn budsjettert) viser størst avvik på AHO fellesutgifter. Dette avviket er mindre enn i forrige rapport. Den største posten er fortsatt merforbruk til vikarer (1,5 mill. kr). Viser til omtalen over av mindreforbruk på lønn på administrativ side der dette settes delvis i sammenheng med vikarbruk. Resten skyldes fortsatt merutgifter til husleie (0,7 mill. kr), og ikke budsjettert kostnad til utvikling av nytt arkiv- og saksbehandlingsystem i digitaliseringstiltak 2023 for ca. 0,2 mill. kr.

Administrasjon ekskl. drift og fellestjenester er stort sett i balansen per 31. oktober. Avviket relatert til merforbruk og ikke budsjettert tjenesteabonnement, konsulentbistand og lisenser for diverse av AHO digitale systemer kompenseres med bl.a. mindreforbruk på bistand i kommunikasjonsrådgivning, design, språkvask og små periodiseringsavvik.

Om investeringskostnader (forbruk 3,0 mill. kr)

Investeringer i 2023 er hovedsakelig knyttet til IKT-investeringer og kjøp av møbler som er knyttet til de nye administrasjonslokalene i Maridalsveien 19. Planlagt nivå på investeringer har blitt justert gjennom året, og ble lavere enn opprinnelig forespeilet i budsjettsprosessen som følge av merforbruket vi hadde i 2022. Dette ble håndtert i budsjettsrevisjon i juni. Ekstratildelingen i revidert budsjett var nødvendig for at AHO ikke skulle ende med et merforbruk i 2023, de nødvendige investeringene kunne ikke reduseres noe særlig (ref. vedtakssak 35/23 av 14.6.23).

"Fond"

Tabell som viser utvikling for AHOs tildelte midler fra tidligere år som enda ikke er brukt:

Utvikling gjennom 2023	
Tidligere ubrukte midler (balanse) per 31.12.2022	1 732 127
Estimert mindreforbruk for hele 2023 (inkl. investeringer)	6 540 000
Prognose for ubrukte midler per 31.12.2023	8 272 127

Ubrukte midler vil i så fall utgjøre 3% av tildelingen.

Estimat for endelig resultat 2023

Tabell 1 viser våre prognoser til forventet resultat pr. 31.12.2023. Prognosene inkluderer momentene som både trekker i positiv og negativ retning.

Siste oppdaterte prognoser inkludert planlagte investeringer peker på at AHO styrer mot et mindreforbruk på ca. 6,5 mill. kr. for 2023. AHO kan registrere reelle merinntekter i 2023. Dette er knyttet til at det er flere studenter på videreutdanningene og flere ikke EØS-studenter enn antatt på budsjetteringstidspunktet samt ekstratildelingen fra revidert budsjett.

Prognosen regner med inntekter i størrelsesorden 12,2 mill. kr over budsjettet i 2023. Utviklingen følges tett.

Samtidig kommer AHO til å bruke mer driftsmidler enn det som var planlagt og dette er en kombinasjon av forskjellige hendelser som er beskrevet i avviksforklaringen mot budsjett, ikke planlagte utgifter og samtidig at AHO, som mange andre organisasjoner i sektoren, ble utsatt for en prisøkning langt over det vi fikk kompensert av KD. Prognosen regner i sum med driftskostnader (blant annet IKT, vikarbruk og husleie) i størrelsesorden 4,1 mill. kr over budsjettet.

Lønnsoppgjør samt avsetninger for pensjonskostnader, ubrukte feriedager og plusstid er fortsatt under beregning. Eventuelle endringer vil mest sannsynlig justere prognosen for lønnskostnader noe. Et estimat av besparelsen er nå hensyntatt i prognosen, endelige tall får vi ved årsavslutning. Prognosen regner i sum med lønnskostnader (vakanser, lønnsoppgjør og NAV-refusjoner) i størrelsesorden 1,7 mill. kr mindre enn budsjettet. Utviklingen følges tett.

AHO har i 2023 gjort investeringer knyttet til IKT og innkjøp av møbler til de nye administrasjonslokalene i Maridalsveien 19, samt små investeringer knyttet til verksted på slutten av året. Prognosen regner med investeringskostnader i størrelsesorden 3,25 mill. kr.

Merk at denne prognosen for AHO til forventet resultat pr. 31.12.2023 bygger på en vurdering av hva som er mest sannsynlig med den informasjonen økonomienheten har nå i slutten av november.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 79/23 Rektors rapport

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Irene Alma Lønne
Arkivnummer 23/00766-1
Vedlegg: Rektors rapport til styremøte 6. desember

Vedlagt rektors rapport til styret.

Rektors rapport til styremøte 6. desember

Internett og intranett

AHOs kommunikasjonsenhet har de siste månedene utviklet intranettet på en SharePoint-kommunikasjonsside. Hovedmålet med intranettet er å dele viktig informasjon og dokumenter, samt fungere som et verktøy i onboarding-prosessene. Intranettet blir en integrert del av teamsgruppene for de ulike fagenhetene, instituttene og ledelsen. Intranettet vil inneholde nyheter, et dokumentarkiv, informasjon om ledelsen og AHO, administrativ støtte og kontaktpunkter, essensielle snarveier, veiledning og support samt referater

Første versjon av intranettet lanseres 13. desember. Struktur for hvem som kan redigere siden, samt opplæring for disse, vil finne sted tidlig i januar.

Deretter vil kommunikasjonsenheten gjennomføre en evaluering blant de ansatte i løpet av mars.

Basert på evalueringen vil tilpasninger og korrigeringer bli gjennomført.

Kommunikasjonsenheten er også godt i gang med å lage nye nettsider for AHO. De regner med at den lanseres i november 2024. I prosjektets første del bestemmer arbeidsgruppen seg for design og profil. Fram til 1. april samarbeider vi med byrået Knowit om design og profil. De skal i samarbeid med oss utvikle de strategiske og visuelle retningslinjene for nettsidens uttrykk og innhold.

I del 2 går de over i utviklingsfasen, det vil si at design og profil blir implementert på ny plattform av nettsiden og funksjonaliteter og informasjonsarkitektur utvikles. Fra 1. april starter utviklingsfasen i samarbeid med IT-avdelingen ved Universitetet i Oslo. De skal sammen med oss eie utviklingen og designprosessen for de nye nettsidene og samarbeide tett med oss og KnowIt.

Fehn-symposiet, 2023/2024

Onsdag 25. oktober gikk årets Fehn-symposium av stabelen på Domkirkeodden, Hamar, under tittelen «Authoring Architecture in Time». Dette viktige samarbeidet mellom museet på Domkirkeodden og AHO fant sted første gang i 2005.

I år ble det valgt «lokalt» utgangspunkt, og inviterte åtte av AHOs helt sentrale lærere i arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur til å snakke om forholdet mellom deres arkitekturpraksis og pedagogiske idealer for fremtidens arkitekter. Fehns nydelige auditorium var fylt; mer enn 100 AHO-studenter var til stede. Til hundreårsjubileet for Sverre Fehns fødsel neste år, er samtaler i gang mellom Domkirkeodden og AHO om et mer internasjonalt og bedre finansiert symposium. Vi tar sikte på å gjøre Fehn-symposiet 2024 til en viktig internasjonal begivenhet, og ser for oss at symposiet kunne resultere i en bokutgivelse, utstilling etc. Til det må vi allerede nå begynne arbeidet med å finne ekstern finansiering.

Vi tar sikte på å gjøre Fehn-symposiet 2024 til en viktig internasjonal begivenhet, og ser for oss at symposiet resulterer i en bokutgivelse. Til det må vi allerede nå begynne arbeidet med å finne ekstern finansiering for både symposium og bokproduksjon.

Status fra SAHO

SAHO jobber hardt med å gi puben en ny start etter at de fikk beskjed om å ta over driften. Med hjelp fra SIO/forening ser vi på hvordan vi skal være organisert for på best mulig måte kunne drifte puben.

SAHO/pub skal registrere seg i Brønnøysund og derigjennom være klar til å stå for skjenkebevilgning samt drift av puben.

Fra nyttår vil SAHO se litt annerledes ut, med en ny organisasjon, nye roller å fylle og andre endringer på gang. Samtidig går de grundig gjennom og oppdaterer våre nåværende vedtekter, som også skal sikre at retningslinjene våre reflekterer dagens behov og praksis.

Akademisk gruppe har lagt fram forslag til hvordan AHO bedre kan gjennomføre kursvurderinger. De håper nå å gå i dialog med de ulike programstyrene. Et endelig forslag skal behandles i SU.

SAHO setter stort fokus på studentvelferd og skal sammen med studieadministrasjonen jobbe frem, tiltak og aktiviteter som skal bidra til en enda bedre hverdag for studentene. Sosialt utvalg jobber også med en plan over sosiale aktiviteter for våren.

Nasjonale og internasjonale samarbeid

AHO fortsetter sitt engasjement i de nordiske/baltiske nettverkene for arkitektur og design (Nordic Baltic Academy of Architecture (NBAA) og Cirrus Nordic-Baltic Network of Art and Design Education) og European Association for Architectural Education (EAAE).

I løpet av høsten 2024 vil AHO være vertskap for CIRRUS. I våren 2025 vil AHO være vertskap for NBAA-møtet samt EAAE Dean Summit.

I 2022 og 2023 har rektor deltatt på flere møter i NBBA og EAAE. Temaet for NBBA i 2023 har vært forskning, og prorektor for forskning har deltatt i møtene. Prorektor for utdanning sitter i styret for CIRRUS og deltar på alle møter. Det vurderes som viktig å være aktiv i disse nettverkene

Prorektor for forskning har videre deltatt på lederforum i regi av De Nasjonale Forskningsetiske Komiteene. Årets tema var hvordan vi kan få til mer forskning i samarbeid med aktører fra blant annet næringslivet og offentlig forvaltning, og hvordan forskningsetiske normer kan komme under press i ulike former for samarbeid.

Stortingsmelding om opptak til høyere utdanning

Til våren legger regjeringen fram sitt samlede forslag for opptak til landets universiteter og høyskoler. Stortingsmeldingen er en oppfølging av forslagene fra utvalget som gikk igjennom hele opptakssystemet, og høringsinnspillene som er kommet inn i etterkant. Opptaksutvalget leverte sine forslag i en NOU 1. desember 2022, med en rekke forslag om endringer i regelverket for opptak til høyere utdanning. Det det forslaget som kommer til å ha mest påvirkning på AHO er forslag om å samle opptak til mastergrad i Samordna Opptak, noe som kommer til å redusere den administrative byrden til studieadministrasjonen betraktelig.

Mulige endringer i akkreditering av universiteter

Kunnskapsdepartementet oppnevnte i mai 2022 en ekspertgruppe som skulle vurdere gjeldende akkrediteringskrav for universiteter. Ekspertgruppen leverte rapporten den 9. januar 2023. Ekspertgruppen mener det fortsatt bør være én kategori universiteter, framfor å splitte opp i for eksempel profesjons-, forsknings-, eller regionalt universitet. De mener også at vitenskapelige høyskoler bør kunne akkrediteres som universitet, med de samme kvalitetskrav, men med lavere volumkrav til doktorgradskandidater. I hovedsak slutter regjeringen seg til ekspertgruppens forslag.

Det innebærer at det ikke lenger vil være et krav om minst fire doktorgradsprogrammer for å få universitetsstatus. Det skal holde med ett program som skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige profil og så kan man samarbeide med andre institusjoner om andre doktorgradsutdanninger. Dette gjør i praksis at AHO kvalifiserer til å søke akkreditering som universitet.

Politisk påvirkningsarbeid

Det er sendt ut, og skal sendes ut, invitasjoner til stortingsgruppene, bystyregruppene og byrådet i Oslo til å komme på besøk på AHO. I tillegg skal deler av Høyres stortingsgruppe komme 14. desember. Planleggingen rundt dette er gjort i samarbeid med instituttlederne.

Kunnskapsminister Sandra Borch kommer på besøk til AHO 11. januar. Vi har utarbeidet en skisse til plan og instituttledere er informert. Det foregår diplomgjennomganger disse dagene, så det er en utmerket mulighet til å vise frem hva studentene våre produserer.

Det er tatt kontakt med byrådssekretariatet om samarbeid om et seminar om byutvikling i bystyret. Det kan være aktuelt samarbeide med OsloMet på dette prosjektet.

Det jobbes også med en kronikk om statsbudsjettet og truslene mot KDA. Det ble også gjennomført en debatt i regi av Khrono med statssekretær Oddmund Hoel den 20. november med oss i panelet i tillegg til rektorene fra KHiO og NMH og dekan fra UiB.

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 80/23 Planer for 2024

Dato 06.12.2023
 Saksbehandler Irene Alma Lønne
 Arkivnummer 23/00796-1

Strategiske fokusområder reflektert i budsjettet for 2024

Agenda 2025	Omstillingsprosjektet	Ny strategi 2026 - 2030	Kommunikasjon og annet
Bærekraft og klima: Kompetanseheving Faglig utvikling Eksterne aktiviteter	Campus Ekstern finansiering (inkludert forskning) EVU (Etter- og videreutdanning) Nedbemanning innen designutdanningen Nye planleggingsverktøy for utdanningen	Oppstart	Ny nettside Utstillingsstrategi Verkstedstrategi

Agenda 2025

Strategien har tre hovedsatsinger, der AHO i 2024 vil sette spesielt fokus på bærekraft og klima i utdanningen. Tre områder vil være prioritert:

- Heving av kompetansen hos undervisere
- Faglig utvikling på instituttene (faglige seminarer etc.)
- Ekstern aktivitet og samarbeid (konferanser, utstillinger etc.)

Omstillingsprosjektet

AHO er midt i en stor økonomisk omstilling hvor en rekke delprosjekter er satt i gang. I 2024 vil det være fokus på:

- Campusutvikling
- Ekstern finansiering (fra næringslivet/fond etc.)
- Øke mulighetene for forskningsfinansiering
- Strategi for EVU (Etter- og videreutdanning)

Det vil også fortsatt være fokus på å etablere oversiktlige og transparente verktøy for planlegging av undervisningsressurser på tvers av hele AHO, med spesielt fokus på nedbyggingen av designutdanningen.

Ny strategiprosess

I 2024 skal en ny strategiprosess startes med seminar for styret før sommerferien og en videre plan for prosessen slik at styret kan godkjenne ny strategi i 2025.

Andre prosjekter

AHO vil fortsatt ha stort fokus på synlighet og kommunikasjon. I 2024 vil en ny hjemmeside bli ferdig, og det vil jobbes med en ny utstillingsstrategi med fokus på både diplomutstillinger, studieutstillinger og tematiske utstillinger.

AHOs verksteder er sentrale for undervisningen og faglig utvikling. En strategi og plan for AHOs verksteder med fokus både på fag, undervisning og investeringer vil bli utarbeidet i 2024.

Oppfølging av utviklingsavtale og arbeid videre i 2024

I forlengelse av studiekvalitetssystemet skal alle programmene nedfelle en studieordning for beskrivelse av alle studiene på et strategisk, overordnet nivå. Programstyrene får et utvidet ansvar for studiekvaliteten, samt en ny måte å rapportere på. Vi skal klargjøre læringsmål og -utbytte ytterligere, i tillegg til at evalueringsformene blir løpende evaluert. Hvordan vi jobber med opptak skal også løftes til et strategisk nivå.

Vi er i gang med et pedagogisk samarbeid med Arkitektskolen i Aarhus og Det Kongelige Akademiet for å styrke våre ansattes pedagogiske kompetanse. Vi har et langsiktig mål om å sende ni-ti ansatte i året. Vi skal bruke deres nyvunne kompetanse i en erfaringsutveksling som skal fungere som et forum for de som har vært på kurs. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra de som har vært på kurs allerede, og det skal etableres en egen modul på dette.

Innen forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid jobber vi tett med UHR-KDA og spiller inn hvordan kunstnerisk utviklingsarbeid kan registreres i NVA. Forskningsutvalget jobber med en guide for hva og hvordan vi ønsker å registrere vår forskningsproduksjon og -kommunikasjon, der det allerede ligger et utkast klart. Blant annet blir det viktig å registrere kurs og utstillinger, som er et solid steg fremover. Vi skal fortsette å utvikle konseptet rundt forskningsdagene, slik at vi kan få økt fokus og forståelse for dette.

Vi utvikler en EU-strategi mot New European Bauhaus i 2023-2024. Dette er vi godt i gang med å planlegge, og vi har fått signaler fra flere som kommer til å søke ERC-midler. Vi jobber også med en handlingsplan for å øke gjennomstrømmingen blant våre doktorgradsstudenter. Som ledd i dette skal vi også øke veilederkompetansen, blant annet ved å videreutvikle veilederseminaret vårt.

Vi har et klart ønske om å øke antallet publikasjonspoeng, og jobber med å beramme dette. Vi skal klargjøre eventuelle mål for økning, roller internt og hvordan vi måler suksess for denne parameteren i utviklingsavtalen. Av konkrete tiltak som er på trappene kan det nevnes at det skal settes i gang et skriveseminar. Vi skal også kartlegge og synliggjøre masterkurs med klare forskningsforbindelser.

Forskningsdagene og vår deltakelse på Arendalsuka har vært suksessfulle prosjekter med tanke på styrke synligheten vår i det offentlige. Vi ønsker å videreutvikle disse konseptene, blant annet gjennom egne arrangementer i Arendalsuka i år. I tillegg skal det inngås en ny avtale med NTB, samt at det arbeides med ny kommunikasjonsplattform.

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 81/23 Status for arbeid med økonomisk omstilling

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Randi Stene
Arkivnummer 23/00379-4

Styret vedtok i juni en tiltaksplan for økonomisk omstilling i perioden 2024-2030 (sak 36/23), der det er lagt opp til et veikart for innsparing av 35 millioner i perioden. Planen bygger på anbefalinger fra en arbeidsgruppe som la frem sine anbefalinger i mai. Det ble presentert en tidsplan for styret i oktober (sak 65/23). I henhold til denne planen skulle det legges frem en strategi for ekstern i desember. Dessverre er dette arbeidet noe forsinket, og det vil først legges frem en strategi i neste styremøte i mars. For øvrig er vi i rute i forhold til den tidsplanen som ble fremlagt i styret i oktober.

Strategi for ekstern finansiering

Arbeidsgruppen har gjort et stort og grundig arbeid, og det er fremlagt et grundig bakgrunnsarbeid og analyser av dagens situasjon og veivalg for videre arbeid. Materialet er omfattende, og det er behov for en grundigere gjennomgang av dette før styret kan behandle en strategi.

Ny campusplan

Det arbeides nå med et mandat og med å nedsette arbeidsgruppen som skal i gang med sitt arbeid over nyttår. Arbeidsgruppen skal foreslå og utrede tiltak som kan bidra til mer effektiv bruk av AHOs lokaler. Det legges opp til en liten arbeidsgruppe, men at alle deler av AHO involveres i arbeidet. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport i juni, og den vil bli forelagt styret i september 2024.

Prosjekt for nedbygging av studieplasser fra utdanningsløftet

Nedbygging av studieplassene vil skje fra høsten 2025 og studentmassen vil gradvis reduseres i tre år. Det er igangsatt ett forprosjekt som skal bidra til å sikre virkemidler for en transparent og rettferdig dimensjonering av undervisningskapasitet. En gruppe som arbeider med særavtale og normeringsmodell for utdanning leverer sitt arbeid 1. desember. Dette vil være verktøy som brukes universelt på AHO, men det vil være særlig sentralt i nedbygging av studieplasser på design.

Institutt for design vil arbeide frem et forslag til hvordan instituttet kan tilpasse seg nye rammer. Dette legges frem for styret i september. Parallelt med dette vil det fremmes en sak for styret i løpet av våren som tar for seg AHOs totale studieportefølje, for å vurdere om det er hensiktsmessig å flytte på studieplasser internt og for å forberede innspill til satsninger utenfor rammene for 2026 (jmf sak 58/23).

Etter- og videreutdanning

Som styret ble varslet om i oktober vil vi i tillegg til de satsningene som ble vedtatt i juni igangsettes et prosjekt for å etablere en strategi for etter- og videreutdanning. Det vil starte med et administrativt forprosjekt som går gjennom de juridiske og økonomiske rammebetingelsene, før det nedsettes en gruppe som utarbeider et forslag til en strategi på dette området.

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 82/23 Statusrapport for arbeid med gjennomtrekk i administrasjonen

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Randi Stene
Arkivnummer 23/00382-3
Vedlegg: tiltaksplan

Styret har blitt orientert om en situasjon med høy gjennomtrekk og høyt sykefravær i administrasjonen i sak 41/23 og 51/23.

Bakgrunn og status

Som det gikk frem i sak 51/23 ligger AHO an til å få en turnoverprosent på 22,6 % i 2023, og sykefraværet for de to første kvartalene i 2023 lå på 12,32. I tredje kvartal ligger sykefraværet på 8,27 %. Det er særlig økonomi og HR som har hatt en unormal stor gjennomtrekk, og der er satt inn særskilte tiltak.

Årsak til situasjonen er et sammensatt bilde. Med bakgrunn i arbeidsmiljøundersøkelser, oppsummering av medarbeidersamtaler og andre innspill kan vi si at det er behov for å tydeliggjøre roller, ansvar og myndighet både på et individuelt nivå, på fagenhetsnivå og i samspillet mellom administrasjon og faglig side.

I løpet av høsten har avdelingslederne etablert en tettere oppfølging av fagenhetene og medarbeidere. AHO er i gang med et lederutviklingsløp for den samlede ledelsen, der den ene av høstens samlinger har tematisert samspillet mellom administrasjon og faglig side. Det er også arbeidet med rutiner og interninformasjon. Det er utarbeidet en intranettside som skal sikre en tydeligere informasjonskanal internt på AHO. Denne siden lanseres 13. desember. Det er også utviklet en tiltaksplan for det videre arbeidet, som er forankret i den administrative ledelsen og blant de fagansvarlige i administrasjonen.

Tiltaksplan for videre arbeid

Vi arbeider parallelt langs fire pilarer:

- 1) Organisatorisk: avklaring av roller, ansvar og myndighet
- 2) Oppgaveløsning: arbeidsprosesser
- 3) Arbeidsmiljø/kultur
- 4) Ledelse: ledelsesutvikling

På det organisatoriske nivået arbeides det med en gjennomgang og tydeliggjøring av ansvar og myndighet både på rollenivå og for de ulike fagområdene i administrasjonen. Det siste er tett koblet sammen med arbeidsprosesser og rutiner som trykker medarbeidere i egen rolle. Det arbeides med å gi fagansvarligrollen et tydeligere ansvar for medarbeideroppfølging, for å sikre en tettere oppfølging av den enkelte medarbeider.

På et oppgavenivå arbeides det videre med å få på plass gode onboardingrutiner. Det er også et pågående arbeid for å sikre gode rutinebeskrivelser for de viktigste prosessene og sikre et godt prosesseierskap. Dette dreier seg både om å standardisere og effektivisere prosesser, men også for å tydeliggjøre oppgaver, beslutningsmyndighet og grenseflater i prosesser som går på tvers av hele AHO.

På arbeidsmiljøsidens vil det arbeides både med sosiale tiltak internt i administrasjonen, for å sikre et sosialt og faglig fellesskap på tvers av de to lokasjonene til administrasjonen. Denne høsten har det vært flere ad.hoc-tiltak, mens det fra nyttår vil settes i system med faste frokostmøter og en sosialkomité. Det vil også være viktig å ha arbeidsmiljøtiltak på tvers av fag og administrasjon, dette er nå ekstra viktig ettersom vi har ulike

lokasjoner. Vi ønsker å fremme felles verdier og mål på tvers av hele AHO, med en forståelse og respekt for ulike roller for en felles måloppnåelse.

Det er igangsatt et lederutviklingsløp for rektors ledergruppe. Det vil i tillegg sees på hvilke behov for lederopplæring og -utvikling det vil være behov for når fagansvarlige får et større personaloppfølgingsansvar.

Oppfølging

Administrativ ledelse vil jevnlig følge opp tiltaksplanen, tall for sykemeldinger og turnoverprosent.

Det vil bli rapportert til styret i september 2024, der status for tiltakene i planen gjennomgås sammen med sykemeldingstall for de to første kvartaler og turn-over første halvår 2024.

Etter planen skal det gjennomføres en ny arbeidsmiljøundersøkelse i 2025, vi har da som målsetning om at medarbeidertilfredshet er økt i forhold til undersøkelsen fra 2022.

Pilar/område	Tiltak	Målsetning	Ansvarlig	Frist	Status
Organisatorisk / lederroller	Gjennomgang av ansvar og myndighet for administrative lederroller	Klargjøring av ansvar og myndighet	Direktør	Mar-24	Påbegynt
Organisatorisk / lederroller	Utvidet ansvar og myndighet for fagansvarlige	Bedre oppfølging av ansatte, sikre fagansvarlige verktøy for å gjøre jobben, avlaste avdelingsleder	Direktør	Årsskiftet	Påbegynt
Organisasjon / møte og beslutningsstruktur	Gjennomgang av møtestruktur	Sikre at møtestruktur på AHO er effektiv og hensiktsmessig og at referater fra møter er tilgjengelig for alle ansatte.	Rektor / direktør (adm)	Årsskiftet	Påbegynt
Organisasjon / informasjonsflyt	Etablere intranettside	Sikre en bedre intern informasjonsflyt	Kommunikasjon	Lanseres 13. desember	Gjennomført
Oppgaver	Etablere/gå gjennom rutinebeskrivelser for de viktigste gjenntatte prosessene	Hjelp til saksbehandling, samt kvalitets- og effektivitetsforbedring gjennom å sikre standardisering, likebehandling og lettere opplæring av nyansatte.	Avdelingsledere	5/31/2024	Oppstart ved nyttår
Oppgaver	Etablere gode onboardingrutiner	Sikre at ansatte får en god start på AHO faglig og sosialt, og at den ansatte får dekket sitt opplæringsbehov.		Mar-24	Påbegynt
Oppgaver	Prosesseierskap	Sikre at vi har effektive prosesser, med tydelig eierskap i alle ledd	Direktør		Påbegynt
Arbeidsmiljø	Særskilte tiltak for økonomienhet; kartlegging av situasjon og potensial i enheten.	Sikre at økonomienhet har en felles forståelse av endringsprosesser, ivaretagelse av nye medarbeider, sikre kompetanse	Avdelingsleder OV	Løpende oppfølging	Gjennomført
Arbeidsmiljø	Sosiale tiltak i administrasjon	Sosiale aktiviteter for å bli bedre kjent og sikre bedre samhandling på tvers av M29 og M19	Egen gruppe	Løpende aktivitet	Sprede tiltak i 2023, igangsettes systematisk i 2024.
Arbeidsmiljø	Kulturprosjekt	Arbeide med å etablere felles verdier, språk og kultur på tvers av AHO med mål om å bedre tilliten på tvers av organisasjonen	Rektor / direktør		Igangsettes over nyttår
Arbeidsmiljø	Faste frokostmøter	Bli bedre kjent både faglig og sosialt gjennom faste frokostmøter med innlegg og informasjon fra ulike deler av organisasjonen	Direktør	Løpende aktivitet	Igangsettes over nyttår
Ledelse	Lederutvikling for hele AHOs ledergruppe	Sikre en felles ledelseskultur på tvers av hele organisasjonen, og en god forståelse av vår felles målsetning, samt våre ulike roller og bidrag til denne.	Rektor		Påbegynt

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 83/23 Referat fra råd og utvalg

Dato	06.12.2023
Saksbehandler	Jeppe Bucher
Arkivnummer	23/00182-6
Vedlegg:	Minutes of meeting 14.09.2023 Minutes of meeting 19.10.2023 Referat fra SU-møte 4, 09.11.2023

Vedlagt ligger referater fra to møter i FU og ett i SU, som er godkjente siden siste styremøte.

Minutes of meeting in the
Research Committee (Forskningsutvalget)

Date: 14 September 2023
 Time: 13.00 – 15.00
 Place: AHO Board Room
 Participants: Lise Amy Hansen, Tim Anstey, Peter Hemmersam, Ute Groba, Nick Walkley, Josina Vink,
 Notice of absent:
 Head of meeting: Lise Amy Hansen
 Secretary: Reier Møll Schoder
 Copy: Randi Stene, Ulrika Herlofsen

NR AGENDA

43/23 **Approval of agenda**

Resolution:
Agenda 14.09.2023 approved

Potential partiality in cases on the agenda

44/23 **Approval of minutes**

Resolution:
Minutes from meeting 31.08.2023 approved

Pro Rector informs FU

- Cristin / NVA registration
- PhD programme leader gives an update on developments in the PhD programme
- Research Leave, application deadline 10 October
- Research days

21/23 - 27/23
 (Case number
 from last
 meeting)

Publication invitation and publication prioritization

FU agreed that for the June meeting each institute rep (Tim and Ute both for Architecture) will collect a list of prioritized journals and an overview of the editor roles that our researchers have, as well as involvement in conferences. This in order for us to have a look across the school and perhaps make some priorities or efforts towards certain board and journals and in turn to make visible for young researchers where to publish and who they could talk to for various journals.

28/23
 (Case number
 from last
 meeting)

Action plan throughput for PhD Programme - Update

45/23

Etatsstyring AHO 2023

AHO har mottatt det årlige etatsstyringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet som baseres på AHOs selvrappotering i årsrapporten som sendes i mars hvert år. FU får brevet til orientering.

46/23

Orientation: Research Strategy Introduction

Pro Rector Lise Amy Hansen will orientate FU on the plans for creating a Research Strategy for AHOs research and artistic development.

Any Other business

Lise Amy Hansen
Head of FU

Reier Møll Schoder
Secretary

Minutes of meeting in the
Research Committee (Forskningsutvalget)

Date: 19 October 2023
 Time: 13.00 – 15.00
 Place: AHO Board Room
 Participants: Lise Amy Hansen, Tim Anstey, Peter Hemmersam, Ute Groba, Nick Walkley, Josina Vink, (Håkan Edeholt and Jonny Aspen is participated as deputies for case 49/23)

Notice of absent:
 Head of meeting: Lise Amy Hansen
 Secretary: Reier Møll Schoder
 Copy: Randi Stene, Ulrika Herlofsen

NR AGENDA

47/23 **Approval of agenda**

Resolution:
Agenda 19.10.2023 approved

Potential partiality in cases on the agenda
 Peter Hemmersam is partial in case 49/23
 Josina Vink is partial in case 49/23

48/23 **Approval of minutes**

Resolution:
Minutes from meeting 14.09.2023 approved

Pro Rector informs FU

- Evaluation Research Days 2023
- Phd Programme committee meeting – information.

49/23 **Applications for Research Leave 2024**

AHO have received 4 applications for research leave by the deadline 10 October. All four applications are formally qualified and are fulfilling the requirements for service time.

The four applications are:

- Thomas McQuillan – ARK – Fall 2024
- Josina Vink – DES – Fall 2024
- Peter Hemmersam – UL – Fall 2024
- Janike Kampevold Larsen – UL – Spring and Fall 2024

FU are asked to assess the applications and write a short individual evaluation on all four submitted applications.

Resolution:
FU will praise all applicants for good and support-worthy applications. FU has made an assessment of all applications against the guidelines for research leave and believes that all applications are qualified and worthy of support.

FU will forward the evaluations of each application to AHOs Rector who will grant research leaves for

2024 according to AHOs budget limitations.

50/23

Research Strategy for AHO

Pro Rector Lise Amy Hansen will lead a discussion on the process for FU creating a Research Strategy for AHOs research and artistic development.

In addition FU will be presented with a project description for the PES funding to AHO to increase EU funding, that also aims at creating an EU strategy for AHO.

As background the Research administration will present an overview of research funding to similar institutions as AHO to give an overview of the Norwegian University sector.

Resolution:

FU supports the progress plan for the research strategy process.

FU supports Pro-Rectors plan to invite FU and the Heads of Institute to kick off the research strategy process with a seminar 22 November.

51/23

Midler til forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet

AHO har blitt invitert inn i to søknader til Forskningsrådets infrastruktur utlysning. FU vil bli informert om initiativene og det er ønskelig å diskutere hvordan slike initiativer kan forankres på tvers av skolen og om det er interesse for disse.

FU fikk en orientering av professor Kjetil Nordby angående søknaden AHO er invitert inn i av Universitetet i Tromsø. FU støtter initiativet og anbefaler AHO delta i søknaden.

FU fikk tilgang til prosjektskissen for søknaden NTNU har invitert AHO inn i. FU avventer tilbakemeldinger fra relevante fagmiljø på institutt for arkitektur før noen anbefaling om AHOs involvering kan gis.

28/23

(Case number from last meeting)

Action plan throughput for PhD Programme

Tim Anstey updates FU on the progress

Due to time constraints the case will be moved to next FU

52/23

Orientation: Letter from PhD students regarding annum

The Program Board for the Phd Programme has received a letter from the PhD Group asking to discuss the annum.

The PhD group at AHO would like to raise the question of the annum amount. They would like clarity on what the annum should and should not cover and request an adjustment to the total amount which reflects the actual cost of doing a PhD at AHO in 2023.

Due to time constraints the discussion will be moved to next FU. The budget input from the PhD candidates will be lifted in to AHOs general budget discussion and process for 2024 by the Pro-rector.

53/23

Feedback on testing the new NVA archive

FU are asked to feedback to Pro Rector Lise Amy Hansen after testing the Beta version of the new NVA archive.

Postponed until next FU

Any Other business

-

Lise Amy Hansen
Head of FU

Reier Møll Schoder
Secretary

Studieutvalget

Referat fra SU-møte #4 // torsdag 09. november, 2023

Torsdag 09.11.23, kl 13– 14.00, møterom Arkitektur

Til stede:

Medlemmer

Design: Vera Pahle

Avdelingsleder UFF: Ulrika Herlofsen

Seksjonssjef Studieadministrasjon og sekretariat: Sandra Janzsó

Studentrepresentanter

Landskapsarkitektur: Hanne Marie Bøe Lanestedt

Observatører og andre

Bibliotek: Annette Medhus

Forfall: Lisbeth Funck, Janike Kampvold Larsen, Peter Hemmersham

Møteleder: Rachel Troye

Referat: Sandra Janzsó

Saker:

Sak #1 Godkjenning av referat

Referat fra møte 3 blei godkjent. Det bemerkes at det fortsatt mangler forslag til bransjerepresentant fra urbanisme og landskapsarkitektur. Rachel Troye følger opp med instituttet.

Sak #2 Orientering

Studiekvalitetsrapport for studieåret 2022/2023 ferdigstilles i løpet av uke 46 og sendes deretter ut til SU's medlemmer til orientering.

Etter at rapporten er godkjent i styremøte 6. desember, vil mål og tiltak trekkes ut og bli en del av sakspapirene til møte 1 i 2024, slik at SU aktivt diskuterer og tar stilling til AHO's satsingsområder innen studiekvalitet gjennom våren.

Sak #3 Orientering

Ferdigstilling av endringer i studieordninger/studieprogrammer ved AHO:

SU blei i møte 3 (23.09.23) orientert om endringer i første semester på samtlige grunnutdanninger. Alle nye emnebeskrivelser på GK1 studiekurs er ferdigstilt. På emnebeskrivelsen for exfac gjenstår deltaljing av begreper. Alle emnebeskrivelser sendes ut til SU's medlemmer til orientering ved ferdigstilling i uke 46. Endringene i studieordningene skal

også behandles i styremøtet 6. desember. Etter godkjenning vil nettsider bli oppdatert med korrekt struktur, slik at nye søkere er orientert om hvordan AHO's programmer er bygd opp.

Sak #4 Vedtakssak

Justering i mandat for AHO's opptakskomiteé:

Hvert institutt utnevner representanter til å sitte i opptakskomiteéen ved AHO. Prorektor utnevner leder av komiteéen. Opptaket vil foregå på samme måte som i 2023, men det er behov for visse justeringer i mandatet. Rachel Troye har derfor utforma et forslag til justeringer i mandatet for opptakskomiteéen for kommende opptaksperiode. Saken skal diskuteres i ledermøte, og SU bes ta stilling til forslaget og komme med innspill til rammene. Mandatet vil deretter justeres og sendes ut på sirkulasjon til SU's medlemmer for å bli vedtatt. Forslaget til mandat sendes ut uke 46.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 84/23 Årsplan for styrets arbeid

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Jeppe Bucher
Arkivnummer 23/00185-6
Vedlegg: Årsplan for styrets arbeid 2023-24

Vedlagt ligger planer for styrets arbeid som går ut 2024, med foreslåtte datoer. Det er lagt opp til tre styremøter for høsten 2024, slik styret gav uttrykk for at de ønsket høsten 2023.

Årsplan for styrets arbeid 2023/24

Det legges frem en årsplan for styrets strategiske saker på hvert styremøte. Planen er rullerende og det tas forbehold om at saker kan komme til, flyttes, slås sammen eller endre tittel.

Faste saker hvert møte:

Referater:

Studieutvalg

Forskningsutvalg

Rektors rapport

Regnskap

Faglig innslag

Onsdag 13. mars

[Årsregnskap 2023 \(v\)](#)

[Årsrapport 2023-2024 \(v\)](#)

[Årsrapport fra AMU \(o\)](#)

[Årsrapport fra ansettelsesutvalg \(o\)](#)

[Årsrapport om informasjonssikkerhet \(v\)](#)

[Tildelingsbrev 2024 \(v\)](#)

Særavtale (V)

Ressursfordeling og normeringsmodell (V) - *tentativ*

Strategi for ekstern finansiering (V)

Studiemodeller (O) - *tentativ*

Onsdag 8. mai

Seminar

[Årsrapport om informasjonssikkerhet \(V\)](#)

Onsdag 19. juni

[Revisjonsberetning fra Riksrevisjonen](#)

[Etatsstyring](#)

[SAHOs rapport](#)

Strategi for etter- og videreutdanning (V)

Onsdag 11. september

[Etatstyring 2024](#)

Bemanningsplan og omstilling (V)

Arbeid med økonomisk omstilling (O)

Onsdag 23. oktober

[Årsrapport om studiekvalitet \(V\)](#)

[Innspill til satsinger utenfor rammen 2026 \(V\)](#)

[Orientering om statsbudsjett 2024 \(O\)](#)

Ny campusplan (V)

Onsdag 11. desember
Vedtak budsjett 2025 (V)

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 85/23 Eventuelt

Dato 06.12.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00765-1

[Click here to enter text.](#)